

טרנסקסואלים מתבגרים בישראל

עבודה סמינריונית בסוציולוגיה במסגרת הקורס:

עולמם של מתבגרים וצעירים

שם המנחה: ד"ר דיאנה לוצאטו

שם הסטודנט: ירון פאר

-תוכן עניינים-

3.....מבוא

4.....רקע תיאורטי

8.....מתודולוגיה

11.....ניתוח : תימה ראשונה – התהליך המגדרי

17.....*תימה שניה - היחסים עם המשפחה וההורים בפרט*

21.....תימה שלישית - האינטראקציות בין טרנס/יות לבין עצמן לעומת עם אחרים שאינם טרנסים

28.....תימה רביעית - דימוי גוף

34.....תימה חמישית – מצוקות, קשיים וצרכים של נוער טרנסקסואל

43.....דיון ומסקנות

48.....ביבליוגרפיה

50.....נספחים

מבוא

“כשאני אהיה גדולה, אני רוצה להיות כמוה... יש לה הכל- היא נראית אישה לחלוטין, יש לה בית גדול, בעל חתיד, כסף והיא מאושרת ומצליחה”. זהו ציטוט של אחת הנערות הטרנסקסואליות מתוך שיחה שניהלנו, לאחר צפייה באינטרנט בדמות מפורסמת מארגנטינה, שהיא במקרה גם כן טרנסקסואלית.

מחקר זה אם כן, עוסק בתיאור עולמם של מתבגרים טרנסקסואלים בישראל, זאת מתוך ההתרשמות שלי כמתנדב בבית מחסה לנוער הומו, לסבי, בי וטרנסקסואלי בצפון הארץ. אראה כיצד המתבגר מתמודד עם היותו במצב לימינאלי שבו כל מתבגר ממוצע נמצא, ובנוסף את ההתמודדות הלא פשוטה בכלל של המתבגר שהוא גם טרנסקסואל בפרט. בין אם מדובר בתהליך המגדרי שעוברים אותם נערים ונערות, תחומי עיסוק ספציפיים, שפה ייחודית שלהם, דימוי גוף. כל הנושאים הללו מתוארים כפי שעלה מהנרטיב שלהם- כיצד הם רואים את העולם. מאחר וההגעה שלי לנושא הייתה מאד טבעית עבורי (מתוך התנדבותי בבית), לא הגעתי עם שאלה מחקרית ספציפית שאותה רציתי לבחון. זה היה יותר מחקר עם אופי אתנוגרפי שבו רצוני היה להכיר את עולמם של אותם מתבגרים טרנסקסואלים. ככל שהשהות שלי בבית עם הנערים התארכה, הבנתי שאני בעצם לומד אותם וכך התגבשה מטרת המחקר הנוכחי: תיאור עולמו של המתבגר הטרנסקסואל הישראלי. האוכלוסייה הנחקרת היא מתבגרים ומתבגרות טרנסקסואלים ישראלים, בטווח הגילאים 16-19. כל אחד מחלק שונה בארץ, בעלי השכלה של 10 שנות לימוד בממוצע וכיום לומדים במסגרת לימודית כלשהי או שהפסיקו את לימודיהם.

חשיבותו של מחקר זה משמעותית לאור העובדה שקיים בציבור הרחב “חור בהשכלה” בכל הנוגע לטרנסקסואלים. נראה כי לא רבים יודעים מה המושג אומר וכתוצאה אין יכולת של ממש להתמודד עם האוכלוסייה הזו. בשעה שאנו נחשפים יותר ויותר לדמויות מקהילת הטרנסקסואלים-בעיקר בכלי התקשורת- חשוב שאנשים ידעו מה זה אומר להיות טרנסקסואל ועם מה אותם אנשים מתמודדים. מעבר לכך, כיום ניתן לדבר על רמות מופחתות של הומופוביה שמופנית להומואים ולסביות (Ellis, 2002), והפיכתם לנורמטיביים במידה מסויימת (Reck, 2009). לא ניתן לומר אותו הדבר על טרנסקסואלים, שממשיכים לחוות טרנסופוביה¹ באופן תדיר והרבה מכך בשל אי ההיכרות של הציבור עימם. ברצוני להטיל אור על הנושא העמום הזה ולשבור את קשר השתיקה שנוצר. אם כך, יש חשיבות רבה בביאור נושא הטרנסקסואלים, לעומת המחקר הענף על הומואים ולסביות.

רקע תיאורי

בני נוער וצעירים טרנסגינדרים מתמודדים עם מכלול המשימות העומדות בפני כלל המתבגרים. בנוסף לכך, עומדות בפניהם גם משימות ייחודיות, ביניהן הסתגלות לזהות ולנטייה המינית, התמודדות עם סטיגמות חברתיות וכו'. (שילה, 2007).

כפי שהזכרתי מקודם, מתבגרים הם במצב לימינאלי שמאופיין ב"תקיעות" בין בגרות לילדות. הם כבר לא ילדים, אך עדיין לא מבוגרים ועליהם לעצב את זהותם. השלב הזה ידוע גם בשם "מורטוריום". למתבגרים יש בטווח זה של המורטוריום סוג של מרחב שהם יכולים לתמרן בו לכאן או לכאן (לכיוון עולם המבוגרים או הילדים). שלב זה גדוש בחוויות רגשיות עצומות, התאהבויות ראשונות, יצירת רשת חברתית ושינויים גופניים משמעותיים ועל כן מאד מסעיר עבור המתבגרים. בשעה שמדברים על מתבגרים טרנסגינדרים, יש אולי להכפיל את העוצמה של חווית הדברים הללו ולהוסיף לה התמודדויות קשות, שבני נוער אחרים לא נתקלים בהן.

במאמר שדן בשאלה האם יש מתבגר גאה ישראלי חדש (Pizmony-Levy et al, 2009), מדברים על ההתפתחות המשמעותית שנעשתה בישראל באשר לזכויות של קהילת הלהט"ב (לסביות, הומואים, טרנסגינדרים וביסקסואלים). חוקרים שתי תיזות: האחת, טוענת שהנוער הלהט"בי כיום דומה יותר לנוער הממוצע, בלי קשר לנטייה המינית (תיזת ה-new gay teenager). השנייה, בניגוד טוענת כי הנוער הלהט"בי- כיום כמו בעבר- חווה התנסויות שונות (וקשות יותר) ועל כן הוא עדיין נחשב לנוער בסיכון עם צרכים סוציאליים מיוחדים (תיזת ה-aging מדגישה את חשיבות הגיל. הם בסיכון משום שהם בגיל צעיר וגם עם נטייה מינית שבמיעוט). הכותבים טוענים כי דמות המתבגר הגאה החדש (new gay teenager) לא יכולה להיות מוכללת למקרה הישראלי. המחקר הנוכחי יגע גם בנקודה זו ויבחן האם זה אכן כך. האם יש יותר שוני או דמיון בין הנוער הטרנסקסואל לנוער הממוצע?

בציבור הרחב קיים חוסר ידע שמוביל לא אחת להישענות על סטריאוטיפים ודיעות קדומות ולעמדות שליליות שאינן תואמות את הידע המחקרי והעדכני. על מנת לעשות סדר בנוגע להגדרות השונות הקשורות לזהות מינית, נטייה מינית ועוד- אבהיר כעת את הנושא. ההגדרות הללו עברו במשך השנים שינויים והן משקפות במידה רבה שינויים הן ברמה החברתית הכללית והן ברמה המחקרית בנוגע לנטייה הומו-לסבית (שכוללת בתוכה טרנסגינדרים).

מה זה טרנסגינדר?

על מנת להבין את מושג הטרנסגינדר יש לדבר על הגדרת המונח "זהות מינית".

הזהות המינית של כולנו מורכבת מארבעה מימדים :

1. המין הביולוגי- המימד הביולוגי קובע אם אנו זכרים או נקבות. המין הביולוגי נקבע על פי כרומוזומי המין, המערכת הורמונלית הזכרית או הנקבית, והמערכת הפיזיולוגית הקובעת מהם איברי המין הנראים שלנו.

2. הזהות המגדרית- כאן מדובר במימד חברתי, התחושה של כל אחד מאיתנו האם הוא גבר או אישה (זהו המימד המשמעותי מבחינתם של הטרנסג'נדרים).

3. תפקידי המגדר- החברה מתיבה לנו מהם התפקידים וההתנהגויות המצופים מגברים ונשים. מה שנחשב "גברי" ומה שנחשב "נשי" עובר שינויים חברתיים תדירים.

4. הנטייה המינית- מתייחסת אל הסובייקט שאליו אנו נמשכים מבחינה אירוטית, רגשית ואינטימית. (Shively & De Cecco, 1977)

בשונה מהומואים, לסביות או ביסקסואלים, ישנם אנשים החשים חוסר הלימה בין המין הביולוגי שלהם לבין זהותם המגדרית. כלומר, אנשים שנולדו זכרים אך חשים נשים, או אנשים שנולדו נקבות וחשים גברים. לאלו קוראים טרנסקסואלים והם מהווים חלק מקבוצה רחבה יותר הנקראת טרנסג'נדרים (הכוללת אנשים החשים עמימות ברמות שונות בנוגע לזהות המגדר שלהם). המונח טרנסג'נדר כולל קשת רחבה של זהויות אשר קשורות לחוסר ההלימה ולהתנהגויות שאינן תואמות בין היות האדם זכר או נקבה, לבין תחושתו כגבר או כאישה. סוגי זהויות טרנסג'נדריות כוללות דראג, קוויר, מגלמי נשים, טרנסווסטיטים, אנדרוגינוס וטרנסקסואלים. כאמור, טרנסקסואלים מוגדרים כמי שאצלם המין הביולוגי והשייך החברתי נמצאים בסתירה עם התחושה הפנימית של היות האדם גבר או אישה. זכרים אשר זהותם המגדרית היא של נשים, נקראים פעמים רבות *M to F* (כלומר מזכר *male* לנקבה *female*) ואילו נקבות אשר זהותן המגדרית היא של גברים, נקראות *F to M* (כלומר מנקבה לזכר).

בנוסף, טרנסקסואלים מתחלקים לטרנסקסואלים ללא ניתוח ולטרנסקסואלים לפני/ אחרי ניתוח. כאלה שהם ללא ניתוח בוחרים לחיות את חייהם בזהות המגדר המתאימה להם, ללא ניתוח לשינוי איברי המין. חלקם משתמשים בהורמונים או ניתוחים קוסמטיים על מנת לשנות סממני מין משניים (כגון שיעור, חזה נשי, גוון קול ועוד). טרנסקסואלים לפני/ אחרי ניתוח, הם כאלה שבחרים לעבור ניתוח לשינוי איברי המין. התהליך דורש אישור משרד הבריאות, היות האדם בטיפול פסיכולוגי, חיים של שנה לפחות (בישראל הדרישה היא של שנתיים) בזהות המגדר המיועדת ונטילת הורמונים (Ryan & Futterman, 1998).

עוד ניתן לומר לגבי טרנסג'נדר מול טרנסקסואליות, בעוד שטרנסקסואלים לרוב יעברו תהליך כלשהו כדי לחיות במגדר המתאים, טרנסג'נדרים מבקשים להפוך את המגדר שלהם לנזיל.

באשר לנערים שהיוו את הבסיס למחקר זה, קשה לסווגם לאחת הקטגוריות הספציפיות (טרנסקסואלים ללא

ניתוח/ לפני או אחרי ניתוח) מאחר והם עוד צעירים ואין לדעת מה הנתבי שבו יבחרו ללכת כשיתבגרו. לצורך העניין, אשייכם לקטגוריית הטרנסקסואלים.

התיאוריה הקווירית (פוקו, 1996), אשר על היווצרותה השפיע פוקו, טוענת שהחברה המערבית בוחרת לראות בזהות המינית רצף ליניארי בעל הגדרות דיכוטומיות (כמו גבר או אישה), ומציעה להתייחס אל הזהות המינית כמעגלית וככוללת בתוכה אופנים שונים של הגדרה עצמית. על פי טענה זו, תכתיבים חברתיים מחייבים אותנו לסווג עצמנו לקבוצה מסויימת. כתוצאה מכך, כל מי שאינו נמצא בקבוצה מוגדרת זו, זוכה להדרה וליחס שלילי. דוגמא לכך היא הטרנסג'נדרים.

תיאוריה זו, שהיא חלק מקבוצת תיאוריות חברתיות פוסט מודרניות, קוראת תיגר ומערערת על הדרך שבה אנחנו תופסים את ההגדרות המיניות השונות בחברתנו. פוקו היה בין הראשונים שהצביע על כך שקטגוריות שונות של מין ומיניות הן הבניה חברתית ולא טבעיות או מולדות. יש פה ניסיון להראות כי מיניות אינה דבר מוגדר וברור אלא נייל ובעל הקשר חברתי-תרבותי.

בשנים האחרונות, דמויות טרנסג'נדריות וטרנסקסואליות נראות יותר בתקשורת, בסרטים ובתכניות טלוויזיה. בין הסרטים המפורסמים יותר ניתן למצוא את 'גברים אינם בוכים' משנת 1999, 'טרנסאמריקה' משנת 2005, שהציגו דמויות טרנסקסואליות וזכו להצלחה. דנה אינטרנשיונל, אולי הטרנסקסואלית המפורסמת ביותר בישראל, זכתה להכרה ציבורית ולקבלה בקרב שכבות הציבור השונות לאחר זכייתה בתחרות האירוויזיון בשנת 1998. וממש לאחרונה ראינו על צג הטלוויזיה את סתיו, גם היא טרנסקסואלית שהשתתפה בתכנית הריאליטי 'האח הגדול'. עם זאת, רבים בציבור נותרים מבולבלים לנוכח ההגדרות השונות וההיכרות עם נושא הטרנסג'נדריות. יתרה מזאת, כאשר מדובר בבני נוער טרנסג'נדרים, המבוכה וחוסר הידיעה גדלים עוד יותר (שילה, 2007).

עוד בנושא של הצגת טרנסקסואלים, אפשר לדבר על כך שיש מעבר בתקשורת ממצב של הכחדה כמותית, בה אין ייצוג של טרנסקסואלים כלל בתקשורת, למצב של הכחדה סמלית, בה ייצוגם של טרנסקסואלים הוא סטריאוטיפי. זאת בדומה למה שקרה עם הומוסקסואלים (קמה, 2003). אך גם פה אפשר לומר כי יש רוח של שינוי. אם בעבר הציגו לנו את דנה אינטרנשיונל כטרנסקסואלית רעשנית, צבעונית ווולגארית, כיום היא התעדנה במידה. גם דמותה של סתיו מ'האח הגדול' שהוצגה לאחרונה, לא דמתה כלל לדמות הסטריאוטיפית שהקהל היה מורגל אליה בעת חשיפה לדמויות טרנסקסואליות.

תיאורטיקן נוסף שרלוונטי לנושא זה של נוער טרנסקסואל הוא גופמן. בתיאורית האינטראקציה הסימבולית שלו הוא טוען כי בני אדם מתקשרים על ידי סמלים. כך גם בני הנוער הטרנסקסואלים אשר תוך צורת האינטראקציה הייחודית להם יוצרים מציאות משלהם. לעומת זאת, המציאות כפי שהחברה מבנה היא כזו בה החברה מפרשת את תופעת הטרנסג'נדר לסוגיה כחריגה מהנורמה. זוהי הגדרת מצב בה יש משא ומתן מתמשך על פרשנויות ועל

הסכמה גורפת על המציאות. מסתמן שהסכמה שכזו אינה ברית השגה, שכן טרנסקסואלים מערערים על הגדרת המצב הרווחת בחברה. גופמן שמשמש בגישה הדרמטורגית, גם מנתח את המציאות כהצגת תיאטרון. המציאות היא הצגה ובה הפרט הוא שחקן המתמקד בהצגת רושם (גופמן, 1989). כך ניתן לומר לגבי טרנסקסואלים אשר מציגים עצמם בחוץ (קדמת הבמה) בצורה אחת ובתוך הבית (מאחורי הקלעים) בצורה אחרת.

מתודולוגיה

כאמור, הקשר שלי לנושא המדובר אינו מקרי. בתור מתנדב בבית מחסה זה לנוער טרנסקסואל, אני בא במגע עם הנוער הנ"ל לעיתים די תכופות, ועל כן הנושא קרוב לליבי. בשל עובדה זו, הגישה הגישה לשדה המחקר הנוכחי של נוער טרנסקסואלי בארץ, היתה די קלה עבורי.

המחקר נעשה בשיטה של תצפית משתתפת מתוך המשמרות שלי כמתנדב בבית. בתדירות של אחת לשבוע, אני מגיע לבית המדובר ושוהה עם הנוער שם. הגדרת תפקידי כמתנדב אינה ברורה מאד. אני לא אמור לכהן כמדריך שאומר להם מה לעשות ולא לעשות, אך עם זאת עלי לוודא שהם לא עושים דברים שאסור להם. לצד זה אני אמור להוות דמות שהיא יותר 'חברית' (אך גם פה עם סייגים מסוימים). עובדה זאת ממקמת אותי במצב לימינאלי ומעלה דילמות לגבי כיצד עלי לפעול בסיטואציות מסוימות. כשאני עימם אני בעיקר מבלה זמן איתם, מקשיב להם, תומך בהם כשהם זקוקים לכך ולעיתים גם מייעץ להם כשהם מבקשים את דעתי בנושא כלשהו. את ההחלטה לערוך מחקר על הנוער הטרנסקסואל בבית קיבלתי רק לאחר מספר חודשים שם. ברגע שהתקבלה ההחלטה התחלתי לרשום לעצמי כל מיני נקודות שעלו במהלך כל משמרת ומאוחר יותר העליתי אותן על הכתוב ביומן השדה שהתחלתי לנהל.

באשר ליחסי עם הנערים והנערות בבית, באופן טבעי, התקופה הראשונית עימם הייתה מאד קורקטית. לקח להם זמן להיפתח אלי ולחשוף דברים עמוקים שמעסיקים אותם. המשמרות הראשונות היו מאופיינות בעיקר בהתוודעות אל הנערים/ות מבחינת הפרטים ה"טכניים". פרטים על מקום מגורים, מספר אחים ואחיות, האם ההורים חיים יחד וכו'. רק מאוחר יותר בתהליך המחקר, תוך כדי היכרות של ממש עם הנערים/ות ורכישת אמונם בי, הם החלו לשתף אותי בנבכי עולמם הפנימי. סביר להניח, שאמון זה נרכש בשל העובדה שהם ראו בי דמות שחוזרת שבוע אחר שבוע, מבלי להיעלם פתאום, כפי שרבים מהם היו רגילים ממסגרות מהן הגיעו.

אם כך, תהליך המחקר הנוכחי השתנה ממצב של תחושת זרות ואי נוחות (משני הצדדים - שלי בתור חוקר ומתנדב ושל הנערים/ות בבית), למצב בו הם מצליחים ואף מעוניינים לספר לי על מה שעובר עליהם. באופן מעניין, נוצר מצב בו הנערים/ות העדיפו הרבה פעמים לשתף אותי בדברים שלא שיתפו את המדריכים. יתכן כי תחושת החברות שנוצרה ביני (בתור מתנדב שלא בא להטיף להם מה אסור ומה מותר) לבינם, היא זו שתרמה לכך.

מבחינת צורת הבדיקה שלי את סיפורי הנערים/ות, ניסיתי ממשמרת למשמרת לשמר דברים שהועלו על ידם בפעמים הקודמות ולפתחם. כך, ברגע שעלה נושא כלשהו הנוגע לחוויותיהם בתור נער/ה טרנסקסואלית, השתדלתי במידת האפשר להתעכב עליו וללמוד כמה שיותר. בין אם מדובר בשאלות שנשאלו על ידי או בקשה

מהם לתת לי דוגמאות לדברים שאמרו.

המסגרת בה שוחחתי עם הנערים/ות, תפסה מספר צורות שונות. היו פעמים בהם מצאתי עצמי משוחח עם נער בזמן הפנאי שלו, בפינת עישון, או בחדר המחשבים תוך צפייה בקטעי וידיאו והאזנה לשירים. פעמים אחרות התרחשו בטיולים למיניהם, בהם יצאתי יחד עם אחד הנערים/ות להתאוורר ותוך כדי הם סיפרו את אשר על ליבם. היו גם מצבים בהם הבחנתי שהנערה/ה במצב רוח ירוד ואז הייתי מברר עימם מה קרה. כמובן שהיו גם מסגרות יותר פורמליות, כגון "שיחות פידבק" בהן כל אחד מהנערים נתן פידבק לנער אחר על התנהלותו בבית במהלך השבוע האחרון. יש לומר כי השיחות המשמעותיות יותר עם הנערים/ות, התרחשו דווקא במסגרות הפחות פורמליות, בכל אותם מצבים ארעיים שהולידו ממצאים חשובים.

"בחירות במהלך עריכת מחקר איכותי אינן רק החלטות פרקטיות, מתודולוגיות או אסטרטגיות אלא גם אתיות. בכל סוגה מחקרית שהחוקר האיכותי משתמש בה עליו להתמודד עם סוגיות בעלות משמעות אתית המתגלות במהלך איסוף הנתונים בשדה ותיאורם, במהלך הניתוח והפירוש שלהם, והפצת הדוחות הכתובים". (דושניק וצבר בן יהושע, 2001). גם במחקר איכותי זה, עלו מספר סוגיות אתיות. כבר בעת הרעיון למחקר עלו מספר דברים שהיו נראים לי בעייתיים. האם עלי לומר לנערים שאני גם עורך תצפית עליהם בזמן שאני שם? איך הם יתנהגו במידה ואספר להם על המחקר שאני עורך? לאחר שקיבלתי את אישורו של מנהל המקום לערוך את המחקר שם, תוך הבטחה לעילום שמות ופרטים שעלולים לחשוף את הנוער במקום, התחלתי באיסוף החומרים-דהיינו ברישום של כל דבר שעלה במהלך המשמרות והיה נראה לי כמבטא בצורה כזו או אחרת את הנוער הטרוסקסואל. באשר לחשיפת העובדה שאני עורך מחקר על הנערים בבית, החלטתי יחד עם מנהל הבית שאין משום פגיעה בנערים אם לא אספר להם על כך. זאת כמובן תוך הבטחה מצדי לא לשנות שום דבר בהתנהלות שלי מולם וזכירה באחורי ראשי שאני קודם כל נמצא בבית לטובת אותם נערים ורק אחר כך מגיע המחקר. מכאן שגם לא ניתבתי את השיחות עימם בשום אופן והדברים שעלו, הועלו על ידם. היה חשוב לי לתת לדברים לצמוח מתוך השדה, מתוך מה שהנערים אמרו, על מנת לקבל תוצר אותנטי כמה שיותר. אם כך, בעיה אתית נוספת שעלתה הייתה עובדת היותי מתנדב בבית מצד אחד וחוקר מצד שני.

בנוסף, יש לציין כי למחקר זה קיימות מספר בעיות הכללה. המחקר נערך בישראל, תוך התבססות על דבריהם של כ-6 נערים ונערות יהודים, בשנות העשרה שלהם. לכן המגמות שאותרו בדבריהם ויוצגו בהמשך, הן רלוונטיות בשדה מאד מצומצם ואין יכולת להכליל מדברים אלה על קבוצת אוכלוסיה אחרת בשדה רחב יותר, גם אם מדובר באותו נושא. שכן האינפורמנטים לא נדגמו באופן אקראי והשתתפותם במחקר אינה מקרית. יש גם לציין כי מאחר ומדובר בבית מחסה לנוער במצוקה, קשה להכליל מהממצאים שיובאו להלן שכן אפשרי שהמקרים המתוארים פה הינם קיצוניים. מצד שני, יתכן גם שאין זה המקרה ואכן התיאורים משקפים במידה רבה את המתרחש עם נוער זה. ידוע כי חלק ניכר מהנערים הללו לא מגיעים לבקש עזרה (שילה, 2007).

כמו כן, הנערים שהיוו את המקור למידע שיובא במחקר זה, שהו בבית באותו זמן שאני שהיתי בו וערכתי את מחקרי ויתכן כי נערים טרנסקסואלים אחרים בתקופת זמן אחרת, עם חוקר אחר היו מעלים דברים שונים. מגבלה נוספת שעלתה במחקר זה, נבעה מכך שאני בתור מתנדב בבית מעורב בשדה המחקרי ויתכן כי לעיתים היתה לי בעיה לראות דברים באופן אובייקטיבי. על כן, כל תהליך כתיבת המחקר הנ"ל נעשה בצורה רפלקסיבית, תוך מודעות למגבלה הזו.

ניתוח התצפיות דרך יומן השדה

הניתוח שיובא להלן הינו סובייקטיבי ונטוע בהקשר תרבותי מסוים. זהו ניסיון לצלם את המצב הנוכחי באשר לנוער טרנסקסואל בארץ. לצורך כך כאמור נערכו תצפיות משתתפות במשך כ-10 חודשים, בין אוקטובר 2009 לאוגוסט 2010. הרשמים מאותן תצפיות הועלו על הכתוב ביומן השדה ומתוכו חולצו התימות- אותן קטגוריות ניתוחיות שחזרו על עצמן והראו על דפוס מסוים שהסביר את נושא עבודה זו. יש לציין כי הקטגוריות צמחו מתוך השדה ועל כן התהליך היה אינדוקטיבי. לא הגעתי עם תימות מוחלטות מראש, אלא, הממצאים היו אלה שהצמיחו את הקטגוריות. מכונה גם כ"תיאוריה המעוגנת בשדה" (grounded theory) כפי שהגו זוג החוקרים (Glaser & Strauss, 1967). כך נולדו 5 התימות הבאות: (1) התהליך המגדרי (2) היחסים עם המשפחה וההורים בפרט (3) אינטראקציה בין טרנסקסואליות לעצמן אל מול אחרים לא טרנסקסואלים (4) דימוי גוף (5) מצוקות, קשיים וצרכים של הנוער הטרנסקסואל.

ניתן למצוא דוגמאות נוספות שעלו במהלך התצפיות בנספחים המצורפים לעבודה זו (יומן השדה המלא).

הצגה וניתוח הממצאים:

בחלק זה אציג, אנתח ואפרש את הממצאים שעלו מתוך שדה המחקר, תוך שימוש בתצפיות שערכתי ויומן השדה שניהלתי במקביל. כאמור, המתודולוגיה שנבחרה לצורך מחקר זה הייתה תצפית משתתפת. תצפיות אלו עזרו אפשרו לי להגיע לעומקם של דברים, ולהבין כיצד אותם אנשים מספרים את עצמם לעצמם ולזולת. לא חמקה מעיני הידיעה כי הנחקרים חשפו בפני את סיפורי החיים, את הנרטיב שלהם. מה שנאמר על ידם היה בקונטקסט של זמן, מקום והקשר חברתי ותרבותי שהיה נכון לאותו רגע. על פי התימות שנמנו לעיל, בוצע הניתוח שלהלן. ברצוני לציין כי בעת ניתוח יומן השדה, היה ניכר כי התימות שהועלו לא היו באמת נפרדות האחת מהשנייה, אלא היה קשר ביניהן והחלוקה בסופו של דבר נעשתה לשם הניתוח עצמו, על מנת שיהיה אפשר לעשות סדר בדברים.

תימה ראשונה - התהליך המגדרי:

זהו התהליך בו הופך הנער, הזכר לנקבה והנערה, הנקבה לזכר. תימה זו כוללת בתוכה גם את הפן הפיזיולוגי בתהליך וגם את הפן ההתנהגותי-נפשי.

כפי שמתארים (Rowland & Incrocci, 2008), מתבגרים עם הפרעה בזהות המגדר (GID- gender identity disorder) מראים הזדהות פסיכולוגית חזקה עם המין ההפוך. חשוב מכך, הם מבטאים במילים, כמו גם בהתנהגות, את רצונם החזק להפוך לחבר במין השני ומעידים על חוסר אושר קיצוני מהיותם זכר או נקבה. אצל בנות אפשרי לראות רצון לקחת הורמונים גבריים ולהיפך אצל בנים. רצון לעשות אי אלו ניתוחים שיהפכו את הזכרים לנקביים ואת הנקבות לזכריות. אכן, כפי שעולה מן התצפיות, הפן הפיזיולוגי בתהליך המגדרי של הנוער הטראנסקסואל מתבטא בעיקר בנושא נטילת ההורמונים ועשיית ניתוחים.

כאמור התהליך המגדרי כולל לצד הפן הפיזיולוגי גם צד התנהגותי-נפשי. כאן ניתן לדבר על רצון עז לעבור בחברה כחבר במין ההפוך (דהיינו, זכר ביולוגי שמצליח להיראות בחברה כנקבה ולהיפך). מה שלעיתים קרובות מנסים להשיגו דרך סימונים חברתיים נראים לעין של מגדר, דוגמת שיער, סגנון לבוש, אימוץ שמות סטריאוטיפיים המקושרים עם המין ההפוך וכו'. (שם, 2008).

התלות של הנערה/העובר את התהליך המגדרי בגורמים חיצוניים

מ' - נער טראנסקסואל, בן 17. הוא נמצא די עמוק בתהליך המגדרי שלו להפוך לזכר מנקבה (f to m- female to male) והחלטה שלו לעזוב את הבית (בית המחסה) יכולה לעלות לו בעצירת התהליך שלו. הוא כבר התחיל

לקחת הורמונים, וללכת לרופאים להתייעצויות בהקשר לזה- מה שלא בטוח שיוכל לעשות בלי התמיכה של הבית. מדובר בהמון כסף ובשביל לממן את זה הוא יצטרך לעבוד 24 שעות ביממה.

נראה כי מתפתחת תלות בין הנער שעובר את התהליך המגדרי לבין המקום שמשמש לו בית לכל דבר. מאחר והתהליך המגדרי כרוך בהוצאות כספיות גבוהות, עליו לעבוד המון על מנת שיתאפשר לו לרכוש את ההורמונים. חשוב לציין שבמידה והטיפול ההורמונאלי נפסק, השינויים הפיזיים חוזרים לאיך שנראו קודם לכן השימוש. מה שכמובן מדרבן את מ' ודומים לו להמשיך ולעבוד.

א' (טרנסקסואלית בת 16), גם סיפרה כי אימה הסכימה לחתום לה להתחיל לקחת הורמונים (מאחר ו-א' קטינה, היא חייבת חתימת הורים שמאשרים את לקיחת ההורמונים). מה ששוב פעם מעלה את התלות בגורם חיצוני באשר לתהליך שאותו מבקשים לעבור הנערים והנערות הללו. למרות שמדובר מבחינתם בדבר הרה גורל שיכול להשפיע על כיצד יראו חייהם בהמשך, לרוב אין להם באמת את האפשרות להחליט בעצמם אם לקחת הורמונים או לא וכך גם לגבי ניתוחים. עניין זה מתקשר לכך שבישראל קיימת וועדה של משרד הבריאות הדנה וממליצה על תהליך של ניתוח לשינוי מין בבוגרים. מדובר בתהליך מייגע שבו האדם עובר אבחון להפרעה בזהות המגדר, המועמד צריך להימצא מתאים לתהליך וכחלק מכך לחיות שנתיים בזהות המגדר המועדפת, תוך טיפול פסיכולוגי. לאחר חוות דעת נוספת של הוועדה ואישורה, רק אז יכול המועמד ניתוח לשינוי מין להתחיל בתהליך (שילה, 2007).

באחת מהשיחות עם ל' (טרנסקסואלית בת 19), היא מסבירה לי שהחוק בארץ אומר שרק לאחר ניתוח תחתון, ניתן לשנות את המין בתעודת הזהות. זאת לעומת מדינות כמו מקסיקו, ששם מספיק להצהיר שאתה חי כגבר או אישה ולהראות הוכחות כלשהן לכך וזכותך לשנות את תעודת הזהות כרצונך. היא כמובן מדברת על הנושא בעצב שמהול בביקורת, בדומה לזו שמועלית בקרב פעילים בקהילה הטרנסגינדרית בארץ כלפי התייחסות משרד הבריאות לנושא. יחד עם ההכרה בכך שמדינת ישראל מסייעת בהוצאות הטיפול ובהליך הניתוחי, מופנית ביקורת על הדרך שבה ממיינת הוועדה את המועמדים לניתוח ופרוטוקול הטיפול הנדרש. מגבלות שונות הקיימות בישראל, אינן מקובלות ברוב מדינות העולם המערבי. חלק מהביקורת שחשים טרנסקסואלים המגיעים לטיפול במערכת הבריאות בישראל נובע מתחושתם שהממסד אמור ל"אשר" האם הם אכן טרנסקסואלים "אמיתיים" (שילה, 2007). דוגמא נוספת בנושא זה היא של נ', נער טרנסקסואל בן 17.5. תוך כדי שיחה שלנו הוא סיפר לי שיש לו תור עוד שבועיים לרופא מנתח לגבי התייעצות לניתוח להורדת חזה. הוא הוסיף שהוא "מאד מתרגש ומקווה שהכל ילך כשורה ושהרופא יסכים לנתח אותו". מבחינת עלות, גם הניתוח הנ"ל, כמו כל הניתוחים הללו, הוא מאד יקר. נ' סיפר כי הקופה מממנת את הניתוח או לפחות מסבסדת אותו, כך שזה הופך את זה לאפשרי.

הפן הפיזיולוגי:

מעבר לעלות הגבוהה של הניתוחים, אליה התייחסתי קודם לכן, גיליתי כי הנושא של ניתוחים בקרב טרנסקסואלים הוא כל כך מתקדם שמצאתי את עצמי לא פעם מתפלג עד כמה. בשיחה בין שתי נערות טרנסיות בבית, על האם הדמות שהן רואות על צג המחשב היא טראנסית או לא (מה שגם לי היה קשה להבחין) הן עושות מספר הבחנות ואחריהן מחליטות חד משמעית שכן. מסתבר שאפשר לראות לפי רוחב כתפיים, מבנה לחיים ועוד דברים שלא ידעתי לשים לב אליהם. הן גם מוסיפות ומספרות לי שגם את האיברים האלה אפשר לנתח היום-מה שהופך את ההבחנה בין אישה ביולוגית או לא לקשה באמת.

נמצא שנוער טרנסגינדר שקיבל הורמונים כגון טסטוסטרון ואסטרוגן (לרוצים להפוך לזכרים ולרוצות להפוך לנקבות בהתאמה), דיווחו על איכות חיים גבוהה יותר, מאשר אלו שלא קיבלו טיפול הורמונאלי.

(Newfield et al., 2006). ניתן לראות זאת גם עם ש' (נערה טרנסקסואלית, בת 17.5) שלוקחת את ההורמונים כבר 3 חודשים, מה שתורם לשיפור תחושתה הכללית. אפשר כבר לראות שינוי של ממש באיך שהיא נראית. מתחילים ניצנים של חזה אמיתי שלה שגדל והיא בוחנת אותו ללא הרף. אפשר לדבר על אלמנט של גילוי מחדש של הגוף. ש' שנוגעת בחזה החדש שלה באופן תדיר בפומבי אולי מנסה שלהוכיח שהיא אישה עכשיו. היא רוצה להשוויץ בו ולכן האקט נעשה אל מול כולם. היא אומרת שהיא לא זוכרת את עצמה "שטוחה, בלי חזה"- לפני ההורמונים. יתכן כי זה נכון אך מצד שני יותר סביר שהיא פשוט מעדיפה לשכוח או להדחיק את התקופה הזו של "גוף לא שלם" כפי שאחת הנערות בבית הגדירה זאת (בשעה שתיארה את התחושה של שהות בגוף של זכר תוך כדי תחושה נפשית שאת נקבה). גם אני ששהיתי עם הנערות והנערים הללו תקופה לא מבוטלת ראיתי בעצמי את השינוי שמתחולל בהם. עם ש', נראה שתווי הפנים שלה התעדנו והיא באמת נראית יותר ויותר אישה. היה מדהים להיזכר בה לפני חצי שנה ולראות אותה היום. היא מתקדמת צעד ועוד צעד ועוזבת לחלוטין כל זכר להיותה זכר. כמובן שאני גם טורח לומר לה את זה מאחר ואני יודע כמה הפידבק הזה חשוב לה.

באשר להורמונים, ד' מוסיף שרואים תוצאות כאלה טובות עם בחורה שמוצגת בטלוויזיה מאחר והחלה ליטול הורמונים בגיל צעיר. בנוסף, היא לוקחת הורמונים מאושרים ולא מהשוק השחור. שוק שמסתבר שהוא מאד ענף-ניתן להשיגם בתחנה המרכזית בהרבה פחות כסף מהורמונים חוקיים. כמו כן, להורמונים מהשוק השחור יש אפקט לא בריא על הגוף וגם התוצאה הסופית נראית פחות טוב. המימד הכלכלי משחק תפקיד משמעותי ביותר בהקשר זה ומאחר שמדובר בנוער במצוקה לרוב אין להם את היכולת לבחור את הבחירות הטובות ביותר.

הקול וטיפול לייזר

ביטוי פיזיולוגי נוסף בתהליך המגדרי הוא הקול. כשאני פוגש את מ', שהיה נער בבית ומאז שעזב כבר לוקח הורמונים כמה חודשים בצורה תדירה, קשה לי להאמין כמה הקול שלו השתנה. ההורמונים ממש מתחילים

להשפיע וכבר אין זכר לקול הנשי שהיה לו כשפגשתי אותו לראשונה. הוא כמובן מבסוט מכך שכולם מעירים לו על קול הבס שנהיה לו. הפידבק החיובי מהחברה הוא גושפנקה לכך שהתהליך שהנערים הללו עוברים הוא לא לחינם. יש תוצאות בפועל וסוף סוף הם זוכים להכרה שלה כמהו כל כך הרבה זמן. מסתבר שגם ניתן לשנות את הקול מזכרי לנקבי וזה מה שלי עושה. לי מספרת כי היא הולכת לקורס שנקרא "נישוי קול". משמע קורס שבו מלמדים אותך לדבר בקול נשי. בנוסף היא מתחילה לעשות טיפולי לייזר. שני הדברים האלה יחד מאד מרגשים ומשמחים עבורה. כשאני מתעניין לגבי איך היא יכולה להרשות לעצמה לעשות טיפולי לייזר (מאחר וידוע לי שמדובר בסכום כסף לא קטן- שאין לה), היא מספרת שהטיפולים כמעט ולא עולים לה, לפחות לא כמה הטיפולים הראשונים. היא מספרת כי החליטו ללכת לקראתה בבית ולסבסד לה אותם מאחר וידעו כמה עניין השיעור מציק לה. מסתמן כי השיער מפריע לטרנסיות יותר משהוא מפריע לכל אישה ביולוגית. מעבר לעובדה שהשיעור אצלן הוא ברמה הרבה יותר גבוהה (בשל הורמונים זכריים שמשתוללים בגופן וגורמים גם לצמיחה של זיפים על הפנים), זהו סממן חיזוני שהן רוצות למחוק לחלוטין כי הוא הופך אותך ל"פחות אישה". כך לי מתפלאות בתדהמה כשהיא מגלה שהמדריכה בבית לא מורידה שיערות מהידיים.

הפן הנפשי:

בחירת השם

השם הוא חלק מהותי בתהליך המגדרי. פרט זה נכלל בחלק הנפשי בתהליך. הנערה/ה שמבקשים לעשות את השינוי, מאמצים לעצמם שם שבאופן מובהק יבטא את היותם זכר או נקבה, כזה שלא ישאיר מקום לטעויות או שיתאים גם לבנים וגם לבנות. דוגמא לכך היא ק', נערה טרנסקסואלית בת 16. מפאת אתיקה לא אוכל שלפרט את השם שבחרה לעצמה. כפי שמתארים דושניק וצבר בן יהושע (2001): "הרגישות האתית המוטמעת במחקר האיכותי, אינה פותרת את החוקר מהתמודדות עם סוגיות אתיות קשות לפיתרון. הקרבה בין החוקר לנחקר מחייבת חוסן אתי של החוקר האיכותי, היא גם זו שחושפת אותו לדאגות ייחודיות". תיאור שהולם בדיוק את הסיטואציה בה הייתי. לצורך העניין יאמר כי השם שבחרה לעצמה ענה בהחלט לקריטריונים הני"ל. התפתחות שקרתה עם הנערה הזו היתה כאשר היא בחרה לשנות את שמה מ-ק' ל-א'. גם הפעם השם היה סטריאוטיפי ונשי לחלוטין. רק שבשונה מהפעם הקודמת בה הנערה היתה זו שבחרה לעצמה את השם, הפעם השם החדש ניתן לה על ידי אימה. כשאני שואל אותה מה הביא לשינוי, היא מספרת לי שהאם עשתה לה הפתעה ליום הולדתה ה-16 שלה והגיעה לבית עם מתנות ובלונים. א' כמובן היתה מאושרת עד הגג כי ההגעה של האם לבית היוותה עבורה גושפנקה לכך שאימה מקבלת אותה בתור הבת שלה ולא בתור בן. האם גם אמרה שהיא מקבלת אותה ורוצה לפתוח דף חדש. חלק מהדף החדש הזה כלל לתת לבת שלה שם חדש שהאם יותר מתחברת אליו. מאורע זה הוא חלק חשוב ביותר בתהליך המגדרי של המתבגר- קבלת ההורה אותו. באותו הקשר ניתן גם לתת דוגמא לנערה

אחרת בבית-ש', שהוריה פונים אליה בשמה הזכרי (למרות שחיצונית, כבר קשה מאד לזהות כי היא היתה בעבר זכר). ש' תיארה את הסיטואציה הזו כקשה מאד מאחר שיש באקט הזה משום פגיעה ושבר של ממש בתהליך המגדרי שהיא מבקשת לעבור.

השימוש בלשון זכר/נקבה

הנערה/ה שמבקשים לעבור את התהליך, מבקשים בהתאם מהסובבים אותם לפנות אליהם במין בו הם בחרו להזדהות. כך ניתן לראות עם ד' (נער טרנסקסואל, בן 16.5), שאותו הכרתי בתור נערה ומאוחר יותר כששב לבית (לאחר שעזב אותו) ביקש שיתייחסו אליו בלשון זכר. בתגובה לכך, הייתי חצי מופתע וחצי לא מופתע. כשהיה בבית בפעם שעברה, היה ניתן לראות שהוא מחקה נער טרנסקסואל אחר ששהה בבית באותו זמן ופעם אפילו גנב את הביינדר (חגורת בד שסוגרים סביב החזה על מנת להשטיח אותו) שלו בשביל לנסות אותו. הוא גם היה מספר הרבה פעמים שברחוב היו מדברים אליו בלשון זכר והוא לא היה טורח לתקן אותם. אולי התספורת הקצרה וההתנהגות הילדותית שלו תרמו לזה. מעבר לכך, הוא תמיד התעניין בבנות וגם הן היו מתבלבלות לא פעם באשר להיותו בת ולא בן-גם שם הוא לא טרח לתקן אותן. כשסיפרו לי ש-ד' ביקשה שיתייחסו אליה בלשון זכר, מיד הבנתי כמה קשה יהיה לי להתרגל לזה מאחר ואני הכרתי אותה בתור נקבה. סיפרו לי עוד שבהתחלה לא היו בטוחים איך להתייחס לזה (מבחינת צוות הבית). עד כה, כפי שהמדריך עדכן אותי היה נהוג שכל נער או נערה מקבלים התייחסות של זכר או נקבה בהתאם למינם הביולוגי, אלא אם כן הם התחילו תהליך מגדרי מסודר. אבל כנראה שהבית עבר תהליך כלשהו בהקשר זה והגיעו למסקנה שאם הנערה/ה מבקשים שיקראו להם בלשון זכר/נקבה, צריך לכבד זאת גם אם לא התחילו תהליך מגדרי רשמי עדיין.

דוגמא נוספת בהקשר זה מגיעה מצד ל' שהייתה בראיון קבלה לבית ספר לאומנויות והמנהלת דיברה אליה בלשון זכר (יותר מפעם אחת, למרות של' תיקנה אותה). ל' מאד נפגעה מכך והיה נראה שהתיקונים שלה את המנהלת לא הועילו. למרות שהיא עוד לא נראית ממש אישה מבחינה חיצונית, אפשר לדבר על חוסר מוכנות של אותה מנהלת לקבל את ל' כאישה (שבמודע או שלא במודע).

התפיסה שלהם את עצמם, מה נחשב ל'גברי' ו'נשי' ואימוץ גינונים התנהגותיים בהתאם

אפשר לומר שחלק בלתי נפרד מהתהליך המגדרי הוא התפיסה של הטרנסקסואל את עצמו כזכר או נקבה, בלי קשר למינו הביולוגי. כך למשל היה ניתן לראות עם א' שהיא טרנסית (m to f) אשר כבר נמצאת בחלק די מתקדם בתהליך המגדרי שלה. א' מספרת שהיא יוצאת עם בחור חדש. היא מאד נלהבת מהעניין ואחד הנערים האחרים בבית מתאר אותו כ"חתיך הורס". א' כמובן מחייכת בסיפוק למשמע הדברים הנ"ל. החיוך שלה נמחק כאשר הנער אומר לה "את יודעת שהבחור הזה קצת גיי...?" א' מיד שואלת אותו למה הוא מתכוון והוא עונה לה שאם הוא יוצא איתה, מאחר והיא טרנסית-הבחור בעצם אוהב גברים. א' מיד משיבה לו בעצבים שהוא "מדבר

שטויות ושהיא אישה לחלוטין ולכן הבחור סטרייט 100% וממש לא גיי".

למרות שחלק מהתהליך המגדרי כולל אימוץ גינונים מסויימים תואמי המין הנבחר, ישנן פעמים בהן הביולוגיה "נכנסת מהדלת האחורית". כך ניתן לדבר על לי שבשעה ששמה את המצעים על המיטה שלה, מתכופפת וחושפת חלק מהישבן שלה. אני מבחין בישבן שבלי עוררין הוא ישבן גברי. נוצר פה דיסוננס אמיתי: למרות כל הגינונים והניואנסים הנשיים שלי אימצה לעצמה ולמרות שבאופן חווייתי היא הכי אישה שיש, עדיין "מתפלקים" לה גינונים גבריים (כמו כשהיא יושבת במרפסת לקראת השינה, בצורה גברית- עם רגליים פסוקות, ללא חזיה ובלי שום סממן נשי חיצוני שעליו היא כל כך טורחת לקראת היציאה החוצה. אולי כי כבר אין לה כוח והיא יכולה סוף סוף להפסיק לטרוח כי אף אחד שמשנה לא רואה אותה עכשיו).

דוגמא נוספת לכך היא בסיטואציה בה אני א' ועוד שני נערים יושבים בחדר טלויזיה לצפות בסרט, אחד הנערים לא מצליח לחבר את הדי.וי.די כמו שצריך. לאחר מעט מאד זמן, א' לוקחת פיקוד ומחברת (בהצלחה) את הדי.וי.די בעצמה. מהלך זה מראה על האסרטיביות שלה ועל כך שלמרות שאימצה המון גינונים נשיים, ונופלת לסטראוטיפים נשיים וגבריים לא פעם, עדיין יש מצבים בהם היא לא מתחשבת בהם. אפשר לצד זה לדבר גם על דמות האישה החזקה והאסרטיבית שמאד מאפיינת אותה (בדומה לאימה).

התהליך המגדרי של הנערים והנערות המדוברים קשור קשר ישיר לתפיסות שלהם של מה נחשב 'גברי' ומה נחשב 'נשי'. כך למשל עם מ', נער טרנסקסואל שמאז שאני זוכר אותו, תמיד הקפיד להיות על תקן ה"ערס". כאילו התנהלות שכזו הופכת אותו ליותר גברי. זה התבטא בדיבור, בקללות, במחוות גוף, במוזיקת דיכאון כבדה ששמע, גורמטים וכו'.

הזמן הנדרש, רצון להגיע לקו הסיום והמשמעות הנלווית לתהליך

נקודה חשובה נוספת בתהליך המגדרי היא שהתהליך הזה לוקח הרבה זמן. ש' היא נערה טראנסית (קיצור לטרנסקסואלית) שנמצאת בבית קרוב ל-10 חודשים, כחלק מהתהליך המגדרי שאותו היא עוברת. ההגדרה של הבית היא שהתהליך הזה יכול לקחת עד שנתיים וחצי, שגם בסופן הוא לא באמת מסתיים. הנערה ממשיכים בתהליך גם לאחר מכן ואולי יש לומר למשך שארית חייהם בהתמודדות עם הורמונים שעליהם להמשיך וליטול או באינטראקציה עם החברה שלא מקבלת אותם.

לצד העובדה שמדובר בתהליך ארוך, יש גם אלמנט של רצון לסיים את התהליך לחלוטין ורק אז להציג את התוצר המוגמר. הרי הדרך עד לסיום הנכסף היא לא פשוטה כלל למתבגרים שעוברים את התהליך ומתמודדים עם שינויים פיזיים מוצלחים ומוצלחים פחות. ניתן לראות ביטוי לכך עם מ' שמספר על כך שבאחד מביקוריו בעיר הולדתו, זיהו אותו כאחיו הגדול. הוא מצידו התמוגג מהרעיון- זה אמר שהוא עובר כגבר. אך הוא גם אמר שמבחינתו הוא "לא רוצה שחברים שלו מהבית יראו אותו עד שהוא יסיים את התהליך המגדרי במלואו ויראה

לאותם אנשים שצחקו עליו שהוא ניצח". יש פה דימוי לקרב שעליו לנצח בו. כל אופציה אחרת משמעותה שהוא לא הצליח בתהליך המגדרי שלו.

למדתי כי חלק נוסף בתהליך המגדרי הוא מחיקת כל זכר למין הביולוגי שלך. סיטואציה שמדגימה זאת היא כאשר ד' נזכר איך היה נראה ואומר שלא היו מזהים אותו עכשיו. כשנערה אחרת בבית מבקשת ממנו לראות תמונות מפעם, ד' מיד אומר שאין סיכוי שזה יקרה כי הוא מתבייש להראות תמונות "על הנקבה". בהזדמנות אחרת נ' אמר לי כי "אין לי רגשות חרטה ומחשבות על לחזור להיות נקבה".

נקודה חשובה נוספת באשר להליך המגדרי נוגעת לעד כמה אלה שעושים אותו מייחסים לו חשיבות ומשמעות רבה. מעשה שמשקף את האמת הפנימית שלהם. נוכחתי לכך כאשר צפיתי בלי משוחחת עם נער נוסף בבית-ב' על כך שהוא מתעסק בנושא המגדר שלו. היא אמרה לו שהרצון שלו אולי להפוך לאישה, נובע רק מכך שהוא רואה אותה ונחשף לעולמן של הטרנסיות. ובמילים של ל': "זה לא מגיע ממקום אמיתי ואותנטי". היא הוסיפה ואמרה לו ש"עם כל הכבוד להתלהבות שלך, זו לא תחפושת שאפשר להוריד פתאום אם לא בא לנו". נראה שהיא קצת נפגעת מההתלהבות שלו כי היא תופסת אותה כסתם גחמה לא רצינית ומזלזלת בכל התהליך שהיא עברה ועדיין עוברת.

תימה שניה - היחסים עם המשפחה וההורים בפרט:

עבור בני נוער, ההורים והמסגרת המשפחתית מהווים מסגרת לשייכות ומקור לתמיכה ולהתפתחות. בתקופת גיל ההתבגרות בני הנוער מפתחים את זהותם האישית (ללא קשר לנטייתם המינית), והדיאלוג בין ההורים לבני הנוער הוא מרכיב חשוב ומשמעותי בתהליך זה. הסערות המאפיינות את גיל ההתבגרות מקבלות עוצמה רבה יותר כאשר הנער או הנערה מתחבטים בנושא נטייתם המינית, או במקרה זה בזהותם המגדרית (שילה, 2007).

כמו כן, במאמר שבחן את ההתמודדות של הורים לילדים המוגדרים כבעלי הפרעה מגדרית ע"פי ה- DSM (Lev, 2004) נמצא כי רוב הנוער הנ"ל שיוצא מהארון בפני הוריו, זוכה לתגובה שלילית מההורים שאומרים לנוער שהם זקוקים ליעוץ. הרבה מדווחים על התעללות מילולית ופיזית מבני משפחתם, חברים ושכנים. מאחר שכך, רובם לא גרים בבית עם הוריהם. במקום להבין שקיימת מערכת נוקשה ובינארית של מגדר ושההטרסקסואליות מובנית חברתית, ההורים מתייחסים להבניות הללו כאל מאפיינים בלתי נמנעים של הטבע, שאין עוררין עליהם.

הורים לטרנסג'נדרים מתאבלים על אובדן הבן לטובת היותו בת (או להיפך). דואגים לביטחון של ילדם, פוחדים שמא לילדם יהיו חיים קשים ושלא יוכל ליהנות מתענוגות חיי המשפחה היום יומיים. הם אבלים במידה רבה על אובדן החלומות שלהם (של ההורים).

התקדמות הדרגתית

Lev (2004), הציעה את ה-family emergence model. במודל זה, היא מחשיבה את כל המשפחה כמערכת ומונה 4 שלבים במשפחה לילד עם שונות מגדרית: 1. גילוי או חשיפת השונות המגדרית. 2. מהומה באשר לנושאים כגון סגנון הורות- איך להתמודד. 3. לאחר מכן המשפחה נכנסת למצב של משא ומתן שבו ההורים מנסה להבהיר מה מותר ומה אסור לילד- מתמקחים עימו. למשל האם מותר לו לצאת מהבית בבגדי אישה, למי מותר לדעת וכו'. 4. מציאת איזון ביחסים המשפחתיים, תוך התחשבות בצורכי הילד ובצרכי המשפחה הגדולה יותר באופן סימולטני.

ההורים מודאגים ועסוקים בלשים לילד גבולות ע"מ שלא ילך רחוק מדי.

כפי שהציגה Lev (2004) במודל שלה, ההורים עוברים תהליך בן כמה שלבים במשפחה לילד עם שונות מגדרית. ממצב של מהומה סביב הנושא ועד למציאת איזון בין רצון הילד/ה לרצון ההורים. כך גם רואים עם א' שמספרת עד כמה תחילת הדרך עם אימה היתה קשה ואיך היא לא קיבלה אותה בכלל. א' עברה ממצב שבו האם לא הסכימה לשמוע על הנושא וכלאה אותה בבית למציאות שבה האם מקבלת את א' כביתה ועוזרת לה לבחור בגדי נשים יחד.

דוגמא נוספת להתקדמות בשלבים שתוארו לעיל, מגיעה מל' שמתארת איך היא ואימה החליטו ללכת למרכז קניות ביישוב בו הן גרות. בשלב מסוים ל' הבחינה במספר מכרות שלה מהלימודים שהסתכלו על ל' והתלחשו ביניהן עליה. ל' מאד נעלבה וביקשה מאימה שיעזבו את החנות. האם מצידה אמרה לה ש"הן הולכות להראות להן מה זה". ל' ואימה יחד, התקרבו לבנות שהתלחשו ופשוט התחילו "ללכת בענטוז" לידן, כפי של' הגדירה. גם האם וגם ל' רצו להבהיר להן שהן לא מתביישות והבנות פשוט שתקו. ל' סיפרה לי שהיא היתה מאד גאה באימה לאחר התקרית ושנוצרה ביניהן סוג של אחוות אם ובת של ממש.

התקדמות נוספת ומפתיעה מגיעה מכיוונה של אחות של נ' שמתקשרת ומבקשת אותו בלשון זכר. זהו צעד גדול, שכן שבוע לפני כן קרתה סיטואציה לא נעימה בה התייחסה אליו בלשון נקבה.

הצורך בקבלה והשלכותיו

עם א' למשל, האישור של האם הוא כל כך חשוב עבורה, עד כדי כך שהיא מוכנה לשנות את שמה לטובת העניין. האם אומרת ל-א' באותה הזדמנות שעכשיו שהיא מקבלת אותה, היא רוצה שא' תתנהג כמו אישה אמיתית ולא בצורה מוגזמת כפי שא' נהגה עד כה. בלי איפור גס וזול, בגדים חושפניים מדי והתנהגות וולגרית- שאם היא רוצה להיות בת, שתתנהג כמו "בת אמיתית" ולא איזה ניסיון מוגזם וגרוטסקי. רואים שהבקשה של האם מא' משפיעה עליה ושבזמן הסמוך לאותו ביקור, א' באמת מעדנת את המראה וההתנהגות שלה. אקט זה מבטא את הניסיון של האם לשים גבולות לא' תוך כדי קביעה איך היא אמורה או לא אמורה להתנהג. האם שולפת את קלף "בת אמיתית" על מנת להבהיר לא' שאם ברצונה באמת להיות בת, זו הדרך לעשות זאת. חשוב להבהיר כי כל ניסיון

של אדם אחר לומר לא' שאישה היא לאו דווקא הדמות המצועצעת והמוחצנת שהיא מנסה להיות, לא עובד. אך כשהאם אומרת לא' את דעתה בעניין, כאמור זה עובד כמו קסם.

ביטוי נוסף לצורך של א' בקבלת אימה נראה כאשר א' מספרת שכשהיא נמצאת בחוץ עם חברים היא מתנהגת בצורה מסוימת (מאד מוחצנת) אך כאשר היא נמצאת עם אימה, היא לעולם לא מתנהגת בצורה כזו. "אני בחיים לא אעשה שטויות ליד אמא שלי. היא תהרוג אותי..." נראה שא' מרשה לעצמה להתנהג יותר בחופשיות כשהיא לא ליד אימה אך ברגע שהאם נכנסת לתמונה, א' לובשת ארשת פנים אחרת לחלוטין. אמנם אימה מקבלת אותה אך היא יודעת שהיא לא יכולה למתוח את הגבול יותר מדי.

דוגמא דומה מגיעה מצד אחד הנערים שדוד שלו צריך להגיע בקרוב לבית להביא לו משהו. הוא אומר שהוא חייב להחליף בגדים כי הוא לא רוצה שדוד שלו יראה אותה לבוש כמו שהוא (מכנס ארוך מאד צמוד ומעליו ג'ינס קצרצר קרוע). מה ששוב מבטא את ההתנהלות של הנערים מצד אחד כאשר הם חופשיים מבני משפחתם שלא רואים אותם, וההתנהלות השונה והקונפורמית יותר בשעה שנכנס לתמונה בן משפחה כלשהו שעלול לבקרם או להיפגע. מ' בתגובה אומר לו "יאללה שיראו אותך לבוש איך שאתה. נמאס להתבייש". על אף הצורך בקבלה, לעיתים הנערים הללו גם מגיעים לנקודת רתיחה ופריקת תסכול.

סוגי התמודדויות שונים

נראה שדרכי ההתמודדות והקבלה של ההורים הן שונות. חלק מהמשפחות מקבלות את הילד במהרה לאחר מעט מאד התלבטויות וחלק עוברות תהליך ארוך יותר של תקווה ושינוי ואפילו חקיקת חוקים למה אסור ומה מותר. ההורים מנסים לאזן בין קבלה של הזהות המגדרית של הילד לשמירה על ביטחונם האישי.

סיפורי הנערים והנערות עימם שהיתי בבית מבטאים את הדברים הנ"ל. ניתן לראות דוגמא לכך בסיפורה של א' אל מול סיפורה של ש'. כפי שקרה באחד החגים, כשהנערים יצאו לחג אצל המשפחות שלהם. א' מספרת שהיתה לה חוויה מאד טובה בחג עם משפחתה ושהיא הרגישה המון קבלה מצד האם בעיקר, אך גם מהאחים לשם שינוי. היא חזרה מאד מרוצה מהביקור בבית. ש' לעומתה, עברה חוויה לא קלה בכלל בחג אצל המשפחה. משיחה איתה על הנושא היא סיפרה שההורים אמרו לה בהתחלה שהם עושים את החג בבית במסגרת יחסית מצומצמת, אך כשהיא הגיעה הביתה ההורים הודיעו לה שבסוף חוגגים אצל הסבתא עם הדודים ולכן ביקשו ממנה ללוש מכנס ולא להתאפר. ש' כמובן מאד התעצבנה ולא הסכימה לבקשות האלה מצד הוריה. ש' עוד סיפרה שההורים גם השתמשו בשמה המקורי הזכרי- מה שהיה עבורה מאד קשה. היא הסבירה את סירובה להורים בכך ש"לא מוכנה שיעשו ממנה קרקס". לא מוכנה להוריד את החזה (המילולי) ולהישאר עם ציפורניים כדי לבוא לחג אצל הסבתא. מבחינתה זה "הכל או כלום". היא גם סיפרה שכשנכנסה לבית הוריה, אביה פתח לה את הדלת ועשה פרצוף נגעל ממה שראה. היא היתה, כמו תמיד, לבושה בביגוד צמוד וחושפני ומאופרת די בכבדות- האב לא אהב את מה

שראה ושי אמרה לו שהיא "לא הגיעה לחג בבית כדי שיעשו לה פרצופים". בשלב מסוים כשהדברים הפכו ממש מכוערים שי התחילה לגעת לעצמה בחזה כדי להתריס כנגד הוריה. מאוחר יותר, כששי מבקשת לחזור לגור עם הוריה, היא מקבלת תשובה שלילית מהם. מה שמבטא את התגובות השליליות לרוב של ההורים לילדיהם הטרנסקסואלים. ההורים הללו מראים הרבה פעמים העדפה שהילד/ה יגורו במקום אחר ולא עימם בבית וכך בעצם נמנעים מלהתמודד עם הילד. זהו מוצא קל יותר עבורם, אך כמובן שלא ניתן לומר אותו הדבר לגבי הנערה/ה שרוצים לחזור הביתה.

משא ומתן והתמקחות

מצד אחד ההורים מנסים להציב גבולות וחוקים, כפי שרואים בדוגמא לעיל. מצד שני, הנערה/ה רוצים גם הם לשמור על מי שהם.

שי הסבירה שהיא כל כך התעצבנה על הוריה וכך היא יודעת להתמודד במקרים כאלה. היא ידעה שהאקט של נגיעה בחזה פוגע בהם והיא רצתה להחזיר להם כפי שפגעו בה. היא אמרה שבשלב מסוים ההורים כבר רצו להשאיר אותה בבית וללכת לבד לסבתא, אבל שי לא הסכימה ואמרה להם שאם היא כבר חזרה הביתה לחג כפי שהם ביקשו ממנה, "הם יסבלו אותה כפי שהיא!". עם שי רואים מאמץ עיקש שלא לתת להורים לקחת ממנה את הזהות האמיתית שלה. למרות ששמעתי ממנה לא פעם עד כמה חשוב לה שההורים יקבלו אותה, היא לא מוכנה שלוותר על העקרונות שלה דוגמת להוריד חלק מהסממנים החיצוניים שלה (דוגמת ציפורניים, מילוי חזה וכו') על מנת לרצות את ההורים. אפשר לראות פה הבדל בגישה של א', שנראה שמוכנה לוותר הרבה יותר למען הקבלה של ההורים שלה, אל מול זו של שי.

לאחר ששי מחליטה לעזוב את הבית (בית המחסה) וחוזרת לגור עם הוריה בתור ניסיון נוסף, לי מספרת לי ששי מהווה נטל על ההורים שלה. כשאני מברר למה היא אומרת זאת, היא מספרת שמאד לא פשוט לשי בבית של ההורים. שהיא לא מוכנה לא להיות "על האישה" או להיות פחות מוחצנת ממה שהיא רגילה אליו. ההורים שלה לא ממש יודעים איך להתמודד עם זה ופוחדים על הבת הקטנה שלהם (אחות של שי) שעל פיהם מקבלת השפעה שלילית משי. הריב האחרון בינם לבין שי היה על כך שהם היו אמורים ללכת לאירוע משפחתי וביקשו ממנה לא להגיע 'על האישה' כי כל המשפחה תהיה שם והם לא מוכנים לזה. שי כמובן סירבה בתוקף והתעקשה שהיא הולכת כמו שהיא. בסופו של דבר היא אכן הלכה 'על האישה' לאירוע המשפחתי. אם כך, כאן רואים דוגמא לאיך הוריה של שי מתקשים במציאת איזון ביחסים המשפחתיים, תוך התחשבות בצורכי הילד ובצרכי המשפחה הגדולה יותר באופן סימולטני. כאמור, ההורים מודאגים ועסוקים בלשים לילד גבולות על מנת שלא ילך רחוק מדי.

ההורים בנוסף מחפשים לשי עבודה שתשאיר אותה קרובה לבית. הם לא מוכנים לקחת את הסיכון בלתי לה

להסתובב ברחבי העיר ולעשות "הרמות" (קריאות בקול גבוה ונשי מילים מביכות בעלות אופי מיני) כפי שהיא רגילה. זה בהחלט מסכן אותה מאחר והרבה אנשים לא סובלניים לטראנסיות ובטח לא לכאלה שטורחות להבהיר שהן כאן ושיביטו בהן. זה מגיע למצב כה קיצוני שבו הוריה של ש' סוגרים אותה בין כותלי הבית מאחר ולא רוצים שתבייש אותם ותסכן את עצמה. חשוב אם כן לומר שלצד הטיעון של לשמור על ביטחון הילד, נכנס אלמנט מאד ברור של בושה של ההורים שמא יגלו שילדם הוא טרנסקסואל וניפוץ החלום של החיים שקיוו שיהיו לילדם. אולי הניסיון להשאיר את ש' כלואה בבית, מונע את הרגע בו הם יצטרכו באמת להתמודד. כפי (Lev, 2004) אמרה, ההורים אבלים במידה רבה על אובדן החלומות שלהם.

משפחתה של ש' היא דוגמא למשפחות שעוברות תהליך ארוך יותר של תקווה לשינוי ואפילו חקיקת חוקים למה אסור ומה מותר. דוגמא להורים שמנסים לאזן בין קבלה של הזהות המגדרית של הילד לשמירה על בטחונו האישי.

אלימות מצד המשפחה

כפי שהזכרתי מוקדם יותר, הנערים והנערות עם השונות המגדרית, סופגים לא פעם אלימות גם מבני משפחתם, בעיקר מהסוג המילולי. כך נוכחתי לדעת מדי שבסוף שבוע היה אמור לצאת הביתה, אך זה בוטל. אחים שלו לא רצו שהוא יחזור, מאחר וחברות שלהם היו אצלם והם טענו שהוא הביך אותם. ד' כמובן היה מאד מאוכזב מהסיפור. אם כן, אפשר לדבר על תהליך של קבלה מצד האם אשר קרובה יותר לדי, אך אי קבלה של האחים והאב אותו. גם מסיפוריהם של שאר הנערים מסתמן שיש כמעט תמיד דמות אחת מהמשפחה שהיא יותר מבינה כלפיהם, אל מול שאר חברי המשפחה שלא מביעים סימפטיה כלפיהם וכלפי מי שהם.

דוגמא נוספת לאלימות מילולית שאיתה מתמודדת ל' היא מצד אחותה. ל' מספרת לי שבביקור האחרון שלה בבית, אחותה דיברה אליה בלשון זכר, מה שמאד פגע בה. כשאני שואל למה זה קרה? ל' אומרת לי שאין סיבה מיוחדת, זו גם לא פעם ראשונה ואחותה ממשיכה לעשות זאת למרות שהיא יודעת שזה פוגע בל'. מסתבר שאחותה לא אוהבת בכלל את הרעיון שלי "החליטה" להיות אישה, או לראות אותה על האישה לצורך העניין והיא לא משתפת פעולה עם זה.

תימה שלישית- האינטראקציות בין טרנס/יות לבין עצמן לעומת עם אחרים שאינם טרנסים

אינטראקציה בין הטרנסקסואלים עצמם

ז'רגון ושיח ייחודי

באשר לשיח שקיים בין הטרנסיות, ברצוני להזכיר קודם כל את התיאוריה של סימון (Simon, 1997) שטוענת כי הבניית הזהות שלנו (שהיא מתפתחת לעד) מתרחשת בכמה רמות של שיח: אינטרא-פסיכי, בין אישי ותרבותי.

בנוסף, ככל שאדם מנסה להסביר עצמו לאחרים ולפרש את נסיונותיו, כך הוא הופך מיודע יותר עם עצמו וחוצה את הגבולות של הסובייקטיביות שלו וכך מגיע למצב של אינטרסובייקטיביות. האינטרסובייקטיביות הזו הופכת לניסיון דיאלקטי שיוצר משמעות על ידי השפה. (בתוך Luzzatto, 2005).

הבחנה בין קוקסינלית לטרנסית

בשיחה שהייתה לי עם א', היא הסבירה לי את ההבדל בין קוקסינלית לטרנסית. לדבריה, "קוקסינלית" הוא כינוי למישהי שהיא "כוסית, מטופחת, לבושה כמו שצריך- חשוף, מאופרת כהוגן ואחת שמדברת את השפה". אחת שעושה "הרמות" (ראה פירוט לעיל). זאת אישה לפי מה שהיא סיפרה. לעומת זאת "טרנסית", היא אחת שלא לבושה באופן מוקצן וחשוף, לא מאופרת כמעט ולא מדגישה את הנשיות שלה. הגרסה היותר משעממת כפי שא' תיארה זאת. כששאלתי אם לא מעליב אותה כשקוראים לה קוקסינלית, היא ענתה שדווקא להיפך- ככה היא מרגישה שהיא מושכת בתור אישה. היא לא לוקחת את זה כעלבון או מילת גנאי. כמו כן, היא סיפרה שיש חוסר עניין בטרנסים לעומת טרנסיות. שכאלה שהפכו מנשים לגברים (f to m), הם כמו נבלעים בין השאר ולא "עושים רעש" או מתאמצים שיראו אותם כמו הטרנסיות (m to f). "הם פחות מעניינים כי הם פחות צבעוניים ותופסים את העין".

מתוך דבריה של א', מצטיירת היררכיה מסויימת, בה בראש עומדות ה"קוקסינליות", אחריהן הטרנסיות ובסוף הטרנסים. אולי עובדת היותן של הקוקסינליות רעשניות ולא מתביישות מביאה להן מעמד רם יותר כי ה"רעש" הזה יכול לסמל את כך שהן לא מתביישות במי שהן ורוצות שכולם ישמעו אותן. כך הן הופכות למייצגות הקהילה. מושג ה"קוקסינליות" וה"הרמות", מבטאים בעיני את רמת הניראות של הטרנסקסואלים. כפי שמתואר באסופת המאמרים 'לסביות והומוסקסואליות בראי המציאות' (באום ומרן, 2000), ניראות היא מידת החשיפה של בני מיעוט מסוים או של הרעיונות והדיעות של מיעוט מסוים על הבמה הציבורית בחברה הכללית (בכלי התקשורת, ברחוב, בדעת הקהל וכו'). הטרנסקסואלים שהם מיעוט בחברה, חשים צורך להראות שהם קיימים. אפשרי שכל אותן "הרמות" והתבטאויות קולניות ומביכות נעשות בדיוק לשם כך, על מנת לצבור כוח. בתור מישהו ששהה עם ה"טרנסיות" וה"קוקסינליות", בהחלט ניכר ההבדל עליו מצביעה א'. בפעם בה שוחחתי עם ל', שהיא טרנסית, היא אמרה לי כי "הדברים שמעניינים אותי, הם לא הדברים שמעניינים אותן (ה"קוקסינליות)". כאילו מדובר בעולמות שונים לחלוטין, מה שיכול להיתפס כאירוני מאחר ושתיהן עוברות במידה רבה את אותו התהליך. אך כאמור, הזהות שלנו מתרחשת בכמה רמות של שיח ופעמים רבות השיח הזה הוא שונה מאחד לשני.

כששאלתי מה המקור של השם קוקסינל, ד' סיפר לי ש"זה הגיע בכלל מזמרת צרפתייה שהיתה הטרנסג'נדרית המפורסמת הראשונה ושמה היה קוקסינל. זה לא היה במקור מילת גנאי- רק מאוחר יותר עשו את הקישור הזה". דוגמא נוספת לשימוש בכינוי "קוקסינלית" מגיעה מש' שמספרת שהיתה בכרמלית לחפש לקוחות ושחלק

טעו וחשבו שהיא אישה. היא התעצבנה על כך ואמרה שהיא אוהבת שחושבים שהיא קוקסינלית ("קוקסי" כפי שהיא אומרת). מבחינה מסוימת זהו ביטוי לכוח מצידין.

בהקשר זה, אי אפשר שלא להזכיר את פוקו שדיבר על שיח אשר מבטא כוח. השימוש במונח כוח בא להבליט את המימד הפוליטי של יחסי שליטה בתוך החברה (ספארגו, 2000). כך למשל, כפי שהחברה מייצרת שיח שאומר כי טרנסג'נדריות לסוגיה היא סטייה או מילת גנאי (תוך שימוש במילה קוקסינלית), מגיעות הטרנסקסואליות והופכות מושג שטעון במשמעות שלילית לכזה שהן מתגאות בו ומאמצות אליהן. הן הופכות את היוצרות ויוצקות למושג משמעות חדשה שמעניקה להן כוח. זאת כאמור על ידי השיח החדש שהן מייצרות.

הדיאלקטיקה מתבטאת בכך שמצד אחד הן רוצות להיתפס כנשים לכל דבר, אך מצד שני הן לא מוכנות לוותר על הכוח שלהן ולכן מתייגות עצמן כ"קוקסינליות".

מקרה אחר בו היה ניתן לראות את הדיאלקטיקה הזו היה כאשר אי סיפרה לי שכאשר היתה ברכב עם לקוח שניסה לעשות דברים בניגוד לרצונה, היא השתמשה בקול הכי גברי שיש לה על מנת לאיים על הבחור. זו ראייה נוספת לניסיון שלהן "לרקוד על שתי החתונות".

מילון מושגים

מעבר למושג קוקסינלית וטרנסית, ישנם מספר מושגים שמצטרפים למילון שלם שיצרו לעצמם.

מושג כזה שהפך לביטוי שגור בין הטרנסיות הוא "לגרוף". זה מתלווה לכל מיני הערות בסגנון של "היתה עבודה?", "את הולכת לגרוף" (או במילים אחרות, לחפש לקוחות שישלמו עבור סקס). גם המושג הזה מצטרף לרשימת המושגים הייחודיים של הטרנסיות שבונות להן שפה שלמה משלהן. מושגים שרק הן יכולות להזדהות איתם ומבטאים את עולמן (במקרה זה קשור לעולם הזנות).

כינוי נוסף בו משתמשות הטרנסיות הוא "sexy bitch". ש' מכנה כך את עצמה ומנסה בעצם לומר שהיא גם נראית טוב וגם מתנהגת כמו מודל של אישה כפי שהיא צריכה להיות בעיניה- "רעה" או כלבה בתרגום חופשי.

שניים מהמושגים הכי בסיסיים בעולמם של טרנסקסואלים הם "על הזכר" ו"על האישה". מושגים אלה מבטאים את היותו של האדם כנמצא כרגע בבגדי זכר או אישה, בהתאמה. כמובן שלביגוד מצטרף גם איפור, סגנון שיער, וגינונים אחרים תואמי מין. כך בכל פעם שעולה הנושא של חזרה הביתה של אחד הנערים או הנערות הטרנסיות, עולה השאלה האם יצאו "על הזכר" או "על הנקבה"? למתבונן חיצוני, יתכן כי שמיעת המושגים הנ"ל מעלים קונוטציה של תחפושת, אך חשוב לי לומר שאין מדובר במצב שכזה. כאשר נערה טרנסקסואלית "עולה על האישה", אז היא מרגישה שהיא במצב הנכון לה. אם כבר מדברים על תחפושת, אפשר שלומר שזהו המצב כאשר מבקשים ממנה ל"עלות על הזכר".

מילה נוספת במילון של הטרנסיות היא "עוברת". כך מתייחסים להאם טרנסקסואלית מצליחה ללכת ברחוב

ושאחרים יזהו אותה כאישה אמיתית, או שלא ואז היא "לא עוברת". המושג הזה מעלה קונוטציה של טקס קבלה לחברה, שכן אם הטרגנסית היא מספיק יפה, מטופחת ועומדת באידיאל היופי הנשי, היא יכולה במידה מסויימת להצטרף לחברה וכמובן מקבלת מעמד נכבד יותר בין שאר הטרגנסיות. אם מדובר בטרגנסית בתחילת דרכה (שמצויה בשלב האנדרוגני- בו לא ברור האם מדובר בגבר או אישה), היא מוקצית חברתית. על כן ברצוני לומר כי הנערות הללו נמצאות במה שכינה פוקו פנאופטיקון (ספארגו, 2000). יש עליהן פיקוח מתמיד מצד החברה, כמו גם פיקוח שלהן על עצמן באשר להאם מזהים או לא מזהים שהן לא נשים ביולוגיות.

הפן הרומנטי

מסתבר שהיחסים בין טרגנסקסואלים יכולים גם להגיע למישור הרומנטי, כפי שקרה עם מ' (נער טרגנסקסואל) ושי' (נערה טרגנסקסואלית). באחת המשמרות שי' מראה לי תמונות שלה ושל מ' שכיום הם זוג. מהתמונות הם נראים די מאוהבים ושי' מספרת לי שהם כבר 4 חודשים יחד. אני רואה שהיא מאד מאושרת מכך. מיד עולות לי לראש כל מיני מחשבות על העובדה שהם זוג טראנסקסואל- אישה שהפכה לגבר וגבר שהפך לאישה. קצת אירוני שבסופו של דבר הם מצאו האחד את השני, למרות שכשחושבים על זה, זה מאד הגיוני- הם שותפים כמעט במידה זהה לאותם תהליכים וחוויות ובמידה רבה מאד הם אלה שיכולים להבין הכי טוב מה עובר על השני. זה מדגים באופן מאד יפה איך המין הביולוגי הוא לא רלוונטי, אלא הנפש ומה שמתלווה לכך. שי' מתארת זאת במדויק לאחר שהשניים נפרדים: "גבר אורגינל לא באמת ירצה אותי לטווח הארוך... הוא ירצה להתחתן ולהביא ילדים. רק עם מ' באמת הרגשתי שהוא מבין אותי, ראיתי עתיד איתו".

פוקו היה זה שדיבר על כך והשפיע על היווצרות התיאוריה הקווירית. תיאוריה זו קוראת לשחרור מהגישות הנוקשות, כאלה שרואות את המיניות האנושית כנסובה סביב שתי צירים דיכוטומיים: זכר- נקבה, הטרוסקסואל- הומוסקסואל, כאשר כל אדם עומד בנקודה קבועה על הקו הישר בין שני הקטבים (ספארגו, 2000).

בניגוד לתפיסות מהותניות דוגמת זו שהוצגה לעיל, תיאוריות פוסט מודרניות נוסח התיאוריה הקווירית, רואות בזהות המינית תהליך שנמצא בבניה מתמדת, תוך תלות בהקשר ההיסטורי, חברתי ותרבותי ספציפי. מדובר בהבניות חברתיות המשתנות עם הזמן (Seidman, 1996) אולי זה מה שמאפשר למערכת יחסים כמו זו של שי' ומ' לצמוח. מאחר שהקטגוריות אינן קבועות ומשתנות בהתאם להקשרים שונים, יכול להיווצר מצב בו הגבולות בין הטרוסקסואליות והומוסקסואליות הם מטושטשים לחלוטין.

תחרות וחוסר פרגון

התחרות היא מאפיין בולט ביחסים בין טרגנסיות. למשל כאשר אי' נראית כאילו היא מעריצה את הציפורניים

החדשות של ש', שלא מפסיקה להתפאר בהן. א' אומרת "כשיהיה לי כסף אני רוצה לעשות בניה כמו של ש', עם הנוצץ ובאותו אורך". נראה שהיא מקנאת בה על כך שהיא יכולה להרשות לעצמה להוציא כסף על טיפוח עצמי כזה וא' עדיין לא (הכסף שלה מוקצב לה על ידי אימה).

בפעם אחרת, א', שמאז שאני מכיר אותה רק מדברת על כמה היא רוצה כבר תוספות שיער כשיהיה לה את הכסף, הביעה קנאה מרומזת כלפי ש' כל הערב. בשלב מסוים א' ביקשה משי' לנסות למדוד את התוספות, אבל ש' מיד אמרה לה ש"אין מצב כי זה מאד יקר והיא פוחדת שיתקלקל".

בסיטואציה בה אנו יוצאים החוצה לארוחת ערב, נראה כאילו א' ו-ש' נמצאות בתחרות ביניהן למי יש את החציית הכי קצרה והגופיה הכי חושפנית. רואים זאת גם כאשר א' שמה בתור רקע למסך המחשב תמונה של בחור שהיא יוצאת איתו/ דלוקה עליו. המדריך מבקש ממנה להוריד את התמונה. א' מיד שואלת מה הבעיה עם זה ושש' גם שמה תמונה שלה ושל הבחור שעומו היא יוצאת. שוב פעם ההשוואה בין השתיים עולה והיא לא מצליחה שלא לעשות זאת כמעט באופן אינסטינקטיבי לגבי כל נושא שהוא.

עוד דבר שמאפיין את היחסים בין הטרנסיות הוא חוסר הפרגון של האחת לשניה. כשא' ו-ש' מנהלות ביניהן שיחה כלשהי, ש' אומרת ל-א' הערה שמעליבה את א' מאד. א' קמה מהשולחן והולכת הצידה. כשאני שואל את המדריכה מאוחר יותר מה היה הסיפור, היא מספרת לי שהמילוי של א' בחזה זז מעט ו-ש' טרחה "ברוב טובה" לצחוק על זה לידה. כש-א' חוזרת לשולחן היא אומרת ל-ש' שתשמור על הפה שלה. ש' בתגובה עונה לה שהיא "לא אמיתית". העקיצות האלה בין השתיים הן לא חדשות וקורות ללא הרף.

חברות אמיתיות

למרות שמצטייר כי ישנה תחרות קשה בין הטרנסיות וחוסר פרגון, ברצוני לומר כי בלא מעט מקרים רואים גם חברות אמיתיות ודאגה של האחת לשניה. למשל כאשר ש' מספרת על ריב שהיה לה עם הוריה, בו דיברה אליהם שלא כראוי, ל' ששומעת את הסיפור אומרת לה שזו לא התנהגות ושלא משנה מה קורה, הם עדיין ההורים שלה ועליה לכבד אותם.

גם במהלך מעגל פרידה מאחת מנהלות הבית, ש' וא' תומכות אחת בשניה בצורה מדהימה. בזמן שא' מנסה לומר למדריכה דברי פרידה (ומאד מתקשה בזה מאחר וחשה שמישהי מאד משמעותית עוזבת את הבית. מישהי שתמכה בה לאורך כל התהליך שהיא עברה וגם בש') היא וש' מחזיקות ידיים האחת לשניה ומראות חברות אמת. בדומה לכך, כאשר ש' מחליטה לעזוב את הבית (בית המחסה), א' לוקחת את זה די קשה. הן שתי החברות הכי טובות ולמרות הריבים הלא מעטים שלהן, א' אומרת: "עם מי יהיה לי לריב עכשיו?". מה גם שש' היא הטרנסית היחידה בבית חוץ מא' ועכשיו שהיא עזבה זה מותיר את א' לבד מהבחינה הזו. הן משתפות אחת את השניה בכל דבר ועל כן א' מביעה חשש ועצב כתגובה לעזיבה של ש'.

דוגמא נוספת מעניינת בהקשר של פרגון בין הטרנסיות עצמן עולה כאשר מגיעה נערה חדשה לבית שהיא אינטרסקס (בעלת איברי מין נקביים וזכריים). היא נראית חיצונית כמו זכר וכאשר היא מחליטה להיות 'על האישה', א' עוזרת לה ונותנת לה שמלה ונעלי עקב שהם שלה ומאד מפרגנת לה. יתכן כי המקרה פה שונה ממה שנראה עם ש' וא' מאחר וא' לא חשה כעת מאוימת מהנערה החדשה שנמצאת הרבה שלבים מאחוריה. גם בין ל' ונ' (נער טרנסקסואל) נראה שיש יחסים של אכפתיות ונתינה. כאשר ל' מבקשת מנ' כסף בשביל שתוכל לקנות לעצמה סיגריות. היא אומרת לו שתחזיר לו את הכסף בהזדמנות אחרת. ברור לי שזה יהיה כמעט בלתי אפשרי מאחר ואין לה באמת כסף והיא לא עובדת. כשאני מבחין בכך ושואל אותו אם הוא לא זקוק לכסף לנסיעות חזרה הביתה? הוא עונה שהוא יסתדר. רואים סוג של אחוות טרנסים שרגישים האחד לצורכי השני. יתכן כי התחרות שהצבעתי עליה קודם לכן הרבה יותר רלוונטית כאשר מדובר בשתי טרנסקסואליות מאשר כשמדובר בטרנסקסואל וטרנסקסואלית.

אינטראקציה עם אחרים לא טרנסקסואלים

הפן הרומנטי וההגדרות הנלוות

דוגמא ליחסים שנוצרים בין הנערים היא כאשר ד' מספר שהוא יוצא עם ע' (נערה שאינה טרנסקסואלית). הוא טורח לספר כי ע' היא דו מיני. אני תוהה האם זה הופך את זה לקל יותר עבורה להיות עם ד' שהוא טראנסקסואל, או שלא אמורים להיכנס בכלל להגדרות שכאלה בנושא זה, כי אי אפשר באמת להגדיר שום דבר שם. מהר מאד אני מבין שהתשובה הנכונה היא כנראה שלא לחשוב תוך שימוש בהגדרות הדיכוטומיות. הגילוי שלי שמי' (נער טראנסקסואל) היה בעבר עם ש'- נער הומוסקסואל, למרות שמי' מאז ומעולם הצהיר שהוא נמשך אך ורק לנשים, מבהיר לי שלא לחשוב כך. אני נוכח לדעת שבמציאות הנוכחית הכל מתערבב ולא קיימות הבחנות קונקרטיות שנכונות תמיד. הקטגוריה של מין, מגדר, נטייה מינית הן מאד מטושטשת בבית הזה ולכן מאבדות מהרלוונטיות שלהן. הכל יכול לקרות ולאחר כמה חודשים שם זה כבר לא נראה לי מוזר כפי שהיה בהתחלה. אחר כך ובאותו הקשר, מתחיל דיון בין הנערים על אם ע' נמצאת עם ד'- למה זה הופך אותה? סטרייטית/ לסבית? ד' אומר ש"אין הגדרה לנשים שיוצאות עם טרנסים- הן סטרייטיות". ד' מצד אחד אומר שאין הגדרה, אך מצד שני הוא כן מגדיר בסופו של דבר, על ידי שימוש במושג סטרייט. כנראה שגם לנערים ונערות דוגמת הנוער הנ"ל, קשה שלא לחשוב ולדבר במושגים דיכוטומיים שמסדרים לנו את המציאות הכאוטית.

דומים אך שונים

למרות שהנערים השוהים בבית המחסה הם כולם בעלי רקע משפחתי וחברתי קשה, עדין נראה כי הם חיים בעולמות שונים.

כאמור, האינטרקציות של הטרנסיות כוללות גם כאלו שהן עם אחרים לא טרנסקסואלים, עימם צורת ההתקשרות די שונה. רואים את השוני בין העולמות בהקשר זה גם כשלאחת הנערות (שאיננה טרנסית) בבית יש יום הולדת והיא מזמינה את א' לצאת איתה לפאב. היא אומרת לה רק שתזדרז כי היא רוצה להספיק ליהנות לפני שהיא כבר צריכה לחזור. בהתחלה, כשא' מדברת עימה על היציאה הקרובה היא אומרת שהיא תצטרף, אך כשמגיע הרגע להתארגן ולצאת וא' מבינה שאין לה יותר מדי זמן להתארגן, היא אומרת לנערה השניה שהיא לא מצטרפת. הנערה עונה לה בתגובה "למה?" א' אומרת לה שאין סיכוי שהיא תהיה מוכנה כל כך מהר ושבינוגוד אליה, לה (א') "לוקח נצח להתארגן". למרות ניסיון התקרבות בין השתיים, נראה שעדיין יש דברים מהותיים שמפרידים ביניהן. ניתן גם לדבר על הקנאה שיש לא' באותה נערה ולצורך הענין לטרנסיות בכלל בנשים ביולוגיות שלא צריכות לעבור את מסכת ההכנות בכל פעם שרוצות לצאת למקום כלשהו.

דוגמא נוספת לאינטראקציה בין נער טרנסקסואל לנער אחר שאינו טרנסקסואל מובאת במהלך סכסוך של אחד מנערי הבית-ש' עם מ' (נער טרנסקסואל). ש' קורא למ' בלשון נקבה כדי לפגוע לו בנקודה הכי רגישה שיש. מ' כמובן מתעצבן נורא ומאבד את עשתונותיו. זו סיטואציה שמעולם לא היתה מתרחשת בין טראנסקסואל לטראנסקסואל אחר. מדובר באיזשהו טאבו שאותו נער (שאינו טראנסקסואל) שבר.

בשיחה אחרת שא' ועוד שני נערים בבית מנהלים, א' עדה לכך שאחד הנערים מכנה נער אחר "קוקסינלית". הסיטואציה שמקדימה לכך היא שהנער שכונה כך מתנהג בצורה מאד נשית ומאד מושפע מא' ושי' והגינונים הטרנסיים שלהן. הוא עושה "הרמות", מדבר את השפה וכו'. כשהנער השני מסנן לעברו "קוקסינלית" וא' שומעת את זה היא אומרת "סליחה?!". נראה שהאמירה הזו מקפיצה אותה. ולא בגלל המילה עצמה, אלא בגלל מי שהיא היתה מיוחסת אליו. פעמים רבות כינו את א' קוקסינלית או שהיא כינתה טרנסיות אחרות כך וזה ממש לא הפריע לה- להיפך. אך ברגע שנעשה שימוש מאד ספציפי במילה הזו, א' הרגישה שהיא חייבת להגן על כבודה. זה מתקשר לכך שהיא מרגישה שעושים שימוש לא נכון במשחקי המגדר הלא אמיתיים של הנערים שם. להיות הומו נשי לא הופך אותך לקוקסינלית.

תופעה מעניינת שראיתי תוך שהותי בבית היתה כאשר אחד הנערים (שאינו טרנסקסואל) וא' מאד התקרבו. היה נראה שהוא "נדבק" בדיבור של הטרנסיות והוציא מפיו באופן שגור מונחים כגון: "מתוקתי", "צינקוומילס צינקוואטנטו" (חלק ממילות שיר של דנה אינטרנשוניל שהפכו להמנון), "איזה בושות" (לביטוי בוש על כל פעם שיש הפגנה לא נשית מצד אחת הטרנסיות, דוגמת קול עבה, בגד לא מחמיא) וכו'. הוא הפך גם לשותף פעיל להרמות שהיו ועדיין נהוגות בקרב א' ושי'. נראה שעי' (הנער) תפס את מקומה של שי' על תקן החברה הכי טובה. א' הכי מזדהה איתו ויתכן שזאת מאחר ובאותו זמן היא הטרנסית היחידה בבית. כך קרה שהאינטראקציה בין א' לעי' שבעבר היתה שייכת רק לטרנסיות עצמן, הפכה להיות נחלת כולם, או ליתר דיוק נחלה גם של מי שמאמץ את השיח הייחודי. משמע שאפשרי להתקרב למועדון הסגור של הטרנסיות, אך רק על ידי סיגול התנהגות מסוים.

אם כך, עולה כי לטרנסיות יש צורת אינטראקציה מסוימת מאד אחת עם השניה ולעומת זאת התנהגות אחרת לחלוטין עם אחרים לא טרנסים. כשהן מתקשרות האחת עם השניה נראה שהדיבור הוא דיבור בקודים, תוך שימוש בז'רגון הייחודי רק להן. למשל עם המילה "מתוקתי", שבאה לבטא את החיבה של האחת כלפי השניה. הן לרוב עסוקות בלעקוץ אחת את השניה וכמעט אף פעם לא מפרגנות האחת לאחרת. תמיד גם נראה שכל מה שנאמר ביניהן הוא לא רציני מדי (אלא אם כן הן רבות). השיחות שלהן לרוב עטופות בנימת צחוק וקשה להן להיות רציניות. לעומת זאת כשהאינטראקציה היא עם אחרים לא טרנסים, בהחלט נראה שהן מסוגלות לנהל שיחות רציניות, נטולות 'עקיצות'.

תימה רביעית- דימוי גוף:

בקטגוריה זו אתייחס לדימוי גוף של טרנסקסואלים בכלל, דימוי גוף נשי בפרט ודימוי עצמי שהוא בלתי נפרד ממושג זה של דימוי גוף. כמו כן, אראה את הטקסים השונים שנלווים לנושא. מחקרים הראו כי בדומה לקבוצות אחרות שהן בשוליים, גם טרנסקסואלים מושפעים מהלחץ שבלהיות מופלה על ידי החברה, מה שבתורו משפיע על הבריאות הנפשית שלהם ועל דימויים העצמי בפרט (Francisco, 2009). כמו כן, נמצא כי ניתוחים קוסמטיים לסוגיהם השונים לשינוי צורת הגוף מזכרי לנקבי (ולהיפך) הינם משמעותיים בתהליך של השמה מחדש של המגדר הרצוי ומקושר באופן כללי עם רמת סיפוק גבוהה של פצינטיים שעושים אותם ועם הערכה עצמית גבוהה יותר (Parker, 2008).

חשיבות המראה החיצוני

מהחוויה שלי עם הנערים ובעיקר עם הנערות הטרנסקסואליות, למדתי כי המראה החיצוני שלהן חשוב להן בצורה קיצונית. גוף נשי אידיאלי הוא החותמת לכך שהן נשים ולא גברים לשעבר. כמוכן שעל רקע זה עולה קינאה בין הטרנסיות באשר למי נראית יותר טוב. כך עם א' ו-ש' שאומרת (לא בנוכחות א') שברור שא' תקנא בה- היא "כוסית". עם רמיזה לכך שא' הרבה פחות (ש' היא טראנסית רזה מאד וגבוהה שבקלות אפשר לחשוב שהיא אישה לכל דבר. א' לעומתה היא די שמנה ומתקשה ל"עבור"). בשלב בו ש' עוזבת את הבית, אני מגלה שא' מרגישה טוב יותר לגבי עצמה ודימויה משתפר, שכן היא לא צריכה להשוות את עצמה לש'. תוך צפייה בתיק העבודות של ל', שנדרש ממנה להראות לצורך קבלה לבית ספר לאומנויות, אני מגלה את אותו אידיאל נשי בעיניה. ניכר שרישומיה של ל' באופן לא ממש מפתיע, הם של נשים מאד יפות ונשיות- כאלו שלבושות בשמלות, עם שיער ארוך, נעלי עקב תכשיטים ואיפור. ניתן לומר כי היא מעלה על הנייר את מאווייה האישיים.

ביטוי נוסף לעד כמה המראה החיצוני יכול לערער על ביטחונם של הטרנסים נראה כאשר ד' נזכר איך היא היה

נראה ואומר שלא היו מזהים אותו עכשיו. כשנערה אחרת מבקשת ממנו לראות תמונות מפעם, ד' מיד אומר שאין סיכוי שזה יקרה כי הוא מתבייש להראות תמונות "על הנקבה". מעשה שכזה עלול לשבור את כל הביטחון העצמי שרכש עד כה, מה שמראה כיצד דימוי גוף משפיע ישירות על דימויים העצמי של טרנסקסואלים. באשר לניתוחים שמשפרים את תחושת הביטחון העצמי, עקב שיפור המראה החיצוני, ניתן לתת כדוגמא את ל' שעשתה ניתוח אף ומביעה ביטחון עצמי רב יותר לאחריו.

הצורך בסממנים חיצוניים להגברת הדימוי והביטחון העצמי

הצורך של טרנסיות בסממנים חיצוניים המבטאים נשיות בעינין הוא חזק לפעמים מכל השאר. כך נוכחתי לגלות כשאי סיפרה לי שהייתה בראיון עבודה בבית קפה, לעבודה במטבח והחליטה ש"זה לא מתאים לה". המנהל ביקש ממנה להוריד את הציפורניים המלאכותיות, לא לבוא לעבודה עם הרבה איפור, שהיא תצטרך להיות עם כיסוי ראש כלשהו במהלך העבודה וכו'. הבקשות הללו שנראות כסבירות, מאחר ומדובר בעבודה במטבח, לא התקבלו על ידי א' בהבנה. למרות שאי מאד זקוקה לעבודה על מנת להתקדם בתכנית האישית שלה ובכלל, היא מחליטה לוותר על העבודה שם למרות שקיבלו אותה. נראה שהרעיון שלוותר על הסממנים שמבחינתה הופכים אותה לאישה הם יותר מדי בשבילה. דבר שכזה עלול לפגוע בביטחונה העצמי והדימוי שלה בעיני עצמה ואחרים. גם הנושא של קול מתקשר לדימוי העצמי של הטרנסיות/ות. לטרנסים חשוב להשמיע קול שהוא גברי ועמוק (קול בס), בעוד שטרנסיות מקפידות לדבר בקול נשי. כשנ' נכנס לריב עם אחת הנערות בבית ולאחר כמה חילופי דברים בנימה לא כל כך נעימה בין השניים, הנער אומר לנ' שיצא לו קול נשי, נ' מתעצבן ועונה "אני יותר גבר ממה שאי פעם תהיה". האמירה של הנער השני (לא טרנסקסואל) פוגעת בביטחון העצמי של נ' ובדימויו כגבר. התגובה של נ' מבטאת את התסכול שהוא חש והניסיון שלו להשיב לעצמו את ביטחונו.

דימוי גוף נשי

נושא מעניין נוסף בהקשר זה של דימוי גוף נשי הוא התפיסה של הטרנסיות גוף שכזה. למשל כאשר אני והמדריכה יושבים במרפסת של הנערות ומשוחחים, א' בדיוק יוצאת מהשירותים (שנמצאים ממש בצמוד למרפסת), מבחינה בנו ואז מיד נכנסת חזרה לשירותים- פותחת את החלון ומרססת. כשאני מברר את פשר העניין, אני מגלה כי בתפיסה של א' והטראנסיות האחרות בבית בכלל- נשים לא עושות צרכים. נראה גם שנשים לא אמורות להיות חולות. כך כאשר אנחנו יושבים לאכול ארוחת ערב בשולחן כולם יחד, אחד הנערות מעיר לנ' שהיא מנוזלת ושתקנח את האף. ל' בתגובה מתרעמת על כך שמביכים אותה בפני כולם. מבחינתה לומר שהיא מנוזלת פוגע בנשיות שלה. הדימוי של להיות מלוכלכת ולעשות פעולה וולגארית כמו לקנח את האף בפרהסיה, היא לא לרוחה. אפשרי גם שהקונוטציה של המילה חולה, מעלה בה תחושות קשות (בתור

דוגמא נוספת לתפיסה שלהן דימוי נשי מתבטת באמירה של ש' שמכנה עצמה כ- "sexy bitch". כינוי שמראה שהיא גם נראית טוב וגם מתנהגת כמו מודל של אישה כפי שהיא צריכה להיות בעיניה- "רעה" או כלבה בתרגום חופשי. עוד בנושא זה, כאשר אנו יושבים לארוחת ערב שבמהלכה א' בכלל לא נגעה בפיצה שלה (למרות שכל שבוע היא אוכלת די הרבה) בטענה שיש לה בחילה והיא תאכל אחר כך. מסתבר ש-א' לא אכלה כי לא היה נעים לה לאכול ליד הנער החדש שמצא חן בעיניה. מתוך מחשבה שזה יקנה לה נקודות אצלו. שוב פעם זה מתקשר לתפיסה של מה נשי ומה לא נשי, כשלאכול המון כמובן נכנס לסקאלה הלא נשית.

מאחר ויש רצון של הטרנסיות להבליט את נכסייהן וכך להצטייר כיותר נשיות, פעמים רבות הן לובשות ביגוד מינימלי וחושפני. כך עם ש' שמספרת לי שלקראת מסיבת פורים שהיתה להם היא התחפשה ל"חתולה סקסית"- מה שכלל חצאית מיני קצרה ביותר. בעקבות המעשה הנ"ל, ש' נענשה ויצאה למסגרת של "גגון" (סוג של עונש שניתן לה על ידי הצוות בבית בעקבות התנהגות שלא במקום- או כפי שזה נקרא בבית- חציית קו אדום). אחר כך היא מסבירה לי שרק עם הלבוש הזה היא הרגישה נוח ורצתה שככה יראו אותה אחרים. כל גרסה יותר צנועה לא היתה טובה מבחינתה. זה מתקשר לעובדה שאני לא מצליח לזכור פעם אחת בה יצאנו מהבית שבה הן לבשו משהו לא צמוד או חס וחלילה לא נשי.

דוגמא נוספת באשר ללבוש הטרנסיות מגיעה כאשר הן מכינות בגדים יחד עם מעצב שהגיע לבית. תוך כדי, אני שומע אותן מסננות: "אין סיכוי שאני אלבש את זה- זה לילדות קטנות... מה זה הסמרטוט הזה?". מה שמעניין לגבי הבגדים שהן יוצרות איתו הוא שמבחינתן אין מצב שהן ילבשו את זה ובטח שלא יצאו עם זה כי זה לא מהווה בגדים נשיים כמו שבגדים של אישה צריכים להיות- גרנדיזים ומושקעים (הם מכינים גופיות לא צמודות במיוחד ותופרים עליהן כמה כפתורים).

למרות שרוב הדוגמאות באשר לדימוי גוף, במחקר זה מגיעות מטרנסיות (m to f), ישנן גם דוגמאות באשר לטרנסים (f to m). כך רואים עם מ' שהולך באופן תדיר ביותר לחדר כושר על מנת להגדיל את השרירים שלו וכך בעצם יבטאו את הגבריות שלו. אם אצל טרנסיות גוף נשי הוא רזה וחלק, אצל טרנסים גוף גברי הוא שרירי ושעיר. דוגמא נוספת היא עם ד' שהחליט לשים ביינדר (כמו חגורת בד שסוגרים סביב החזה על מנת להשטיח אותו) וכך בעצם להידמות יותר לגבר. שהרי חזה הוא הביטוי המובהק ביותר לגוף נשי.

באופן לא מפתיע, נושא זה של החזה הוא מהותי גם אצל הטרנסיות, בדומה לטרנסים. בתור איבר שמבטא נשיות בצורה מובהקת, יש צורך של טרנסיות להבליטו (גם אם יש צורך לעשות זאת עם מילוי מלאכותי). כאשר ש' למשל מתבקשת מהוריה להורידו, היא לא מוכנה להוריד את החזה (המילוי) ולהישאר עם ציפורניים כדי לבוא לחג אצל הסבתא. מבחינתה זה "הכל או כלום". עולה כי אין אופציה ללכת רק חלק מהדרך, בקשתם של הוריה של ש' ותגובתה מראה כי זו פגיעה של ממש בדימוי גופה ודימויה העצמי. על כן היא אומרת שהיא "לא מוכנה

הקרבה למען המראה החיצוני וטקסים נלווים

פן נוסף בעניין זה, הוא שיש אלמנט של סבל לטובת המראה החיצוני. שכל עוד זה תורם לכך שהטרנסית תיראה טוב יותר, דהיינו נשית יותר- היא תהיה מוכנה לעבור את התהליך הקשה, גם פיזית. כך ראיתי את א' מענטזת על עקבים גבוהים. היה נראה שהיא הולכת כאילו נמצאת על מסלול דוגמניות הלוך ושוב ומתרגלת את ההליכה שלה. היא השיגה את הנעליים מאחותה וראו שהן קטנות עליה ולוחצות עליה מאד, אבל את א' זה לא עוצר והיא ממשיכה לנעול אותן. גם כשאנחנו יוצאים א' לא מוותרת עליהן ומתעקשת לנעול אותן למרות שהיא בעצמה אומרת שהן לא קלות להליכה ממושכת. לדבריה היא "צריכה להתרגל ללכת על עקבים", מתוך מחשבה שזה מה שנשים עושות.

הקרבה נוספת מצידן היא באשר לזמן שהן משקיעות בהתכוננות ליציאה. בהקשר זה, ניתן לדבר על ל' שלעיתים מאחרת לזמנים בשל ההתארגנות הארוכה שיש לה לעשות לפני שהיא מוכנה לצאת מהחדר. מדובר בטקס של ממש: איפור מאסיבי- כי צריך להסתיר את הזיפים, סידור השיער, בחירת בגדים שיחמיאו והרשימה עוד ארוכה. עם ש' הסיפור די דומה, לשלושתן העניין הנ"ל גוזל המון אנרגיה ונראה שהצוות בבית מודע לנושא ולכן גם מתחשב בהן.

הזמן שהן צריכות להשקיע נראה שמציק גם להן. כך באחת הפעמים א' מסננת לי "אוף נמאס לי" (בהתייחס לזמן והמאמץ שעליה להשקיע לפני כל פעם שהיא יוצאת מהבית, ובמיוחד אם היא יוצאת לבלות עם הרבה אנשים). בהזדמנות אחרת, לקראת ההתכוננות לשינה, אני יושב עם א' בחדר בזמן שהיא מורידה את האיפור. זה לוקח המון זמן וא' אומרת שזה מאד שורף – בגלל הזיפים. בכל זאת, א' עושה את הטקס הנ"ל כל יום. היא לא מוכנה לחשוב על מצב שבו אנשים יראו את הזיפים שצומחים לה יותר ויותר ככל שהיא נכנסת עמוק לגיל ההתבגרות וההורמונים משתוללים. בגלל זה, טיפולי הלייזר בשלב הזה נראים לה כמו מתנה משמיים. ביכולתם להעלות את דימויה העצמי, תוך שיפור דימויה הגופני.

באותו נושא, א' מספרת למדריכה שמדברת איתה על זמני ההתכוננות שלה בבקרים שכאשר היא קמה בבוקר ורואה את עצמה לא מאופרת ולא מסודרת ולבושה כמו שצריך, היא "רואה במראה גבר אך מרגישה אישה". זה מסביר למה הן זקוקות לכל כך הרבה זמן על מנת ליישר קו בין מה שהן חשות למה שהן רואות אל מול עיניהן. עם א' זה עוד יותר מורכב מאחר והיא (בניגוד לש') לא ניחנה בגזרה דקיקה ותווי פנים עדינים.

דבר נוסף שמהווה הקרבה הוא הנושא של אוכל. ל' קבעה לעצמה מספר יעדים שאחד מהם הוא שיפור המראה החיצוני. בהרבה הזדמנויות היא דיברה על כך שלא מרוצה מהמראה החיצוני שלה ושהיא צריכה לשפץ לא מעט

דברים בעצמה. צעד ראשון לקראת זה הוא יצירת תפריט של אוכל מאוזן ובריא עם דיאטנית מוסמכת שתעזור לה להשיג את המראה הנכסף. צעד נוסף שלה באותו כיוון הוא כוונתה להתחיל ללכת לחדר הכושר. מעבר לסצינת העקבים שהזכרתי קודם לכן, נראה שיש עוד טקס. הפעם מדובר בציפורניים. כך באחת הפעמים, ש' מגיעה עם ציפורניים ארוכות מודבקות עם לק מנצנץ ואבנים מעליו. כשאני שואל אותה על הציפורניים היא מסבירה לי שזה לא מודבק- "זו בנייה!" מסתבר שההבחנה חשובה בין השניים- בנייה זה יותר איכותי וגם הרבה יותר יקר- ש' מספרת שהיא צריכה לשלם כמאה שקלים פעם בשלושה שבועות בערך כדי לתחזק את הציפורניים במצבן הנוכחי. אני שואל אותה אם זה נוח לה? נראה שמאד קשה לעשות פעולה כלשהי עם ציפורניים כל כך ארוכות. כשאני שואל את ש' למה היא לא עשתה אותן קצת קצרות יותר? היא אומרת ש"זה כל היופי שיראו כאלה גסות ולא טבעיות- אם זה קצר זה לא נשי מספיק". אני מצידי אומר שלדעתי דווקא הציפורניים הטבעיות שלה היו נראות טוב יותר- היא כמובן לא שותפה לדיעה שלי. הדוגמא הנ"ל מבטאת את כך שהרבה פעמים נראה כי הטרנסיות תופסות בתור אידיאל יופי נשי, כל מה שהוא גס ועד גבול הגרוטסקי לדעת הרבה אנשים. כשא' עושה בניית ציפורניים היא לא מצליחה להוריד את החיוך מהפנים ונראה שמבחינתה היא התקרבה עוד צעד להיות אישה. נראה שחשוב לה שהסובבים אותה ישימו לב לשינויים שמתרחשים בה ויתנו לה פידבק חיובי על כך. למרות השינויים הללו נעשים למען עצמה, חשוב לה באותה מידה (אם לא יותר) שאחרים יבחינו בהם. הם אלה שנותנים לה את האישור הסופי שהיא נראית טוב, לכן היא גם דואגת שאני אבחין בהן ואומר לה את דעתי.

טקס אחר אליו הייתי עד מספר פעמים הוא מה שאני מכנה 'טקס המראה'. כך כשאני יושב עם ל' בחדר שלה היא בוחה בעצמה במראה לזמן ממושך. אותה סיטואציה בה היא בוחנת את עצמה, עושה הבעות סקסיות למיניהן ומנסה לראות איך היא תיראה עם תסרוקת כזו או אחרת. היא נוגעת באף שלה ומנסה להרים אותו למראה סולד יותר, משרבבת שפתיים ומודדת את הפיאה שלה. חוזרת שוב לדבר על הניתוחים שהיא חייבת לעשות.

חשיבות השיער

כאמור, גם לשיער יש חלק ניכר בדימוי גוף נשי בעולמן של הטרנסיות. עם ש' למשל ראיתי כי היא התחדשה בתוספות שיער שעיתרו את ראשה. בשיחות קודמות עם הבנות, הבנתי שתוספות שיער הן עסק מאד יקר. משיחה מקדימה עם המדריך, נודע לי שהכסף שמימן את התוספות שיער האלה היה מזנות שעשתה ש'. היא לא מסתירה שהיא עושה את זה ואף די התפארה בתוספות. הדברים הנ"ל כגון, ציפורניים מלאכותיות, תוספות שיער, ניתוחים הינם כל כך מהותיים לדימויין העצמי של בנות הללו שהן פונות גם לזנות על מנת להשיג אותם. בנושא זה של השיער, ש' שהסתובבה עם תוספות שיער, גרמה לי לשאול אותה למה היא שמה אותן? היא הסבירה שהיא מרגישה הרבה יותר ביטחון עם תוספות השיער, כשהוא ארוך יותר. סביר להניח שתחושה זו מתקשרת

למחשבה שלה שזו צורה נשית יותר. היא גם הוסיפה שככה היא יותר "עוברת", יותר מתחילים איתה וזה "משדרג לה את כל ההופעה".

באותו הקשר, כשאני מדבר עם א' על כך שאחת הנערות (לא טרנסקסואלית) בבית עשתה קרחת, היא אומרת לי ש"קוקסינליות לא עושות קרחת". שוב פעם, קשור לכך שהשיער מהווה חלק משמעותי בזהותן ודימוין. כשאני מתעכב איתה על הנושא היא מודה שזה מציק לה ואומרת "כנראה שזה מפריע לי כי אני נלחמת על להאריך את השיער שלי והיא הולכת ומגלחת אותו מבלי לחשוב פעמיים". באשר לטרנסים, עם מ' למשל אני מבין שטרנס תמיד ילך עם שיער קצוץ. זהו הסממן שלו לכך שהוא גבר. באחת הפעמים שאני שואל אותו למה הוא אף פעם לא נותן לשיערו לגדול הוא אומר: "נראה לך?! מה אני אישה?"

השקעה במראה החיצוני אל מול הזנחה שלו

קיימת הפרדה בין השקעה במראה החיצוני בתוך כותלי הבית אל מול ההשקעה במראה החיצוני מחוץ לבית. באחת הפעמים ראיתי כי ש' לא עם תוספות השיער שהיו לה בשבוע שלפני כן. שאלתי אותה מה קרה לתוספות? היא ענתה שהיא הורידה אותן עכשיו כשהיא בבית כי זה לא נוח לה. אם כך, יש הבדל בין טיפוח המראה בתוך הבית, שמתאפיין ביותר הזנחה מצידן ויכולת להירגע ולהסיר את כל הסממנים החיצוניים שעליהם הן כל כך עומלות בשעה שיוצאות מהבית ואז הן עסוקות בהכנות ובטקסים שלמים.

ניתן לשייך את ההבחנה הזו לתיאוריה של גופמן וגישתו הדרמטורגית. הוא מנתח את המציאות כהצגת תיאטרון, בה הפרט הוא שחקן המתמקד בניהול רושם (גופמן, 1989). כך גם ניתן לומר לגבי הטרנסקסואליות, שכאשר נמצאים בקדמת הבמה, דהיינו בפומבי אל מול החברה, הם עסוקים בלתחזק עצמם חיצונית על ידי סממנים שונים (דוגמת תוספות שיער, ציפורניים, לבוש קפדני) אך בשעה שהם מאחורי הקלעים, דהיינו בין כותלי הבית כשלא צופים בהם (לפחות לא אנשים חדשים שישפטו אותם), הם מרשים לעצמם להניח להגנות שלהם.

נראה שבסופו של דבר גם הטרנסיות מבינות שהתוספות האלה לסוגייהן הן מוגזמות. העניין הוא שהן אוהבות אותן וחושבות שהן הרבה יותר יפות. כך גם ניתן לראות כאשר אנו צופים בקטע you tube של בחורה שממראה הן התפעלו. מדובר בבחורה בלונדינית, עם שיער ארוך, רזה, עם חזה ענק בצורה מוגזמת הלובשת בגדים שלא משאירים מקום לדמיון. ש' שהתפעלה מהבחורה על המרקע אמרה שגם היא רוצה חזה כזה, "אפילו שזה נראה מוגזם". מבחינתן ככל שיש לך חזה גדול יותר, כך את אישה יותר.

בהמשך מסתמן ניצן של שינוי בגישתה של ש' כאשר היא אומרת לי שמאז שיש לה חבר היא פחות משקיעה באיך שהיא נראית. שהיא כבר לא מתאפרת בכמויות שהיא נהגה להתאפר ולא נועלת את העקבים הכי גבוהים שיש. גם הביגוד שהיא בוחרת ללבוש מעט התעדן. היא מוסיפה שהיא מבינה עכשיו, כשיש לה חבר, שפחות מוגזם זה יותר נשי. היא כבר לא צריכה להתאמץ להיראות הכי טוב שהיא יכולה כי כבר יש לה מישהו שחושב שהיא

נראית מעולה גם בלי כל התוספות המלאכותיות למיניהן. העניין הוא שש' אומרת את הדברים האלה לא בגלל שהיא חושבת כך אלא בגלל שהבחור שהיא יוצאת איתו חושב כך והיא מושפעת ממנו. כאשר הם נפרדים, ש' חוזרת לאיך שנראתה קודם לכן. כשאין כבר מישהו בתמונה שמקבל אותה כפי שהיא, עליה לחזור להיראות כפי שהיא חושבת שעליה להיראות.

חוסר ביטחון עצמי ודימוי עצמי נמוך

חשוב לציין שהרבה מאד פעמים הטרנסיות לא מרוצות מאיך שהן נראות ודימוין וביטחון העצמי נמוך ביותר. כך רואים עם ל' כאשר אנו יוצאים כולם יחד לאכול פיצה בחוץ. ל' לא מתלהבת מהרעיון וכשהיא כבר נענית, לוקח לה לא מעט זמן להתכונן מול המראה. כשאנחנו יוצאים מהבית, היא בוחנת את עצמה בכל חלון של מכונית שאנו עוברים דרכה. היא לא מרוצה מההשתקפות של עצמה. כעבור 2 דקות של הליכה בחוץ, ל' מחליטה שהיא חייבת לחזור להביא קליפס לשיער כי "היא לא נראית טוב עם השיער" כפי שהוא כרגע. בהמשך כשהמדריכה מעירה לה על הגופיה שהיא לובשת ומחמיאה לה, ל' עונה בתגובה "הגופיה יפה, אני זו שמכוערת".

העובדה שטרנסיות דוגמת ל' לא בטוחות בעצמן ובאיך שהן נראות מבחינה גופנית, מביאה לכך שהן יכולות להימנע ממצבים בהם יש קהל רב של אנשים שעלולים לשפוט אותן. גם אם הביקורת הזו לא באמת נעשית מצד החברה, היא בהחלט נעשית מצד הטרנסיות עצמה שמתביישת במראה שלה. כך קרה עם א' שהודיעה לי שלא תגיע למצעד הגאווה (כביכול בגלל טיפולי הלייזר שעשתה). ידוע לי שהיא לא מרגישה בנוח עם איך שהיא נראית והיא יודעת שיהיו שם המון אנשים שיבחנו אותה. בנוסף היא תיכנס להשוואות עם שאר הטרנסיות היותר רזות, יפות ושעוברות הרבה יותר טוב ממנה.

אפילו עם ש' שהיא טרנסית יפיפייה שבהחלט "עוברת", רואים שעולה הנושא של חרדה חברתית. כך במהלך מעגל פרידה מאחת הדמויות בבית, לא לש' ולא לא' נוח לדבר במעמד זה מול כל כך הרבה אנשים שרוצים לשמוע מה יש להן להגיד. ש' מתעקשת שתגיד למדריכה את הדברים אחר כך בפרטיות.

ברצוני לסיים את התימה הנ"ל עם האמירה שבסופו של דבר, באופן אירוני טרנסקסואלים שבויים בסטריאוטיפים של מה זה נשי ומה זה גברי. הם בונים את דימויים העצמי ובטחונם על דימוי גוף מאד ספציפי לאישה ולגבר, כזה שלא משאיר מקום לצורות אחרות. כך לא תתקבל בברכה טרנסית שמנה או טרנס חלק. אחת הדוגמאות לכך היתה כשאני וא' ניקינו יחד בחדר שלה. א' ביקשה ממני לעזור לה להגיע למדף גבוה. אחר כך אמרה: "עכשיו אני מרגישה כמו אישה..." על כך שהיא נמוכה ולא מצליחה להגיע למדף ללא עזרתי. היא ביטאה בדבריה את הדימוי של האישה הנמוכה והמסכנה והגבר הגבוה והחסון שבא לעזרתה.

תימה חמישית- מצוקות, קשיים וצרכים של נוער טרנסקסואל:

קטגוריה זו כוללת בתוכה את התמודדותם של בני נוער אלה עם החברה, תחומי העניין שלהם ובהם צריכה של דמויות לחיקוי ממדיומים כגון המחשב והטלוויזיה. כמו כן ידובר כאן על נושא מציאת עבודה ועולם הזנות. מחקרים מראים כי עיקר הקשיים שנמצאו בקרב נוער טרנסקסואלי היו אחוזים גבוהים של שימוש בחומרים ממכרים, נסיונות אובדניים ובעיות פסיכיאטריות אחרות. מרבית הקשיים והמצוקות שחווים בני נוער אלו דומים לאלו של נוער הומו לסבי. תחושת השונות, ההסתרה, המצוקות הרגשיות והחברתיות. רק שאצלם כל הדברים הנ"ל מועצמים על רקע זהות המגדר שלהם. (שילה, 2007).

(Minter & Dailey 2003), (בתוך, Reck 2009) מדווחים כי 1 מ- 5 טרנסג'נדרים בוגרים זקוקים או למקלט או שנמצאים בסיכון לאבד את ביתם. זו אוכלוסייה מועדת ביותר להיות חסרת בית מאחר והם מתמודדים עם ניזוי ממשפחתם, מחבריהם, וגם בבית הספר. סקר על טרנסג'נדרים שנערך לאחרונה חושף כי אחוז גבוה מהם חשים לא בטוחים, הוטרדו וורבאלית, איימו עליהם, והוטרדו פיזית בבית הספר עקב ביטוי המגדר שלהם (Greytak, Koscw, & Diaz 2009, בתוך Reck 2009). הנוער הלהט"בי גם מדווח על שיעור גבוה של אתגרים פסיכולוגיים, לקיחת סיכונים מיניים ובעיות בריאותיות קונקרטיות. כמו גם על שיעור גבוה של שימוש בחומרים (אלכוהול, סמים, סיגריות). (שם, 2009).

כמו כן, ישנו העניין של הגדרת טרנסקסואליות כהפרעה פסיכיאטרית (הפרעה בזהות המגדר). מתוך בדיקה, עולה כי הפרעת זהות מגדרית לא יוצאת מה-DSM החדש שעתיד לצאת בקרוב². עניין זה מעלה סוגיה חשובה. מצד אחד, בעקבות ההתייחסות לבני נוער טרנסג'נדרים (ובתוכם טרנסקסואלים) כ"בעלי הפרעה/ חולים בנפשם" נגרם נזק לבני הנוער הללו. רבים מהם אינם פונים לקבלת סיוע ותמיכה, מכיוון שנרתעים מההגדרה הפסיכיאטרית. אך מצד שני, כל עוד GID (gender identity disorder) מופיע ב-DSM, ניתוחים יישארו מסובסדים וכך גם הורמונים שניתנים- יש לזה משמעות כלכלית. מכאן שיש בהחלטה זו גם צד חיובי וגם שלילי.

נוסף על כך, ההתייחסות אל טרנסג'נדרים בחברה באופן כללי מלאה בסטיגמות והדרה. לטרנסג'נדרים קשה יותר מכל מגזר אחר בקהילה ההומו-לסבית בהקשרים חברתיים. חוסר הקבלה של המשפחה רב (כפי שפירטתי קודם לכן), היכולת להשתלב במסגרת תעסוקתית קשה הרבה יותר. (שילה, 2007).

בני נוער אלה זקוקים להורמונים באופן כה נואש לכסף שיממן את הניתוחים שרוצים לעבור, כך שהם פונים לזנות על מנת להשיג את הכסף ומהר. מחקר שנערך בקרב בני נוער טרנסקסואלים העוסקים בזנות בישראל, הגיע למסקנה כי במציאות החברתית הקיימת היום בישראל בנוגע לטרנסקסואליות, רבים מבני הנוער והצעירים פונים לעסוק בזנות מחוסר ברירה: משפחתם אינה מקבלת אותם, פעמים רבות הם נזרקים לרחוב ונדרשים לכלכל את עצמם, מקומות עבודה נרתעים מלהעסיקם, ולא קיימות מספיק מסגרות של טיפול, ייעוץ ותמיכה

² <http://www.dsm5.org/ProposedRevisions/Pages/SexualandGenderIdentityDisorders.aspx>

פחדים וחששות

באשר לפחדים של הנוער הטרנסקסואל, ניתן לראות שאכן החששות שהוזכרו לעיל מתקיימים עם בני הנוער עימם שהיתי בבית המחסה. כך בשיחה עם א', אני שומע ממנה שהמשפחה שלה לא ממש מקבלת אותה בתור אישה. היא מספרת לי שאמה בעיקר פוחדת שהיא לא תמצא אהבה ושיהיה לה קשה למצוא עבודה. כשאני שואל את א' אם גם היא עצמה מפחדת מזה היא אומרת שכן.

גם ש' מעלה את נושא מציאת העבודה ומספרת לי שהיא נפגשה עם מ' בחור שהיא יוצאת איתו בזמן האחרון (שגם הוא טראנסקסואל - f to m) אבל הוא כל היום עובד ואין לה אפשרות כמעט להיות איתו. כאנחנו מדברים קצת יותר על מ', היא מתחילה להשוות עצמה אליו ואומרת שהיא בחיים לא תוכל לעבוד בעבודות כאלה קשות כמו שהוא עושה (שוטף כלים ומוכר בפיצוציה) ושהיא לא בטוחה בכלל שהיא רוצה להמשיך למסגרת עצמאית ולחיות חיים של מבוגרים. היא חוזרת לעניין הגיל שלה - היא רק בת 17.5 ומבחינתה היא היתה מעדיפה לחזור עכשיו ולגור עם ההורים שלה בבית ולחיות חיים של "מתבגרים רגילים". יש פה ביטוי מובהק לעד כמה ש' רוצה מה שיש בערך לכל מתבגר ממוצע. זה מתקשר לאמירה שגיל ההתבגרות ומה שהוא מביא עימו, קשה הרבה יותר למתבגר הטרנסקסואל אל מול מתבגר "רגיל".

מציאת עבודה

כאשר ד' מתקבל לעבודה (לאחר חיפוש ממושכים), אני מוצא אותו במצב רוח מרומם. יש התרגשות גדולה סביב העניין גם שלו וגם של הצוות. העבודה היא בסקרים שונים שד' אמורה להעביר טלפונית. הוא עוד לא יודע את כל הפרטים לגבי מהות העבודה אבל נראה שעצם העובדה שהוא התקבל מעפילה על הכל. בהמשך, התחלת עבודה זו לא יוצאת לפועל.

א' כאמור מתקשה למצוא עבודה ובנוסף אין לה ממש כוח לצאת ולחפש אחת. לאחר מספר לא קטן של דחיות ממקומות שונים, א' הגיעה לנקודה שבה היא דוחה כל הזמן את חיפוש העבודה וכשהמדריכה מזכירה לה שבקרוב לא יהיה לה כסף יותר, א' אומרת ש"היא תסתדר". כשהמדריכה מבררת איתה מה זה אומר? א' בסופו של דבר אומרת בחצי חיוך וחצי פרצוף נבוך שהיא תחזור ל"גרוף" (לעסוק בזנות). אחרי שאנחנו מדברים על הנושא, המדריכה מזכירה לה איך היא היתה חוזרת אחרי שהיתה "עושה לקוחות" ומה זה היה גורם לה להרגיש. א' סיפרה שזה היה "מרוקן אותה" וגורם לה להיכנס לדכאונות.

גם כשיש קצה חוט כלשהו למציאת עבודה, נראה שזה מהווה עניין מאד מפחיד עבור הנערים הנ"ל. כך בשעה

שאני מנסה לסדר לאחד הנערים עבודה בבית קפה שאני מכיר, הוא שואל אותי (שוב) מה בדיוק יצטרך לעשות ואני רואה שהוא לחוץ מהנושא. אני מסביר שאין לו מה לחשוש כי כבר דיברתי עם המנהלת שם ואמרתי לה שמדובר בנער טראנס (כביכול הכנתי את הקרקע). ברגע שאני אומר את זה לד', אני רואה שנגולה אבן מליבו והוא הרבה יותר רגוע.

מצוקה מהותית של הנוער הטרנסקסואל היא מצוקת הכסף. בתור אנשים צעירים, שחסרים את התמיכה של ההורים ברוב המקרים וחווים קושי להתקבל למקומות עבודה, נוצר מצב בו הם לא מסוגלים לממן לעצמם דברים פשוטים כמו סיגריות או מוצרי צריכה שכל מתבגר רוצה שיהיה לו. למשל, לי אשר מבקשת מני (נער אחר בבית) כסף בשביל שתוכל לקנות לעצמה סיגריות. היא אומרת לו שתחזיר לו בהזדמנות אחרת, אך ברור לי שזה יהיה כמעט בלתי אפשרי מאחר ואין לה באמת כסף והיא לא עובדת.

קושי בחיי האהבה

בפן הרומנטי, אי בחודש האחרון יוצאת עם ע', אך כעת נראה שהם נתקלים בקשיים. היא מאד בעניין שלו ונראה שגם הוא מעוניין בה, אך עצם היותה טראנסית משפיע ומקשה- בעיקר על המשפחה שלו, פחות עליו. כך עולה כי יחסים רומנטיים הם קשים יותר עבור נוער טראנסקסואל לעומת נוער הטרנסקסואל. נכנס המשתנה של כיצד תקבל זאת המשפחה, שלרוב מעכיר את היחסים.

בהמשך, אי אומרת כי נפרדה מע', היא החליטה "לחתוך". כשאני שואל מדוע, היא מספרת לי שבכל התקופה שהם יצאו יחד, היא מצידה סיפרה לכל העולם ומאד התלהבה מהעניין. היא לעומת זאת לא סיפרה לאף אחד שהם יחד והיא הרגישה שהוא התבייש בה. היא מנסה כמו חצי להצדיק אותו ומספרת שיש לו משפחה מאד קשה שלא תקבל את העובדה שהיא טראנסית. מאוחר יותר, אי יוצאת עם נער אחר (בי') וגם שם עולה אותו דפוס. אי מספרת לי שהיא כבר סיפרה לאימה על בי' אבל הוא עדין לא סיפר לאימו עליה. היא אומרת "אני יודעת שזה תיק". היא במידה מסוימת מקבלת שלספר שאתה יוצא עם טראנסית זה משהו לא קל לעיכול בכלל. רואים למרות ההבנה שלה אותו שזה מעציב אותה. מסתמנת פה הפנמה של נחיתות שלה, יחד עם רצון לקבלה כמו כולם.

התמודדויות של כל נער מתבגר

על אף שמצטייר כי לנוער הטרנסקסואל יש מצוקות ספציפיות רק להם שלא מעסיקות מתבגרים אחרים, יש לציין כי ממה שנחשפתי אליו ראיתי כי בהחלט ישנן התמודדויות הדומות לשל כל מתבגר ממוצע. כך למשל, ני סיפר לי שהיה אמור לפגוש מישהי לפגישה עיוורת ואפילו קנה לה נרגילה כי הוא שמע שהיא אוהבת נרגילות. לרוע מזלו, הבחורה הבריזה ולא ענתה לו לטלפון כשהגיע וניסה לתפוס אותה. היה נראה שהוא די מאוכזב וזה הראה לי שלצד ההתמודדות עם ניתוח להסרת חזה, הוא גם מתמודד עם חיזור אחר בחורה והחוויה של דחייה.

נקודת דמיון נוספת בין נוער טרנסקסואל להטרוסקסואל, עולה משיחות שונות עם הנערים בבית. נראה שהם ניחנו בעקשנות שקיימת אצל כל מתבגר ממוצע. כך עם ש', כשהיא מספרת לי על מקרה בו היא לבשה חצאית מיני קצרה ביותר בתור חלק מתחפושת לפורים ונענשה על כך מאוחר יותר על ידי צוות הבית. היא אומרת בעצמה ש"החצאית די חשפה את כל העניינים..." אז אני שואל למה בכל זאת היא התעקשה לצאת איתה? היא מסבירה שזה היה סוג של עיקרון. מבחינתה זה היה או לצאת עם התחפושת הספציפית הזו למסיבה או לא לצאת בכלל. ש' מסבירה שהיא מרגישה חנוקה מהשהות הארוכה בבית ושהיתה צריכה קצת להתאוורר ממנו ומהדרישות שנלוות אליו, לשבור את הכלים. כיאה לכל מתבגר המנסה למרוד בשלב זה או אחר.

התמודדות עם החברה

באשר לקבלת החברה את הנוער הטרנסקסואל, מסתמן שהנוער נתקל בהרבה קשיים. עם מ' למשל, ניתן לדבר על המקרה שארע לו עם נהג אוטובוס. מ' רצה לרכוש כרטיס חופשי חודשי (בכרטיסים הללו מצוין המין). כשמי ניגש לנהג וביקש ממנו להנפיק כרטיס הוא הביא לו כרטיס של נקבה. מ' מיד התרעם וביקשה כרטיס של זכר, אך הנהג מצידו סירב בטענה שהוא מנפיק לפי מה שהוא רואה ומבחינתו הוא נקבה. כשמי סיפר לנו את הסיפור היה נראה שהוא מאד נרגש ומעורער. הוא גם הוסיף שכל עוד שהוא עמד בתור, הנהג לא התייחס אליו בצורה שונה כי כנראה לא זיהה שהוא טראנס, אבל ברגע שפתח את הפה והוא שמע את קולו- הוא שינה את עורו. עוד הוא סיפר שהתעקש ולא ויתר לנהג, אך הוא היה בשלו וסרב לבקשתו. מ' מצידו לקח את הפרטים שלו וכעת מתכוון להגיש תלונה כנגדו. זו דוגמא מובהקת לכיצד החברה לא מוכנה לקבל את הטרנסקסואלים ובשונה מנוער זה שמגדיר עצמו קודם כל בהתאם לחוויתו הפנימית, אנשים בחברה שלנו לוקחים כאינדיקציה את מה שרואים פיזית אל מול עיניהם.

באותו נושא, מ' סיפר שהוא רואה את הנהג הזה כל בוקר בתחנה והוא לא מביע שום סוג של חרטה ועדיין נועץ בו מבטים. זהו ביטוי לטראנסופוביה שמוגדרת כדיעה קדומה ואפליה כנגד טראנסג'נדרים וטראנסקסואלים (Reck, 2009). הנערים הללו צריכים להתמודד באופן תמידי עם אותם מבטים לא נעימים, כאלה שבעצם אומרים להם שהם מוזרים, "פריקים".

חשוב לי לציין שבני הנוער הללו עימם באתי באינטראקציה מאד נחושים ובהחלט לא עונים להגדרה של "תבוסתנים". כך בהזדמנויות רבות, בדומה לזו המתוארת לעיל, הם עומדים על שלהם ודורשים את המגיע להם ומה שצודק והוגן.

ניתן לראות ביטוי לכך עם ד' שמאד קשה לו עם כך שאומרים לו מה לומר, למי ומתי. הוא מתרעם על כך שהוא לא מורשית להביע את דעתו באופן חופשי כשהוא מרגיש צורך לעשות זאת. ספציפית מדברים על מצב שבו הוא ועוד נער מהבית נמצאים בסיטואציה שבה צוחקים עליהם והם עונים חזרה וכך מגנים על עצמם. המדריכה (ואני)

אומרים להם שלפעמים חוסר תגובה הוא יותר טוב, כי זה מעיד על חוסר תשומת לב לאותו אדם שצחק עליהם. שניהם מעלים את הצורך להגן על עצמם ושואם הם לא עושים זאת, הם מרגישים שדורכים עליהם. באותו שלב אותו נער (הומוסקסואל) וד' (טרנסקסואל) מביעים שותפות גורל מובהקת ואומרים שהם באותה סירה מאחר והנער בהיותו מאד מוחצן וד' מעצם היותו טראנס- שניהם "זוכים" ללגלוג רב מצד אנשים וכנגד הם מפגינים אגרסיביות.

עוד בעניין של התמודדות עם החברה, א' מספרת לי שהיתה בפתח תקוה ולא הבחינו בכלל שהיא טראנסית (לעומת תל אביב). היא הוסיפה ואמרה שאפילו החמיאו לה בתור אישה, שהיא נראית טוב. כך היא מנסה להראות את ההבדל בין תל אביב לערים אחרות, כשבתל אביב רוב הזמן היא "לא עוברת" ובמקומות אחרים היא אישה. אפשר שלומר שבאופן אירוני, דווקא תל אביב הידועה בליברליות וסובלנות לאחר, מתגלה גם כמקום שהרבה פעמים הוא יותר ביקורתי. או ליתר דיוק, מקום שיכול להבחין בין טרנסית לאישה ביולוגית מאחר ונחשף לתופעה הזו הרבה יותר ממקומות אחרים בארץ. ואז בחוויה של הנערות הטרנסקסואליות מצטייר כיותר שיפוטי.

כמו כן, ישנו אלמנט של פחד להשתלב בחברה "הרגילה" מצד הנער הטרנסקסואל. ל' למשל, סיפרה שהיא חוששת מהרעיון של לעבור ללמוד בבית ספר עם ילדים "רגילים". צעד כזה משמעותו לצאת מהחממה שאליה הייתה רגילה עד כה, בסביבה שמרכזת עוד בני נוער דומים לה שמתמודדים עם אותם דברים פחות או יותר.

תחומי עניין

בנוגע לתחומי עניין של בני נוער אלו, ניכר שיש כמה נושאים שמעסיקים אותם. ביניהם אפשר למצוא את הניסיון להבין את עצמם. כך עם נ' למשל שמספר לי על עבודת הנושא האישי שלו בלימודים- טראנסקסואלים. בעבודתו הוא בודק מה ההיסטוריה של אנשים שכמותו, מה ההתייחסות אליהם בארץ והעולם בכלל. כמובן שישנו גם הנושא של הדמות הנשית היפה שמעסיקה את הבנות הטרנסקסואליות. ל' שמראה לי את תיק העבודות שלה, חושפת בפני באופן לא ממש מפתיע, שרוב הרישומים שלה הם של נשים מאד יפות ונשיות. כאלו שלבושות בשמלות, עם שיער ארוך, נעלי עקב תכשיטים ואיפור. ניתן לומר שהיא מעלה על הנייר את מאווייה האישיים.

צריכה של מידע ודמויות לחיקוי

דבר מהותי שהבחנתי בו במהלך שהותי עם הנערים והנערות הטרנסקסואלים, היה הצורך שלהם לשאוב מידע ודמויות לחיקוי מכלי תקשורת דוגמת הטלוויזיה והאינטרנט.

כך למשל כשצפיתי במחשב יחד עם ל', בקטעים של טראנסית ארגנטינאית מפורסמת. ל' מראה לי כל מיני קטעים

שמתארים את פועלה של אותה בחורה. נראה כמו חיים של מישהי רגילה לחלוטין- משתתפת בגרסה המקומית של רוקדים עם כוכבים (ואף זוכה), עושה פרסומות לאבקות כביסה, משתתפת בטקסים מכובדים וכו'. ההשוואה לדנה אינטרנשיונל (שמהווה את הדמות הכי מדוברת בקהילת הטרנסקסואלים בארץ מתוך התרשמות מדברי הבנות) לא מאחרת לבוא ולי אומרת כי היא מתחברת הרבה יותר לאותה בחורה ארגנטינאית מאשר לדנה. היא מציגה את דנה כמגוחכת אל מול ה"ליידי" הארגנטינאית. אומרת שכל דבר שדנה עושה, הוא עם חצי גיחוך על עצמה, שהיא אף פעם היא לא נלקחת ברצינות. היא אומרת את הדברים הנ"ל עם נימה קלה של כעס. מה שגורם לי לחשוב שאולי הסימפוזיון שנוצר סביב טרנסקסואליות הוא לא בהכרח לרוחן, אלא נכפה עליהן וכעת הן חייבות לשתף עימו פעולה- כי כך הן מתוייגות, כרעשניות וצבעוניות.

ברצוני לציין כי הבנות נמצאות במחשבים ומסתכלות בקטעים שכאלה, לצד כאלה עם תכנים פורנוגרפיים כפי שקרה לא אחת עם אתרים כמו של מור ויטל³ (אתר בעל אופי פורנוגרפי המיועד לקהל טרנס-גייז-לסבי). בערב מתנדבים, בו כלל המתנדבים בבית נפגשים לדון על הנערים ועל החוויות שלנו בתור מתנדבים בבית, עלתה טענה שאולי צריך להגביל את השהיה של הטרנסקסואליות ספציפית במחשבים כי הן כמעט ורק נמצאות שם להסתכל באתרי פורנו. אני אישית מאד התנגדתי לעמדה זו והיה נראה לי לא נכון בעליל לעשות משטר שכזה. טענתי וגיליתי שזה באמת נכון, שהבנות הרבה פעמים נמצאות במחשבים על מנת לשאוב מידע ולהתרשם מעולם הטרנסג'נדרס. האינטרנט הוא מקור שמספק להן הרבה מידע וגם אם לעיתים הן נכנסות לאתרים עם תוכן פורנוגרפי, יהיה זה עוול לומר שזה כל מה שהן עושות. קול אחר מצד במתנדבים היה שבאתרי מור ויטל ודומים להם, יש רק תוכן ששואב את הבנות לעולם הזנות ולא מעבר. כשנכנסתי לאתר בעצמי גיליתי באמת המון תוכן פורנוגרפי אבל גם חוויות אישיות שהבנות מספרות מה עבר עליהן ומה הן עושות כיום. אני מניח שהבנות בבית עושות שימוש בשני הדברים הנ"ל.

עוד באשר לצריכה של דמויות לחיקוי, נראה כאשר אני מבין שיש אלילה חדשה בבית- שמה "ליידי גאגא". יש תחושה שאין דרך להימלט מלשמוע את הלהיטים שלה שוב ושוב בין כותלי הבית בקולי קולות. ההמלכה הזו כמובן אינה מקרית. מעבר להיותה זמרת פופ מוכשרת, גאגא מרגע פריצתה לתודעת הציבור, שיחקה על כך שיתכן והיא היתה גבר בעבר. בסיטואציות מסוימות אף אמרו עליה שהיא אישה טרנסקסואלית. היא מצידה, מעולם לא הכחישה ואף התגרתה בקהל עוד יותר. כשנשאלה בנושא אמרה כי לא אוהבת להגדיר את עצמה (ובכך היא מערערת על תפיסות מגדריות). לא מפתיע שנוער טרנסקסואל, כמו כל בני הנוער האחרים שמעריצים זמרים מפורסמים, בוחרים שלהעריך דמות שכזו עימה הם יכולים להזדהות. זה אפילו לא משנה אם היא טרנסית או לא באמת, העיקר הוא איך היא מציגה עצמה. כפי שטוען גופמן בתיאורית האינטראקציה הסימבולית, הגורסת כי בני אדם מתקשרים על ידי סמלים. יש תפקיד משמעותי לכיצד מציג האדם את עצמו בחיי היום יום,

3 <http://www.morvital.net>

עולם הזנות

כפי שהזכרתי קודם לכן, נושא הזנות הוא בלתי נפרד מעולמם של הטרנסקסואלים ובעיקר מזה של הטרנסקסואליות. באחת הפעמים, ש' אומרת שהיא איחרה בגלל ש"עשתה לקוח" (הכינוי לעיסוק בזנות). ש' לא מסתירה שהיא עוסקת בזה ונראה שהיא נכנסה עמוק לתוך עולם הזנות. כשהמדריכה שואלת אם היא השתמשה באמצעי הגנה, ש' אומרת שלא. ההישאבות הזו של ש' לעולם הזנות היא נושא לשיחה בינה לבין א' וגם לשאר הנערים בבית. ש' אומרת בכמה הזדמנויות שזנות עבורה היא אמצעי להשיג את המטרה שלה. היא מבחינתה צריכה ניתוחים יקרים, הורמונים, תוספות שיער, ציפורניים, בגדים וכו' וזנות היא דרך מהירה ומשתלמת כספית להשיג זאת. היא גם מוסיפה ואומרת לי ש"אין לה מה להפסיד". בהתייחסותה לכך שהוריה לא רוצים אותה בביתם.

מעבר להיבט המוסרי, ממנו מאד מהר הבנתי שעלי להימנע מאחר ואסור לי לשפוט את הנערות האלה שחיות במצב כמעט בלתי אפשרי, יש היבט של מסוכנות פיזית לחייהן. בין אם הידבקות במחלות או פגיעה על ידי אותם לקוחות שעלולים להרע להן אם לא הן לא תעשנה כפי שנדרש מהן. ברצוני להתעכב על נקודה זו ולומר שבתחילת שהותי בבית, לא הבנתי מדוע לא אוסרים את העיסוק בזנות ומגדירים אותו כ"קו אדום" שבמידה ועוברים עליו, אין יותר אפשרות לנערה/ה להישאר בבית. מהמדריכים הבנתי שמדובר בגוף שלהם והם אחראים עליו, מה גם שאין יכולת לפקח על מה מתרחש מחוץ לכותלי הבית, אלא רק על מה שקורה בו. כמובן שרוצים גם למנוע דחיפה של אותן נערות אל מחוץ לבית, שם סביר מאד להניח ימצאו עצמן עוסקות בזנות מאחר ועליהן לכלכל עצמן ולדאוג לקורת גג.

באחת הפעמים שמעתי את ש' אומרת לגבי תוספות השיער, או יותר נכון לגבי הכסף שמימן את התוספות הללו, שהן נהרסות לה בקלות, כמו הציפורניים שנשברות לה לאחר שהדביקה אותן. אמרה ש"כנראה אין בכסף הזה ברכה" (בכסף שמגיע מהזנות). נראה שמצד אחד היא נהנית מהמותרות שהוא מספק לה אך בו בזמן היא נחבטת עם עצמה בשאלה של מה ערך הכסף הזה ובמה הוא בעצם עולה לה. ש' חזרה יותר מפעם אחת חבולה לאחר שסירבה לעשות מה שלקוח דרש ממנה.

ברצוני להעלות נקודה נוספת באשר לזנות. מהתרשמותי, נראה שיש לטרנסקסואליות יחסי אהבה שנה עם עולם הזנות- הישאבות אליו ובו בעת ניסיון לצאת ממנו. באחת השיחות עם א', היא מספרת לי שש' יצאה מהזנות. כשאני שואל את א' איך היא יודעת בוודאות? היא מספרת לי שגם היא וגם ש' התחילו לעסוק בזנות ביחד והפסיקו לעסוק בזנות ביחד. זו פעם ראשונה שא' חושפת בפני באופן כל כך ישיר את העובדה שעסקה בזנות. לגבי

ש', היא מעולם לא התאמצה להסתיר את זה, אבל עם א' תמיד היה נראה שפחות נוח לה עם זה. א' מספרת לי ש"שתיהן יצאו מהזנות בזמן, לפני שכבר לא יוכלו לצאת מזה, כי זה עשה להן רע".

נדוע לי שש' וגם א' פחדו לעשות זנות לבד ולכן נכנסו לזה יחד. שבעצם הן היו עושות אותם לקוחות, או שאחת היתה שומרת על השניה בזמן שהיתה עם לקוח. הסיטואציה של לעשות אותו לקוח יחד, אפילו מבזה בשבילן עוד יותר כי צריכות לראות אחת את השניה באקט תוך כדי ידיעה שהשניה צופה בה. ניתן לראות אלמנט של שותפות לסבל. מצד שני, הן כנראה מבינות שזה מסוכן ולכן מעדיפות להיות אחת עם השניה כשהן עושות זאת.

ככל ששהיתי עם הנערות יותר הבנתי שיש פן נוסף בעולם הזנות שגורם להן להישאב אליו, מעבר לכך שהוא מממן להן הורמונים יקרים וניתוחים שונים. באינטראקציות שלהן עם אחרים משמעותיים מבחינה רומנטית, הן תמיד סבלו מהסתרה או בושה במי שהן. כאשר הן היו מגיעות "לעשות לקוחות", הן ידעו שרוצים אותן והרגישו נחשקות סוף כל סוף. בדומה לטענה שמועלית במאמר 'נתיבים לזנות' מאת Leichtentritt & Davidson Arad, (2004), זנות היא המקור המרכזי להכנסה בעבור טרנסקסואלים, אך היא גם מקור מענג ומאשר. הזנות מביאה אותן למצב בו הן מקבלות מחמאות ומרגישות סקסיות ומושכות. זהו אחד מהמקומות היחידים בו הן יכולות להרגיש נחשקות ולפתח תחושת ערך עצמי, ביטחון עצמי ודימוי עצמי. מנקודת מבטן של הנחקרות, זנות היא מחיר שעליך להיות מוכנה לשלם אם ברצונך לעבור טרנספורמציה מגדרית, בתחילת המאה ה-21 בישראל (שם, 2004). בדומה למחקר הנוכחי, גם במחקר זה האינפורמנטיות האמינו שאין להם אלטרנטיבה אחרת למציאת עבודה פרט לזנות. בנוסף עלה כי חסרים ארגונים חברתיים שיתמכו בקהילה הזו.

הדברים שעלו ממחקרם של (Leichtentritt & Davidson Arad) 2004, נראה כי גם מתאימים לעולה מהנרטיבים של הנערות והנערות עימם באתי אני במגע. החברה הישראלית דורשת מטרנסקסואלים צעירים לעצב את זהותם כגבר או כאישה- מה שמצריך מהם תהליך ארוך ויקר לכל החיים. בו בזמן, החברה סוגרת בפניהם את כל האפשרויות כמעט ומספקת להם שירותים מינימליים ביותר. אם כך עבור אוכלוסיה זו, עיסוקם בזנות צריך להיות מובן בקונטקסט של המיקום הגבולי-לימינאלי שלהם בחברה כטראנסקסואלים, ומיקומם הגבולי בשוק העבודה כאנשים צעירים. כפי שטען מרקס, גם כשאנשים בוחרים לפעול בדרכים מסוימות, הם אינם עושים זאת תחת הנסיבות של בחירתם שלהם. כך גם עם טראנסקסואלים והבחירה בזנות. צעירים ישראלים טרנסקסואלים in to f הופכים לזונות, כתוצאה מכוחות החברה, המשפחה והמעגל של מכרים סביבם, שלא משאירים להם שום ברירה אחרת.

דיון ומסקנות

מטרת המחקר הנוכחי היתה להציג את עולמם של מתבגרים טרנסקסואלים בישראל. תוך שימוש בתצפיות המשתתפות שערכתי בבית המחסה בו התנדבתי, היה באפשרותי לעלות על דפוסי התנהגות, עמדות ורגשות של הנערים והנערות. בזכות שיטת המחקר האיכותנית שנקטה יכולתי לתפוס תמונת צילום (snap shot) של מספר אנשים יחסית מצומצם ולהגיע לתובנות דרכו. המטרה לא היתה להגיע לאמירה כוללנית לגבי עולם הטרנסקסואלים, שכן עיקר המחקר היה לחשוף את הסיפור הסובייקטיבי-הנרטיב של כל נער ונערה, ולא חשיפת 'אמת' אחת. כל 'אמת' שחולצה במחקר הנ"ל היא כמובן במסגרת השפעות, זמן וקונטקסט מסוים.

כאמור, מתוך שהות עם הנוער הטרנסקסואל היה ניתן לראות מספר נושאים עיקריים שהעסיקו אותם וייצגו את עולמם. התהליך המגדרי- התימה הראשונה שחולצה- מסביר כיצד הופך הנער לנערה ולהיפך. מדובר כמובן בתהליך שהוא בד בבד פיזי ונפשי. הפן הפיזי כולל ניתוחים והורמונים יקרים שמצריכים מהנוער המדובר לעבוד קשה על מנת להשיג את הכסף שיממן אותם. עולה גם עניין התלות בגורם חיצוני שיעזור להם לעבור את התהליך המגדרי- ההורים שיממנו/ יאשרו לקיחת הורמונים או המוסד בו הם שוהים. נראה כי על הנוער לעבור מסכת לא קלה שבה עליהם להוכיח שהם אכן "טרנסקסואלים אמיתיים".

נוסף לכך, בפן הנפשי, ישנו נושא השם שמהווה חלק חשוב בזהות המגדרית. לרוב נבחר שם סטריאוטיפי למין הנקבי או הזכרי. חלק מהותי נוסף בתהליך המגדרי הוא השימוש בלשון זכר או נקבה, מה שמצטרף לניסיון למחוק כל זכר למין הביולוגי שלך. הנערים והנערות הנ"ל מאמצים גינונים מסויימים תואמי המין הנבחר, אשר משקפים את התפיסות שלהם של מה נחשב 'גברי' ומה נחשב 'נשי'.

התהליך המגדרי לוקח הרבה זמן ובמידה מסוימת לעולם לא נגמר באמת. יש גם אלמנט של רצון לסיים את התהליך לחלוטין ורק אז להציג את התוצר המוגמר. דימוי לקרב (כנגד החברה הלא מקבלת) שעליהם לנצח בו. מהתיאורים השונים הבנתי עד כמה אלו שעושים את התהליך, מייחסים לו חשיבות ומשמעות רבה. זהו מעשה שמשקף את האמת הפנימית שלהם.

התימה השניה שחולצה התייחסה ליחסים עם המשפחה וההורים. נראה כי במשפחות עם ילדים טרנסקסואלים, היחסים הם מאד מורכבים. קיים תהליך ארוך של הסתגלות מחדש מצד ההורים לילדם. חלק מהמשפחות עוברות תהליך פשוט ומהיר יחסית, אך אחרות עוברות דרך ארוכה וקשה. ההורים מנסים לאזן בין קבלה של הזהות המגדרית של הילד לשמירה על ביטחון האישי, כמו גם ניסיון לתמרן ולשמור על שלום בית עם שאר האחים (שיכולים גם הם להביע אלימות מילולית/ פיזית כלפי האח הטרנסקסואל). כמו כן, עולה כי אישורם של

ההורים חשוב עד מאד לנערה/ה הטרנסקסואל ולעיתים קרובות מעפיל על אישורם של אחרים בחברה. בנוסף, נראה כי יש ניסיון מצידם של ההורים לעדן את לבושם והתנהגותם המוחצנת של בנם או ביתם. מה שבתורו מביא לתגובה עוינת מצד הנערה/ה שלא מוכנים לוותר על זהותם. זהו בסיס להמון מריבות עם ההורים.

כאמור, ההורים עוברים תהליך בן כמה שלבים במשפחה לילד עם שונות מגדרית. ממצב של מהומה סביב הנושא ועד למציאת איזון בין רצון הילד/ה לרצון ההורים. כאשר בדרך יש גבולות וחוקים שההורים מנסים להציב, אותו שלב של משא ומתן והתמקחות. נוכחתי גם לראות את התנהלות הנערים מצד אחד כאשר הם חופשיים מבני משפחתם שלא רואים אותם, וההתנהלות השונה והקונפורמית יותר בשעה שנכנס לתמונה בן משפחה כלשהו שעלול לבקרם או להיפגע. הנערים הללו קרועים בין רצון לבטא את מי שהם לבין ניסיון לשמור על משפחתם.

התימה השלישית שמתייחסת לאינטראקציות בין הטרנסיות לבין עצמן, כמו גם עם אחרים לא טרנסקסואלים העלתה, מעבר לסוג אינטראקציה מסוים, כי קיים גם שיח ייחודי לטרנסיות, אותו ז'רגון שהן יוצרות לעצמן. באשר לז'רגון של הטרנסיות, הן יוצרות מעין מילון מושגים שלם כשלכל מושג הן יוצרות משמעות בהתאם לעולמן הפרטי. כך הן מבטאות את כוחן, שכן כפי שפוקו טען "שיח הוא כוח" (ספארגו, 2000). למשל השימוש במילה "קוקסינלית" שמבטא את הנראות שלהן.

כמו כן, נראה כי הטרנסיות נמצאות בתחרות מתמדת האחת עם השניה. למי יש את המראה הכי טוב ונשי (ציפורניים, לבוש, שיער וכו'). עולה כי קשה להן לפרגן האחת לשנייה ובמקום הן עסוקות ב'לעקוץ' ללא הרף האחת את האחרת. הן באופן תמידי משוות עצמן האחת לשנייה.

מעבר לכך, נראה שיש צורת אינטראקציה שמתקיימת בין טרנסיות (כזו שמאופיינת בשיח מסוים) וצורת אינטראקציה אחרת לחלוטין שמתקיימת בין טרנסיות לאחרים לא טרנסים. למרות שמצטייר כי ישנה תחרות קשה בין הטרנסיות וחוסר פרגון, ברצוני לומר כי בלא מעט מקרים רואים גם חברות אמיתית ודאגה של האחת לשניה. רואים סוג של אחוות טרנסים שרגישים האחד לצרכי השני. לעומת זאת, עולים לא מעט "קצרים בתקשורת" בין טרנסים ללא טרנסים. הלא טרנסים חסרים את החוויה של לחיות בזהות מגדר לא תואמת וכך יכולים שלהפר טאבו כגון לכנות טרנסקסואל בשמו הנקבי- מה שלעולם לא היה קורה בין טרנסקסואל אחד לאחר.

התימה הרביעית, נגעה בנושא דימוי גוף של טרנסקסואלים, דימויים העצמי והטקסים שנלווים לכך. עלה כי מראם החיצוני מהווה את כל עולמם. גוף נשי אידיאלי הוא החותמת לכך שטרנסקסואליות הן נשים ולא גברים לשעבר. המראה החיצוני יכול לערער על ביטחונן של הטרנסיות ודימוי גוף משפיע ישירות על דימוין העצמי. הצורך של טרנסיות בסממנים חיצוניים המבטאים נשיות בעינין הוא חזק לפעמים מכל השאר. כך הן יכולות שלוותר על דברים מהותיים כגון מקום עבודה שדורש מהן להסיר סממנים אלה. כמו כן, קיימות תפיסות של טרנסיות באשר ל'מה נשי' ומה 'לא נשי' והן פועלות בהתאם. למשל הרצון המתמיד ללבוש בגדים צמודים

וחושפניים על מנת להרגיש נשיות יותר. רואים זאת גם אצל טרנסקסואלים, עם דימויים לגבר השרירן, המאציואיסט. עולה כי אין אופציה ללכת רק חלק מהדרך, להסיר למשל חזה מלאכותי, אך להישאר עם ציפורניים (כפי שההורים מבקשים מילדיהם) - זו פגיעה של ממש בדימוי גוף ובדימוי העצמי. נוסף לזאת, יש אלמנט של סבל לטובת המראה החיצוני. כל עוד זה תורם לכך שהטרנסית תיראה טוב יותר, דהיינו נשית יותר - היא תהיה מוכנה לעבור את התהליך הקשה, גם פיזית. ישנו גם הזמן האין סופי שמושקע לטובת העניין, שלעיתים גם מעייף אותן. קיימים טקסים רבים שהם חלק בלתי נפרד מעולמן של טרנסקסואליות המנסות לשפר את דימוין העצמי, תוך שיפור מראה גופן. בין אם מדובר בציפורניים, תוספות שיער, הליכה על נעלי עקב, התבוננות ממושכת ופרצופים למראה. נוסף לזאת, יש הבדל בין טיפוח המראה בתוך הבית שמתאפיין ביותר הזנחה מצידן ויכולת להירגע ולהסיר את הסממנים החיצוניים שעליהם הן עומלות בשעה שיוצאות מהבית, אז הן עסוקות בהכנות ובטקסים שלמים. לבסוף, הרבה מאד פעמים הטרנסיות לא מרוצות מאיך שהן נראות ודימוין ובטחון העצמי נמוך ביותר. טרנסקסואלים בונים את דימויים העצמי וביטחונם על דימוי גוף מאד ספציפי לאישה ולגבר, כזה שלא משאיר מקום לצורות אחרות.

התימה החמישית והאחרונה נסובה על מצוקות קשיים וצרכים של נוער טרנסקסואל. אחד החששות המרכזיים של נוער זה הוא הקושי במציאת עבודה, כמו גם במציאת אהבה. מצטייר כי על אף שגיל ההתבגרות הוא קשה עבור כל מתבגר ממוצע, עבור המתבגר הטרנסקסואל, הוא אף קשה יותר. מקומות עבודה רבים שדוחים אותם בשל חוסר קבלתם, מערכות יחסים רומנטיות מורכבות יותר שלא מאושרות בקלות וכו'. עם זאת, עולה כי יש גם לא מעט התמודדויות דומות לשל נוער מתבגר "רגיל". למשל חיזורים ודחיות מבני המין השני.

באשר להתמודדות עם החברה, עולה כי לנוער הטרנסקסואל יש חיים לא קלים וביטויים לטרנסופוביה עולים לא פעם. אף על פי כן, מצידם של הנערים יש ניסיון לדרוש את המגיע להם ובזה שיוויון זכויות.

באשר לתחומי העניין שלהם, הם עסוקים המון בדימוי גוף נשי וגברי. ניתן למצוא נושאים כגון דמויות לחיקוי מהן הם שואבים דוגמא והשימוש במדיומים שונים לצורך זה. הנערים והנערות האלה בוחרים שלהעריך דמויות ספציפיות שעמן הם מזדהים (דוגמת דנה אינטרנשיונל וליידי גאגא). האינטרנט וכלי תקשורת אחרים הוא מקור גם לשאוב מידע על חיהן של טרנסיות אחרות. כך נערות אלה משוטטות לא מעט באתרים עם תוכן פורנוגרפי שיש שטוענים שמוביל אותן לעולם הזנות. עולם זה, הוא חלק בלתי נפרד מחייהן של טרנסיות.

ברצוני כעת להתעכב על מספר נקודות שלגביהן הגעתי לתובנות משמעותיות. אתחיל עם הממצא המעניין בנוגע להבחנה בין "קוקסינליות" ו"טרנסיות". על אף שגם הקוקסינלית וגם הטרנסית הן שתיהן טרנסקסואליות, מסתמן הבדל מהותי בין הזהויות הנ"ל. לכל אחת מהן יש אגינדה שונה: הקוקסינלית מעונינת להגביר את רמת הנראות שלה, בעוד שהטרנסית מחפשת להיות אישה 'רגילה' בלי למשוך תשומת לב יתרה.

תוך שימוש במילה קוקסינלית, מצליחות הטרנסקסואליות להגדיר עצמן גם כנשים, אך אפילו חשוב מכך - נשים

חזקות שרוצות להשמיע את קולן ושיבחינו בהן. עולה תיוג מעניין מצד הטרנסקסואלים עצמם שמקטלגים לקוקסינליות וטרנסיות על פי איך שהם רוצים להיתפס בעיני אחרים ובעיני עצמם. עוד מצטייר כי הקוקסינליות הן בראש ההיררכיה, אחריהן הטרנסיות ולבסוף הטרנסים. מהתיוג הכי מושך תשומת לב ועד להכי פחות מורגש, שנדמה כאילו נבלע בתודעת הציבור. כמו כן, הז'רגון שנוצר הוא בשימוש רק בין הקוקסינליות, מה שהופך את האינטראקציה של קוקסינליות וטרנסיות לשונה. אם כך, לא יהיה זה נכון להכליל את אוכלוסיה זו תחת מטרייה אחת של 'טרנסקסואלים', שכן בתוך מושג זה יש הסתעפויות שונות הדורשות התייחסות שונה.

נקודה נוספת שברצוני להרחיב לגביה היא בנוגע לחוסר הפרגון שנראה מצידן של טרנסיות, האחת לשניה. כאמור הן עסוקות באופן תמידי בעקיצות הדדיות, השוואות ותחרות על כל דבר שהוא, בעיקר מה שקשור למראה החיצוני שלהן. אפשרי שהתנהלות זו היא ניסיון מצידן להידמות לנשים. נשים כפי שהן תופסות אותן, דהיינו "רעות" האחת לשניה. אפשרות זו מובילה למסקנה שדווקא טרנסקסואליות נופלות לסטראוטיפים מגדריים של מה היא אישה. (זאת בדומה לטרנסים ותפיסתם של דמות הגבר המאצ'ו). גם ב"עולם ללא הגדרות", יש להם הגדרות בסופו של דבר.

נקודה אחרונה אליה אתייחס היא זו של עולם הזנות. עולם זה שזוכה לביקורת רבה מצד החברה (שגם אני לא חף ממנה), מתפקד אצל הטרנסיות לא רק כמקום בעל קונוטציה שלילית, אלא גם כמקום עם מעלה ייחודית. רק שם הן יכולות להרגיש נחשקות באמת, מבלי הפחד שידחו אותן בשל היותן טרנסקסואליות. נראה שיש לטרנסקסואליות יחסי אהבה שנאה עם עולם הזנות- הישאבות אליו ובו בעת ניסיון לצאת ממנו. הזנות מקנה לטרנסיות מצד אחד כסף רב ומהיר למימון הניתוחים וההורמונים ומצד שני גם נותנת להן תחושה שגופן רצוי. באופן אירוני, האקט הזה תורם ופוגם בדימוין העצמי.

נראה כי תחת נסיבות מסוימות, גם עולם שמוכר כאפל יכול להוות נקודת אור. אמירה זו גם מובילה אותי לביקורת כלפי החברה בה אנו חיים. חברה שממהרת מאד לשפוט אך באותה נשימה לא מספקת אופציות אחרות של ממש לנוער הנ"ל.

אם כך, מחקר זה מחדש בעיקר בהכנסתו לנבכי עולמם של הנוער הטרנסקסואל הישראלי על כל מורכבותו. לאחר סקירה וניתוח מעמיקים, ברצוני לחזור לשאלה האם ניתן לומר שהמתבגר הישראלי הגאה החדש הוא דומה יותר מאשר שונה למתבגר הממוצע? ביכולתי כעת לומר כי השוני גובר על הדמיון. בסופו של דבר, גם אם נראה לפעמים שעולות התמודדויות 'רגילות' כמו חיזור ודחייה, אי אפשר להתעלם מדברים תהומיים כגון ניתוח להסרת חזה למשל, או התמודדות יום יומית עם זהות מגדר שלא מתיישבת עם החוויה הפנימית של הנער/ה. זהו תהליך נפשי ופיזי שהופך את המתבגר הטרנסקסואל לפגיע ולימינאלי הרבה יותר. ניתן לראות כי אכן קיימת התמודדות שהיא ייחודית אך ורק להם, כזו שמבדילה אותם מבני נוער אחרים בגילם והופכת עבורם את גיל ההתבגרות לסוער עוד יותר מהרגיל.

ישנם קולות בחברה שנשמעים לא פעם, כאלה שטוענים כי טרנסקסואליות הן קולניות, עסוקות רק במראן, מחפשות רק ליהנות ותו לא. המחקר הנוכחי העמיד בספק את התפיסה הנ"ל והראה כי בהחלט קיימים גם צדדים אחרים, מורכבים יותר. לצד זה, גם הם מחפשים את הדברים ה"בנאליים" כמו אהבה, משפחה, עבודה ואושר.

חשוב בעיני לראות מה קורה עם בני הנוער הללו ודומים להם בעוד כמה שנים, כשהמודעות אליהם תגבר והחברה אולי תקבל אותם כשם שמקבלת כיום הומואים ולסביות. האם למשל גם אז ישאבו לעולם הזנות או שמא יוכלו לבחור בחירה חופשית ואמיתית בעיסוקים אחרים? האם יחסייהם עם ההורים יהפכו חיוביים יותר כי כבר לא ירגישו צורך להתבייש בהם ולהסתירם? השאלות האלה נותרות פתוחות, ולטובת התמודדות קלה יותר של הנוער הטרנסקסואל הישראלי, ראוי שיחקרו בהמשך.

ברצוני לסיים באומרי ששינוי אמיתי בהקשר של שיפור מצב הנוער הטרנסקסואלי, תלוי במידה רבה בסיפוק מוסדות חברתיים וארגונים לקהילה הנ"ל שיתמכו בה (דוגמת בית המחסה בו שוהים בני הנוער במחקר הנ"ל). צריכה עוד להיות התקדמות נרחבת בארץ באשר לחקיקה וכו'. כמו כן, אני מאמין שצריך לעבור עוד זמן עד שיהיה שינוי חברתי ברמת המאקרו, כזה שיתורגם לאימוץ זהות בקרב הציבור. הלגיטימציה לזהויות חברתיות חדשות, כגון זהות טרנסקסואלית היא תהליך ארוך טווח. תקווה אני שמחקר זה קידם אותנו כחברה צעד נוסף לקראת הלגיטימציה הזו.

ביבליוגרפיה

- *באום, ד. ומרן, ע. (2000). לסביות והומוסקסואליות בראי המציאות: אסופת מאמרים. תל אביב: קל"ף.
- *גופמן, א. (1980/1959). הצגת האני בחיי היומיום. (תרגום: גונן, ש). תל-אביב: דביר רשפים. עמ' 116-103.
- *דושניק, ל., וצבר בן-יהושע, נ. (2001). אתיקה של המחקר האיכותי. בתוך צבר בן יהושע, נ. (עורכת), מסורות וזרמים במחקר האיכותי, אור יהודה: דביר. 350-352.
- *ויטאל, מ. (אפריל, 2002). אתר טראנס גייז לסבי. (מאי 2010).
- <http://www.morvital.net>
- *ספארגו, תאמסין. 2000. פוקו והתיאוריה הקווירית. מפגשים פוסט מודרניים, תל אביב: ספריית פועלים. עמ' 25-37.
- *פוקו, מ. (1976/1996). תולדות המיניות I: הרצון לדעת. (תרגום: ג. אש). תל אביב: הקיבוץ המאוחד.
- *קמה, ע. (2003). העיתון והארון: דפוסי תקשורת של הומואים. תל אביב: הקיבוץ המאוחד. עמ' 16-21, 56-64.
- *שילה, ג. (2007). החיים בוורוד. תל אביב: רסלינג.
- *American Psychiatric Association. DSM-5 Development. Proposed Revisions. Retrieved June 11, 2010, from <http://www.dsm5.org/ProposedRevisions/Pages/SexualandGenderIdentityDisorders.aspx>
- *Ellis, S. J. (2002). Student support for lesbian and gay human rights: Findings from a large scale questionnaire study. In A. Coyle and C. Kitzinger (Eds.), *Lesbian and gay psychology: New perspectives* (pp. 239-254). Leicester: BPS Books/Blackwell.
- *Francisco, J. S., Vilain, E. (2009). [Collective Self-Esteem as a Coping Resource for Male-to-Female Transsexuals](#). *Journal of Counseling Psychology, Volume 56, Issue 1, Pages 202-209*.
- *Glaser, B. G. & Strauss, A. L. (1967). *The Discovery of Grounded Theory: Strategy for Qualitative Research*, Adline Publishing Compan, New York.
- *Leichtentritt, R.D & Davidson-Arad, B. (2004). Adolescent and Young Adult Male-to-Female

- Transsexuals: Pathways to Prostitution. *British Journal of Social Work*; 34, 3; Research Library pg. 349.
- *Lev, A. (2004). *Transgender emergence: Therapeutic guidelines for working with gender-variant people and their families*. Binghamton, NY: Haworth Clinical Practice Press.
- *Luzzatto, D. (2005). The presentation of self of young Israeli lesbians: A discourse on split identity. *Sappho in the Holy Land*. edited by Chava Frankfurt-Nachmias and Erella Shadmi. Albany: State University of New York Press: 117_ 33.
- *Newfield, E. et al. (2006). Female-to-male transgender quality of life. *Quality of life research*. Volume 15, Number 9, pp. 1447-1457(11). Springer.
- *Parker, A.J. (2008). [Aspects of transgender laryngeal surgery](#). *Sexologies, Volume 17, Issue 4, Pages 277-282*.
- *Pizmony-Levy, O. Shilo, G. & Pinhasi, B. (2009). Is there a new Israeli gay teenager? *Journal of LGBT youth*, 6: 340-368.
- *Reck, J. (2009). Homeless gay and transgender youth of color in San Francisco: "no one likes street kids"- not even in the Castro. *Journal of LGBT youth*, 6: 223-242.
- *Rowland, D. L. & Incrocci, L. (Eds). (2008). *Hand book of sexual and gender identity disorders*. New Jersey: Wiley.
- *Ryan, C., & Futterman, D. (1998). *Lesbian & gay youth: Care & counseling*. New York: Columbia University Press. Pp. 49.
- *Seidman, S. (1996). "Introduction", in: Seidman, S. (Ed), *Queer Theory/Sociology*, Cambridge: Blackwell Publishers, pp. 1-29.
- *Shively, M.G., & De Cecco, J.P. (1977). Components of sexual identity. *Journal Of Homosexuality*, 3 (1), 41-48.

נספחים

יומן שדה

25.2.10

המשמרת שלי מתחילה כמו תמיד בעדכון קצר מהמדריך לגבי מה קרה בשבוע שעבר מאז שהייתי בבית בפעם האחרונה. כמו תמיד, למרות שעבר כביכול רק שבוע- נראה כאילו כל כך הרבה קרה בזמן הזה ואני מרגיש שהרבה פעמים אני לא ממש עומד בקצב של התקדמות העניינים שם. נער בא, נער עוזב- אלה דברים שבשגרה בבית ולמרות שאני שם אוטוטו חצי שנה, עדיין קשה לי להסתגל לשינויים האלה כל פעם מחדש.

המדריך מעדכן אותי שמוקדם יותר בתחילת השבוע, החליט מ' (נער טראנג'נדר בבית) לעזוב. מסתבר שהחלטה לא היתה כזו מפתיעה ושוהה התבשל כבר כמה זמן. הוא כבר עזב בעבר וחזר פעמיים. הפעם הרקע לכך היה הטענה שלו שמתנכלים לו בבית- הכוונה לצוות המדריכים. שלא באים לקראתו ולא מכבדים אותו לדבריו. הענין עם מ' הוא שיש לו נטייה להרגיש שחייבים לו כל הזמן והוא מהר מאד הופך ל"מלך" של הבית. אולי בגלל שהוא נמצא בבית יחסית הרבה זמן, או סתם בגלל האופי שלו של "מגיע לי"...

העזיבה של מ' את הבית די מטלטלת את שאר הנערים. חשוב להזכיר שמ' כבר די עמוק בתהליך המגדרי שלו להפוך לזכר מנקבה (f to m) והחלטה שלו לעזוב יכולה לעלות לו בעצירת התהליך שלו. הוא כבר התחיל לקחת הורמונים, וללכת לרופאים להתייעצויות בהקשר לזה- מה שלא בטוח שהוא יוכל לעשות בלי התמיכה של הבית. מדובר בהמון כסף ובשביל לממן את זה הוא יצטרך לעבוד 24 שעות ביממה. כשאני שואל את שאר הנערים לשלומם, מתברר שזה באמת מה שהוא עושה.

עוד סיבה שהעזיבה של מ' כל כך מסעירה עבור הנערים, היא שהתחילה להירקם מערכת יחסים בין מ' ל-ש' (נערה טראנסית בבית). אנחנו מגלים את זה רק בדיעבד, אחרי שמ' עוזב. מסתבר שהעניין אפילו יותר מורכב כי א' מאוהבת גם היא ב-מ' שבכלל לא מתייחס אליה ועסוק רק ב-ש'. משולש האוהבים הזה די הופך לנושא המדובר ביותר בין הנערים בתקופה הזו. עולים דיבורים בין הבנות על זה שא' מקנאת בש' על כך שמ' נמצא איתה. א' כמובן מכחישה אבל רואים שקשה לה עם זה. משם כבר עולים דיונים בין א' ל-ש' על קינאה וש' אומרת (לא בנוכחות א') שברור שא' תקנא בה- היא כוסית... עם רמיזה לכך שא' הרבה פחות... (ש' היא טראנסית רזה מאד וגבוהה שבקלות מאד אפשר לחשוב שהיא אישה לכל דבר. א' לעומתה היא די שמנה ומתקשה ל"עבור" לעומת ש').

המשמרות שלי בבית הן באופן קבוע בימי חמישי. חלק מהלו"ז שיש בבית באותו יום הוא שיחת הפידבק שבה כל

אחד מהנערים נותן פידבק לאחד מהחברים שלו לגבי איך הוא מבחינת היחס לנערים האחרים, היחס לצוות, תורנויות, התקדמות בתכנית אישית וכו'. אני בדרך כלל לא מדבר במהלך השיחה הזו. במשמרת הפעם, הנערים היו די רועשים ולא ממש עניין אותם לתת פידבק אחד לשני. המדריך בשלב מסוים קטע את השיחה והעמיד אותם במקומם. אח"כ הוא פנה אלי ושאל אותי לפני הנערים מה אני חושב על מה שהתנהל בשיחה. עניתי שאני חושב שחבל שאין מאמץ מצד הנערים להפיק את המיטב מהפורום הזה שיכול מאד להועיל להם בשביל ללמוד על עצמם ולהתקדם הלאה. לי מאד התרעמה על כך שאני לוקח חלק בשיחה ומצודד במדריך. ואז התחילה לומר שמתנדבים לא אמורים להתערב- הם לא מדריכים. באותו שלב הרגשתי לא נעים כי לא היה לי ברור אם זה היה במקום מבחינתי להעיר להם או לא. המדריך מיד אמר שמתנדב הוא בהחלט חלק מהבית ושיש לו דיעה בנושא שלגיטימי שיביע אותה. לא היה נראה שזה מעניין את לי שהיתה מאד עצבנית על כך שתמיד המתנדבים לוקחים את הצד של הצוות, אז אין טעם שיתערבו...

בהמשך השיחה עלה הנושא של המחשבים ושלא שומרים עליהם ולכן נמנעה הזכות של הנערים להשתמש בהם. בניסיון למצוא פיתרון יעיל לשמור על המחשבים, הצעתי בשלב מסוים שיהיה רישום של כל נער שהשתמש במחשב בנוסף למספור של המחשבים וכך יהיה מעקב אחר השימוש. לי מאד התלהבה מהרעיון ואז שאלתי אותה בחצי חיוך אם זה בסדר שאני מתערב עכשיו. מאוחר יותר בשיחת סיכום עם המדריך בסוף המשמרת, העלתי את הנושא של מה שקרה בשיחת הפידבק. המדריך מצידו אמר שיש לי את כל הזכות לקחת חלק פעיל בשיחות ושאיני לא צריך לחשוש לעשות זאת. עדיין התחושה שלי באופן כללי מבחינת התפקיד שלי היא שהוא לא מוגדר ואני הרבה פעמים במצב לימינאלי.

הפתעה שמכחה לי במשמרת הזו היא שאחת הנערות בבית החליטה לשנות את שמה- להלן א' במקום ק'. כל הסיפור נורא קשה להסתגלות בהתחלה מאחר ואני רגיל לקרוא לה בשם מסוים מאז שאני מכיר אותה ופתאם אני צריך לקרוא לה בשם חדש שקשה לי לחבר בינה לבינו. כשאני שואל אותה בעקבות מה קרה השינוי, היא מספרת לי שאמא שלה עשתה לה הפתעה ליום הולדת ה-16 שלה והגיעה לבית עם מתנות ליום הולדתה ובלונים. א' כמובן היתה מאושרת עד הגג כי ההגעה של האם לבית היוותה עבור א' גושפנקא לכך שאימה מקבלת אותה בתור הבת שלה ולא בתור בן. האם גם אמרה שהיא מקבלת אותה ורוצה לפתוח דף חדש. חלק מהדף החדש הזה כלל גם לתת לבת שלה שם חדש שהאם יותר מתחברת אליו. (מתאים גם לקטגוריה של יחסים עם ההורים) א' מצידה קיבלה את הבקשה מבלי להסס לרגע. כשהיא סיפרה לי את הסיפור היא לא יכלה להוריד את החיוך מהפנים. אמרה כמה היא חיכתה לרגע הזה ושהאם אפילו הסכימה לחתום לה להתחיל לקחת הורמונים (מאחר ו-א' קטינה, היא חייבת חתימת הורים שמאשרים את לקיחת ההורמונים). האם אומרת ל-א' באותה הזדמנות שעכשיו שהיא מקבלת אותה, היא רוצה שא' תתנהג כמו אישה אמיתית ולא בצורה מוגזמת כפי שא' נהגה עד כה. בלי איפור גס וזול, בגדים חושפניים מדי והתנהגות וולגרית- שאם היא רוצה להיות בת, שתתנהג כמו בת אמיתית

ולא איזה נסיון מוגזם וגרוטסקי. רואים שהבקשה של האם מאי משפיעה עליה ושבזמן הסמוך לאותו ביקור, אי' באמת מעדנת את המראה וההתנהגות שלה. כעבור זמן מה, אי' הישנה חוזרת...

4.3.10

בשיחה שהייתה לי עם אי', היא הסבירה לי את ההבדל בין קוקסינלית לטראנסית. לפי מה שהיא אמרה, קוקסינלית הוא כינוי למישהי שהיא "כוסית", מטופחת, לבושה כמו שצריך- חשוף, מאופרת כהוגן ואחת ש"מדברת את השפה". אחת שעושה "הרמות"... זאת אישה לפי מה שהיא סיפרה. לעומת זאת טראנסית, היא אחת שלא לבושה באופן מוקצן וחשוף, לא מאופרת כמעט ולא מדגישה את הנשיות שלה... הגרסה היותר משעממת כפי שא' תיארה זאת. כששאלתי אם לא מעליב אותה כשקוראים לה קוקסינלית, היא ענתה שדווקא להיפך- ככה היא מרגישה שהיא מושכת בתור אישה. היא לא לוקחת את זה כעלבון או מילת גנאי. בשלב מסוים בשיחה היא גם סיפרה שיש חוסר ענין בטראנסים לעומת טראנסיות. שכאלה שהפכו מנשים לגברים, הם כאילו נבלעים בין השאר ולא עושים רעש או מתאמצים שיראו אותם כמו הטראנסיות. הם פחות מעניינים... פחות צבעוניים ותופסים את העין.

כששאלתי מה המקור של השם קוקסינל, אי' סיפרה לי שזה הגיע בכלל מזמרת צרפתייה שהיתה בערך הטראנסג'נדרית המפורסמת הראשונה ושמה היה קוקסינל. זה לא היה במקור מילת גנאי- רק מאוחר יותר עשו את הקישור הזה.

אי', שהמשפחה שלה לא ממש מקבלת אותה בתור אישה, מספרת לי שאמא שלה בעיקר פוחדת שהיא לא תמצא אהבה ושיהיה לה קשה למצוא עבודה. כשאני שואל את אי' אם גם היא מפחדת מזה היא אומרת שכן.

בזמן שאני והמדריכה יושבים במרפסת של הנערים ומשוחחים, אי' בדיוק יוצאת מהשירותים (שנמצאים ממש בצמוד למרפסת), מבחינה בנו ואז מיד נכנסת חזרה לשירותים- פותחת את החלון ומרססת. כשאני שואל את המדריכה מה הסיפור? היא עונה לי שבתפיסה של אי' והטראנסיות האחרות בבית בכלל- נשים לא עושות צרכים... מוקדם יותר באותו ערב, אני מגיע לבית וכמו כל יום חמישי, יש ערב פיצה. שי- גם כן נערה טראנסית בבית, מצטרפת אלי ללכת להביא את הפיצה. בדרך אנחנו מדברים על למה היא נמצאת ב"גגון" (סוג של עונש שניתן לה ע"י הצוות בבית בעקבות התנהגות שלא במקום- או כפי שזה נקרא בבית- חציית קו אדום). היא מספרת לי שלקראת מסיבת הפורים שהיתה להם היא התחפשה לחתולה סקסית- מה שכלל חצאית מיני קצרה ביותר. הצוות לא אישר לה לצאת עם זה למסיבה- היא התעקשה וזה נגמר בזה שהיא יצאה למסגרת של גגון לכמה ימים- משמע שהיא לא משתתפת בלוי"ז של הבית, אלא רק אוכלת יחד עם הנערים בארוחות וחוזרת בלילה לישון שם. כשהיא מספרת לי על המקרה, היא אומרת בעצמה שהחצאית די חשפה את כל העניינים... אז אני שואל למה בכל זאת היא התעקשה לצאת איתה? היא מסבירה שזה היה סוג של עיקרון. שמבחינתה זה היה או לצאת עם התחפושת הספציפית הזו למסיבה או לא לצאת בכלל. שרק עם הלבוש הזה היא הרגישה נוח ורצתה שככה יראו

אותה אחרים. כל גרסה יותר צנועה לא היתה טובה מבחינתה. כשאני אומר לה שהיא בעצמה הודתה שזה חושפני מדי היא מסבירה שהיא מרגישה חנוקה מהשהות בבית (ש' כבר נמצאת בבית קרוב ל10 חודשים, כחלק מהתהליך המגדרי שאותו היא עוברת) ושהיא היתה צריכה קצת להתאוורר ממנו ומהדרישות שנלוות אליו- קצת לשבור את הכלים...אני חוזר לדבר איתה על למה היא נמצאת בבית ומה הדברים שהיא שמה לעצמה כמטרה להשיג מהשהות שלה בבית.

בדרך חזרה מהפיצה אני שואל אותה מה היא עשתה כל היום בחוץ מאחר והיתה בגגון? היא מספרת שהיא די משועממת ושאיין לה ממש מה לעשות. או שכולם בעבודה או בבית. היא גם מספרת שהיא נפגשה עם מ' - בחור שהיא יוצאת איתו בזמן האחרון (שגם הוא טראנסגינדר- הפך מאישה לגבר) אבל הוא כל היום עובד ואיין לה אפשרות כמעט להיות איתו. כאנחנו מדברים קצת יותר על מ', היא מתחילה להשוות את עצמה אליו ואומרת שהיא בחיים לא תוכל לעבוד בעבודות כאלה קשות כמו שהוא עושה (שוטף כלים ומוכר בפיצוציה) ושהיא לא בטוחה בכלל שהיא רוצה להמשיך למסגרת עצמאית ולחיות חיים של מבוגרים. היא חוזרת לעניין של הגיל שלה- שהיא רק בת 17.5 ומבחינתה היא היתה מעדיפה לחזור עכשיו ולגור עם ההורים שלה בבית ולחיות חיים של מתבגרים רגילים.

היא גם מספרת לי שבעקבות הריב עם הצוות, באותו ערב היא היתה כל כך עצבנית שהיא כבר ארזה מזוודה והחליטה שהיא עוזבת את הבית. היא צלצלה להורים ואמרה להם שהיא רוצה לחזור. כשאני שואל אותה מה הם אמרו, היא מספרת שהיא קיבלה תשובה שלילית מהם.

11.3.10

אני מגיע לבית ומיד רואה את א' מענטזת על עקבים גבוהים. היא הולכת כאילו על מסלול דוגמניות הלוך ושוב ומתרגלת את ההליכה שלה. היא השיגה את הנעליים מאחותה ורואים שהן קטנות עליה ולוחצות עליה מאד, אבל את א' זה לא עוצר והיא ממשיכה לנעול אותן. גם כשאנחנו יוצאים להביא את הפיצה א' לא מוותרת עליהן ומתעקשת לנעול אותן למרות שהיא בעצמה אומרת שהן לא קלות להליכה ממושכת. לדבריייה היא צריכה להתרגל ללכת על עקבים. חשוב לציין שמדובר בנעלי עקב די גבוהות שהופכות את הסיפור לאתגר גם לאישה מתורגלת ביותר.

בהמשך הערב, תוך כדי שאנחנו אוכלים פיצה, א' מתחילה לדבר על המקרה שארע לה בבוקר עם נהג האוטובוס. מסתבר שהיא רצתה לרכוש כרטיס חופשי חודשי ושכרטיסים הללו מצויין המין. כשא' ניגשה לנהג וביקשה ממנו להנפיק כרטיס הוא הביא לה כרטיס של זכר. א' מיד התרעמה וביקשה כרטיס של נקבה, אך הנהג מצידו סירב בטענה שהוא מנפיק לפי מה שהוא רואה ומבחינתו היא גבר. כשא' סיפרה לנו את הסיפור היה נראה שהיא מאד מתרגשת ומעורערת מהסיפור. היא גם הוסיפה שכל עוד שהיא עמדה בתור, הנהג לא התייחס בצורה שונה

אליה כי כנראה לא זיהה שהיא טראנסית, אבל ברגע שפתחה את הפה והוא שמע את קולה- הוא שינה את עורו, לדבריה. היא גם סיפרה שהיא התעקשה ולא ויתרה לו ושנחיתה סצינה, אך הוא היה בשלו וסרב לבקשתה. היא כמובן לקחה את הפרטים שלו וכעת מתכוונת להגיש תלונה כנגדו בעזרת מכתב שתנסח לה מישהי מקצועית. המדריך וגם אני מאד עודדנו את א' על כך שלא נכנעה לנהג וחיזקנו אותה על שהיא מגישה נגדו תלונה. כששאלתי אותה על הנושא היא אמרה שהיא רואה את הנהג הזה כל בוקר בתחנה והוא לא מביע שום סוג של חרטה ועדיין נועץ בה מבטים. (טראנסופוביה...).

מאוחר יותר בזמן הפנאי של הנערים, א' מספרת לי על עבודת הנושא האישי שלה בלימודים על טראנסקסואלים. כחלק מהנושא היא גם מסבירה לי שהחוק בארץ אומר שרק לאחר ניתוח תחתון, ניתן לשנות את המין בתעודת הזהות. זאת לעומת מדינות כמו מקסיקו, ששם מספיק להצהיר שאתה חי כגבר או אישה ולהראות הוכחות כלשהן לכך וזכותך לשנות את תעודת הזהות כרצונך.

למרות שהנושא הנ"ל אינו חיובי בלשון המעטה מבחינתה, א' בכל זאת מגיעה לדבר על כך שיש טוב בעולם הזה של טראנסגינדרים. אני לא מפתח איתה את הנושא לצערי...

מעבר לסצינת העקבים, נראה שיש עוד טקס הערב. הפעם מדובר בציפורניים. ש' מגיעה עם ציפורניים ארוכות מודבקות עם לק מנצנץ ואבנים מעליו. כשאני שואל אותה על הציפורניים היא מסבירה לי שזה לא מודבק- זו בנייה! מסתבר שההבחנה חשובה בין השניים- בנייה זה יותר איכותי וגם הרבה יותר יקר- ש' מספרת שהיא צריכה לשלם כמאה שקלים פעם בשלושה שבועות בערך כדי לתחזק את הציפורניים במצב הנוכחי. אני שואל אותה אם זה נוח לה? לי זה נראה בעיקר מאד קשה לעשות פעולה כלשהיא עם ציפורניים כל כך ארוכות... כשאני שואל את ש' למה היא לא עשתה אותן קצת יותר קצרות היא אומרת שזה כל היופי שיראו כאלה גסות ולא טבעיות- אם זה קצר זה לא נשי מספיק. אני מצידי אומר שלדעתי דווקא הציפורניים הטבעיות שלה היו נראות טוב יותר- היא כמובן לא שותפה לדיעה שלי וגם לא א' שנראה כאילו היא מעריצה את הציפורניים החדשות של ש' שלא מפסיקה להתפאר בהן. א' אומרת שכשיהיה לה כסף היא רוצה לעשות בניה כמו של ש', עם הנוצץ ובאותו אורך. נראה שהיא מקנאת בה על כך שהיא יכולה להרשות לעצמה להוציא כסף על טיפוח עצמי כזה וא' עדיין לא (הכסף שלה מוקצב לה על ידי אמא שלה). אח"כ אני עולה לחדר של א' ורואה שהיא צובעת את הציפורניים שלה בלק (פרנצ'י) ואומרת שעד שיהיה לה כסף, לפחות שהציפורניים שלה יראו טוב. היא גם מתחילה שוב לדבר על מה היא תעשה כשיהיה לה כסף- תוספות שיער, ציפורניים, ניתוח אף, הגדלת שפתיים...

כחלק מתכנית ההתקדמות האישית של כל נער בבית, א' קבעה לעצמה מספר יעדים. אחד מהם הוא שיפור המראה החיצוני. א' בהרבה הזדמנויות דיברה על כך שהיא לא מרוצה מהמראה החיצוני שלה ושהיא צריכה לשפץ לא מעט דברים בעצמה. צעד ראשון לקראת זה הוא יצירת תפריט של אוכל מאוזן ובריא עם דיאטנית מוסמכת שתעזור לה להשיג את המראה הנכסף. א', שהיא נערה מאד מסודרת, מיד נענית לבקשת הדיאטנית

וכותבת בדיוק מה היא אוכלת כל יום ובאיזה שעה. כך היא תוכל לעזור לדיאטנית לבנות לה תפריט שיותאם לה אישית. היא גם אומרת שהיא מתכוונת להתחיל ללכת לחדר הכושר, אך במפגשים שעוקבים אחרי זה, לא נראה שהיא עומדת בהתחייבות הזו.

25.3.10

אני מגיע לבית ורואה שלי' במצב רוח מרומם, היא אומרת כמה שהיא התגעגעה אלי (פספסתי משמרת אחת שבוע שעבר וככה יצא שעברו שבועיים מאז שהתראינו) ושואלת אם היא יכולה לתת לי חיבוק (אני מהסס כי אסור מגע בין כותלי הבית- זה מהווה קו אדום, אך באותו רגע נראה לי נכון לחבק אותה) ואני אומר שכן.

אני עולה למשרד למעלה ומהר מאד מבין למה לי' עם מצב רוח כזה מרומם- היא התקבלה לעבודה. יש התרגשות גדולה סביב העניין גם שלה וגם של הצוות. העבודה היא בסקרים שונים שלי אמורה להעביר טלפונית. היא עוד לא יודעת את כל הפרטים לגבי מהות העבודה אבל נראה שעצם העובדה שהיא התקבלה מעפילה על הכל.

המשמרת הנוכחית מאופיינת בלא מעט בלאגן מאחר ויש תחלופה של 3 מדריכים תוך כדי משמרת אחת- משהו שאינו אידיאלי או אופייני למשמרת רגילה. א' מאוחר יותר מביעה חוסר אהדה לעניין ושואלת למה זה ככה? שקשה להתרגל לכל מדריך מחדש במשמרת אחת. לכל מדריך יש את העקרונות שלו- מה שהופך את התחלופה ללא נעימה לנערים.

המדריכים מעדכנים אותי ש-ש' שוב יצאה למתכונת של "גגון" מאחר והתנהגה לא כראוי השבוע ואיחרה לזמני חזרה. באופן אירוני, בשעה שאנחנו מדברים עליה, היא נכנסת- שוב באיחור- וכשהמדריכה שואלת אותה איפה היא היתה היא אומרת שהיא איחרה בגלל ש"עשתה" לקוח (הכינוי לזנות). ש' לא מסתירה שהיא עוסקת בזה ונראה שהיא נכנסה עמוק לתוך העולם הזה של הזנות. כשהמדריכה שואלת אם היא השתמשה באמצעי הגנה, ש' אומרת שלא. בעקבות זאת שולחים אותה למחרת לעשות בדיקת איידס. כשהמדריכה מספרת לי על זה, היא אומרת שכמובן שעשו זאת גם כדי להיות בטוחים שש' בריאה וגם למען אפקט הפחדה שכזה שאולי ירתיע אותה לפעם הבאה ויגרום לה להשתמש באמצעי מניעה. חשוב לציין שהצוות בבית מצייד את הנערים באמצעי מניעה לפני שהם יוצאים לאפטר. זאת במידה ויודעים שיתכן והנערה/ה יקיימו יחסי מין. אין פן של איסור קיום יחסים ואפילו לא של זנות מאחר ומבחינת הצוות, אין להם אפשרות לשלוט על מה הנערים עושים כשהם מחוץ לבית. כמובן שכאשר הם בין כותלי הבית החוקים משתנים.

ההישאבות הזו של ש' לעולם הזנות היא נושא לשיחה בינה לבין א' וגם לשאר הנערים בבית. כל מיני הערות בסגנון של "היתה עבודה?" "את הולכת לגרוף" (או במילים אחרות, לחפש לקוחות שישלמו עבור סקס).

בזמן שאנחנו יושבים בפיצריה ואוכלים ארוחת ערב, א' ו-ש' מנהלות ביניהן שיחה כלשהיא שבמהלכה ש' אומרת ל-א' הערה שמעליבה את א' מאד. א' קמה מהשולחן והולכת הצידה. כשאני שואל את המדריכה מאוחר יותר מה

היה הסיפור, היא מספרת לי שהמילוי של א' בחזה זו מעט ו-ש' טרחה "ברוב טובה" לצחוק על זה לידה. כש-א' חוזרת לשולחן היא אומרת ל-ש' שתשמור על הפה שלה. ש' בתגובה עונה לה שהיא לא אמיתית. העקיצות האלה בין השתיים הן לא חדשות וקורות ללא הרף. קשה להן לפרגן באמת אחת לשניה. ש' מאוחר יותר מכנה עצמה כ-"sexy bitch" (מתאים גם לז'רגון). כינוי שמראה שהיא גם נראית טוב וגם מתנהגת כמו מודל של אישה כפי שהיא צריכה להיות בעיניה- "רעה" או כלבה בתרגום חופשי.

כשאני יושב עם א' בחדר שלה היא שוב בוחה בעצמה במראה לזמן ממושך, עושה הבעות סקסיות למיניהן ומנסה לראות איך היא תיראה עם תסרוקת כזו או אחרת. היא נוגעת באף שלה ומנסה להרים אותו למראה סולד יותר, משרבבת שפתיים ומודדת את הפיאה שלה. חוזרת שוב לדבר על הניתוחים שהיא חייבת לעשות... (מתאים גם לתהליך המגדרי?)

כשאנחנו יוצאים החוצה, נראה כאילו א' ו-ש' נמצאות בתחרות ביניהן למי יש את החצאית הכי קצרה והגופייה הכי חושפנית. לא קרה שיצאנו פעם אחת מהבית והן לבשו משהו לא צמוד או חס וחלילה לא נשי. כשאנחנו יושבים במרפסת ומדברים, א' מספרת לאחת הנערות החדשות על כמה תחילת הדרך עם אימה היתה קשה ואיך היא לא קיבלה אותה בכלל. היא מנסה להראות לה שדברים יכולים להסתדר כפי שקרה במקרה שלה. א' עברה ממצב שבו האם לא הסכימה לשמוע על הנושא וכלאה אותה בבית למציאות שבה האם מקבלת את א' כביתה ועוזרת לה לבחור בגדי נשים יחד.

א' מספרת לנו שהיא היתה השבוע בפתח תקוה ולא הבחינו בכלל שהיא טראנסית (לעומת תל אביב...). היא הוסיפה ואמרה שאפילו החמיאו לה בתור אישה, שהיא נראית טוב. מנסה להראות את ההבדל בין תל אביב לערים אחרות, כשבתל אביב רוב הזמן היא "לא עוברת" (מתאים גם לז'רגון) ובמקומות אחרים היא אישה. השבוע הצטרף נער חדש לבית, ונראה ש-א' די נדלקה עליו. הבנתי את זה רק לאחר שהמדריכה האירה את תשומת ליבי לנושא והזכירה לי ש-א' בכלל לא נגעה בפיצה שלה השבוע (למרות שכל שבוע היא אוכלת די הרבה) בטענה שיש לה בחילה והיא תאכל אחר כך. מסתבר ש-א' לא אכלה כי לא היה נעים לה לאכול ליד הנער החדש שמצא חן בעיניה. חשבה שזה יקנה לה נקודות אצלו. אולי זה יותר נשי...

ש' סיפרה לנו שהיא היתה בכרמלית לחפש לקוחות ושחלק טעו וחשבו שהיא אישה. היא התעצבנה על כך ואמרה שהיא אוהבת שחושבים שהיא קוקסינלית (קוקס כפי שהיא אומרת). *אתר מור ויטאל*

1.4.10

המשמרת מתחילה כמו תמיד בעדכון לגבי מה קרה עם הנערים בשבוע שחלף. כמו פעמים רבות בהן הגעתי לבית כעבור שבוע מהפעם הקודמת, נודע לי שנער עזב או הצטרף. הפעם מיידעים אותי ש-ד', נערה שכבר היתה בבית בעבר- חזרה אך במתכונת של "גגון" רוב הזמן. נראה שהיא לא מקבלת את חוקי הבית עליה באמת... מה שיותר מעניין בהקשר שלה הוא שמבקשים ממני להתייחס אליה בלשון זכר. אני חצי מופתע וחצי לא מופתע. כשהיא

היתה בבית בפעם שעברה, אני זוכר שהיא די חיקתה נער טראנס אחר ששהה בבית באותו זמן ופעם אפילו גנבה את הביינדר-מתאים גם לדימוי גוף- (כמו חגורת בד שסוגרים סביב החזה על מנת להשטיח אותו) שלו בשביל לנסות אותו בעצמה. היא גם היתה מספרת הרבה פעמים שברחוב היו מדברים אליה בלשון זכר והיא לא היתה טורחת לתקן אותם. אולי התספורת הקצרה וההתנהגות הילדותית שלה תרמו לזה. אני גם זוכר שהיא תמיד היתה בעניין של בנות ושגם הן היו מתבלבלות לא פעם באשר להיותה בן ולא בת- גם שם היא לא טרחה לתקן אותן. בכל מקרה כשסיפרו לי ש-ד' ביקשה שיתייחסו אליה בלשון זכר, מיד הבנתי כמה קשה יהיה לי להתרגל לזה מאחר ואני הכרתי אותה בתור נקבה. סיפרו לי עוד כאשר ד' ביקשה מה שביקשה, בהתחלה לא היו בטוחים איך להתייחס לזה (מבחינת צוות הבית). עד כה, כפי שהמדריך עדכן אותי היה נהוג שכל נער או נערה מקבלים התייחסות של זכר או נקבה בהתאם למינס הביולוגי, אלא אם כן הם התחילו תהליך מגדרי מסודר... אבל כנראה שהבית עבר תהליך כלשהוא בהקשר זה והגיעו למסקנה שאם הנערה/ה מבקשים שיקראו להם בלשון זכר/נקבה, צריך לכבד זאת גם אם לא התחילו תהליך מגדרי רשמי עדיין.

מאוחר יותר בהמשך הערב, א' מדברת עם נערה אחרת בבית והן מדברות על התקופה שלפני הכניסה לבית. א' נזכרת איך היא היתה נראית ואומרת שלא היו מזהים אותה עכשיו. כשהנערה השניה מבקשת ממנה לראות תמונות מפעם, א' מיד אומרת שאין סיכוי שזה יקרה כי היא מתביישת להראות תמונות "על הזכר". (אפשר לקשר גם לדימוי גוף וגם לז'רגון).

מאחר והיה פסח, הנערים כולם יצאו לחג אצל המשפחות שלהם. א' מספרת שהיתה לה חוויה מאד טובה בחג עם משפחתה ושהיא הרגישה המון קבלה מצד האם בעיקר, אך גם מהאחים לשם שינוי. היא חזרה מאד מרוצה מהביקור בבית. ש' לעומתה, עברה חוויה לא קלה בכלל בחג אצל המשפחה. משיחה איתה על הנושא היא סיפרה שההורים אמרו לה בהתחלה שהם עושים את החג בבית במסגרת יחסית מצומצמת, אך כשהיא הגיעה הבייתה ההורים הודיעו לה שבסוף חוגגים אצל הסבתא עם הדודים וכחלק מזה ביקשו ממנה להתלבש עם מכנס ולא להתאפר. ש' כמובן מאד התעצבנה ולא הסכימה לבקשות האלה מצד הוריה. ש' עוד סיפרה שההורים גם השתמשו בשמה המקורי הזכרי- מה שהיה עבורה מאד קשה (לקשר לשבירת התהליך המגדרי...). ש' הסבירה את הסירוב שלה להורים בכך שהיא לא מוכנה שיעשו ממנה קרקס... לא מוכנה להוריד את החזה (המילוי) ולהישאר עם ציפורניים כדי לבוא לחג אצל הסבתא. מבחינתה זה הכל או כלום. היא גם סיפרה שכשהיא נכנסה לבית הוריה, אביה פתח לה את הדלת ועשה פרצוף נגעל ממה שראה. היא היתה, כמו תמיד, לבושה בביגוד צמוד וחושפני ומאופרת די בכבדות- האב לא אהב את מה שראה וש' אמרה לו שהיא לא הגיעה לחג בבית כדי שיעשו לה פרצופים. בשלב מסוים כשהדברים הפכו ממש מכוערים ש' התחילה לגעת לעצמה בחזה כדי להתריס כנגד הוריה- כך היא סיפרה לי לא' ולמדריך. א' מיד אמרה לה שזו לא התנהגות ושלא משנה מה קורה, הם עדיין ההורים שלה ועליה לכבד אותם, אני הצטרפתי לדבריה של א'. ש' הסבירה שהיא כל כך התעצבנה עליהם וכנראה שככה היא

יודעת להתמודד במקרים כאלה- כי היא יודעת שזה פוגע בהם ואולי רצתה להחזיר להם כפי שפגעו בה. היא אמרה שבשלב מסוים ההורים כבר רצו להשאיר אותה בבית וללכת לבד לסבתא, אבל ש' לא הסכימה ואמרה להם שאם היא כבר חזרה הביתה לחג כפי שהם ביקשו ממנה, הם יסבלו אותה כפי שהיא! ובאמת הם נשארו בבית לחג.

כשהגעתי לבית, ראיתי שש' התחדשה בתוספות שיער שעיטרו את ראשה. בשיחות קודמות עם הבנות, הבנתי שתוספות שיער הן עסק מאד יקר. משיחה מקדימה עם המדריך, נודע לי שהכסף שמימן את התוספות שיער האלה היה מזונות שעשתה ש'. היא לא מסתירה שהיא עושה את זה והיא די התפארה בתוספות. א', שמאז שאני מכיר אותה רק מדברת על כמה היא רוצה כבר תוספות שיער כשיהיה לה את הכסף, הביעה קנאה מרומזת כלפי ש' כל הערב. בשלב מסוים א' ביקשה משי' לנסות למדוד את התוספות, אבל ש' מיד אמרה לה שאין מצב כי זה מאד יקר והיא פוחדת שיתקלקל...

לקראת ארוחת הערב, הגיע נער ששהה בבית בעבר- נ'. נ' הוא נער טראנסקסואל. הוא סיפר לי כשדיברנו ושאלתי לשלומי, שיש לו תור עוד שבועיים לרופא מנתח לגבי התייעצות לניתוח להורדת חזה. הוא סיפר שהוא מאד מתרגש ומקווה שהכל ילך כשורה ושהרופא יסכים לנתח אותו. לא ברור היה לי למה שלא יסכים, אך לא פיתחנו את הנושא... מבחינת עלות, גם הניתוח הנ"ל, כמו כל הניתוחים הללו, הוא מאד יקר. נ' סיפר כי הקופה מממנת את הניתוח או לפחות מסבסדת אותו, כך שזה הופך את זה לאפשרי...

כשישבנו אני והנערים במרפסת, וכולם הוציאו סיגריה לעשן, ראיתי שא' מבקשת מני' כסף בשביל שתוכל לקנות לעצמה סיגריות. היא אמרה לו שהיא תחזיר לו בהזדמנות אחרת, אך היה ברור לי שזה יהיה כמעט בלתי אפשרי מאחר ואין לה באמת כסף והיא לא עובדת. כשראיתי שני' מביא לה את הכסף, שאלתי אותו אם הוא לא זקוק לכסף לנסיעות חזרה הביתה? הוא אמר שהוא יסתדר... (אחוות טרנסים?) (מתאים גם למצוקות) מאחר וזה היה נראה לי לא הכי תקין מבחינת מה הנערים אמורים ולא אמורים לעשות, יידעתי את המדריך בתקרית והוא מיד קרא לא' ושאל אותה לגבי העניין. א' אמרה שאכן לקחה את הכסף אבל היא תחזיר לו. יותר מעניין היה שהיא גם הוסיפה שהיא לא מבינה למה אני (המתנדב) צריך לשר לספר לו (למדריך) על זה? היא היתה קצת מעוצבנת לגבי הנושא... מה שהיה שונה מפעמים אחרות בהן זה קרה הוא שהפעם היה נראה שהיא לא זוכרת לי את זה ושומרת טינה, אלא שהיא הפנימה שאם קורים מצבים כאלה אני חייב לספר למדריך ושהיא או כל נער אחר בבית לא יכול לצפות אחרת. המדריך מאוחר יותר אמר לי שגם אם נראה שהם כועסים עלינו, הם מבינים שמה שאנחנו עושים פה הוא למענם... (גישה מעט מתנשאת?). בכל מקרה, זה העלה אצלי שוב את הנושא שכבר עלה פעמים אחדות, האם לספר למדריך או לא דברים שכאלה ומה המעמד שלי בבית כמתנדב...

ש' שהסתובבה עם תוספות השיער כל הערב, גרמה לי לשאול אותה למה היא שמה אותן ושלדעתי השיער האמיתי שלה בלבד נראה הרבה יותר יפה. היא הסבירה שהיא מרגישה הרבה יותר ביטחון עם התוספות שיער, כשהוא

ארוך יותר (יותר נשי?). שככה היא יותר "עוברת"... יותר מתחילים איתה וזה משדרג לה את כל ההופעה.

נ' סיפר לי כשהגיע לביקור בבית שהוא היה אמור לפגוש מישהי לסוג של בליינד דייט ואפילו קנה לה נרגילה כי הוא שמע שהיא אוהבת נרגילות. אבל הבחורה הבריזה ולא ענתה לו לטלפון כשהגיע וניסה לתפוס אותה. היה נראה שהוא די מאוכזב וזה הראה לי שלצד כל ההתמודדויות הלא רגילות שעומן מתמודד נער טראסקסואל כגון הניתוח שהוא עתיד לעשות, יש גם כאלה שהן כן "רגילות" כמו לחזר אחר בחורה ולחוות דחייה...

א' אמרה כשישבנו במרפסת בזמן הפנאי של הנערים, שהיא גלשה בפייסבוק לפני כמה ימים ואיכשהוא הגיעה לתמונות של מלא אנשים שהיו איתה בבית הספר וזה העלה לה המון זכרונות לא נעימים. כאלה שהתנכלו לה והציקו לה, צחקו עליה... ואז היא סיפרה שכשהיא חזרה הביתה לחג (על האישה כמובן) היא קיבלה כל מיני מבטים מכאלה שמכירים אותה מהיישוב- מבטים של חצי מזהים אבל לא באמת. סיפרה לנו שחשבו שהיא אחותה הגדולה. היא מצידה התמוגגה מהרעיון- זה אמר שהיא עוברת כאישה. אך היא גם אמרה שמבחינתה היא לא רוצה שחברים שלה מהבית יראו אותה עד שהיא תסיים את התהליך המגדרי במלואו ותראה לאותם אנשים שצחקו עליה שהיא ניצחה.

עוד אמירה של ש' לגבי תוספות השיער, או יותר נכון לגבי הכסף שמימן את התוספות הללו, היתה כאשר היא אמרה שהן נהרסות לה בקלות, כמו הציפורניים שנשברות לה לאחר שהדביקה אותן. אמרה שכנראה אין בכסף הזה ברכה (בכסף שמגיע מהזנות). נראה שמצד אחד היא נהנית מהמותרות שהוא מספק לה אך בו בזמן היא נחבטת עם עצמה בשאלה של מה ערך הכסף הזה ובמה הוא בעצם עולה לה...

בסוף המשמרת כשאני והמדריך יושבים לסכם את הערב, השיחה שלנו נקטעת מצלצול טלפון. כשהמדריך בודק ממני זה, הוא רואה שעל צג הנייד של א' יש שיחה נכנסת מ"קליינט". אני קצת מופתע מהסיפור כי איכשהוא אני מעדיף להאמין שא' לא שקעה לעולם הזה גם כן, אך נראה שאני טועה...

8.4.10

ערב מתנדבים...

כל המתנדבים מגיעים לדירה של עינב (אחראית יום בבית ועל המתנדבים). עולים התכנים שבדרך כלל עולים בערב מתנדבים. עדכונים לגבי הנערים בבית ובנוסף המתנדבים עצמם מעלים דילמות שהם נתקלים בהן במהלך משמרות בבית, חוויות שהיו רוצים לשתף עם האחרים וכו'. אחד המתנדבים מעלה משהו שגורם לי לחשוב אחרי שהערב מסתיים. הוא אומר שכמה זמן כבר הוא יוצא מהמשמרת עם תחושה של החמצה, שאולי הוא לא נתן מספיק, או יותר נכון שואל את עצמו מה הוא עשה הערב עם הנערים שבאמת עזר להם בצורה כלשהיא. הוא מייד מתייחס לכך שכמובן שעצם השהות שלנו שם עם הנערים ונתינת אוזן קשבת היא משמעותית בפני עצמה, אבל הוא חוזר לנקודה שהוא תמיד מרגיש שהוא רוצה לתת משהו מעבר לכך. גרם לי לחשוב איפה אני עומד ביחס

14.4.10

מיד כשאני מגיע לבית (ביום רביעי לשם שינוי ולא חמישי) א' ו-ש' שנמצאות בסלון בוחנות אותי ואומרות אחת לשניה- "נראה אם הוא ישים לב". אני לא כ"כ מבין על מה הן מדברות בהתחלה ומרגיש קצת לא נעים. עם עזרה קלה מהמדריך שעומד מאחור ומסמן עם הידיים שלו אני רואה ש-א' עשתה בניית ציפורניים. אני מייד אומר לה שתתחדש ושיצא ממש יפה... במיוחד לאור העובדה שהיא לא עשתה אותן ארוכות ומוגזמות מדי. א' לא מצליחה להוריד את החיוך מהפנים ונראה שמבחינתה היא התקרבה עוד צעד להיות אישה. מה גם של-ש' כבר יש את הציפורניים ועכשיו היא משתווה לה במובן זה. הן הרי בתחרות מתמדת האחת עם השניה.

כשאני מגיע לבית, הנערים נמצאים בסדנת עיצוב שבה מעצב אופנה חיצוני הגיע לבית על מנת לעצב עימם בגדים בשבילים. מהר מאד אני רואה שהבנות לא ממש בעניין ונותנות לו לעשות את עיקר העבודה. אני מגיע לראות מה כל אחת עשתה ומגלה ש-א' הכינה גופיה עם הכיתוב "א' קוקס"- מה שמבטא את היותה קוקסינלית (ושמה לפני כן). ידוע לי מסיפורים שלהן וגם ממפגש או שניים באופן אישי שיש בקהילה שלהן מישהי העונה לשם ע' קוקס. זה אמור לייצג את המוחצנות של היותה קוקסינלית ולוודא שאף אחד לא יתבלבל. לטובת דיוק יאמר כי הכינוי הנ"ל ניתן לה יותר ע"י אחרים בקהילה מאשר היא לעצמה.

כשהמעצב מסיים ועוזב את הבית, אני שומע כמה תגובות לא נעימות מהבנות: "אין סיכוי שאני אלבש את זה- זה לילדות קטנות" "מה זה הסמרטוט הזה"... הן מדברות על כך שלתפור כפתור או שניים לא הופך מישהו למעצב ומזלזלות בכישורים שלו. מה שמעניין לגבי הבגדים שהן יוצרות איתו הוא שמבחינתן אין מצב שהן ילבשו את זה ובטח שלא יצאו עם זה כי זה לא מהווה בגדים נשיים כמו שבגדים של אישה צריכים להיות- גרנדיוזים ומושקעים.

כשאנחנו יושבים לאכול ארוחת ערב, א' מספרת לנו על חוויה שהיתה לה בנסיעת אוטובוס. היא מתארת איך היא נסעה באוטובוס ובשלב מסוים התיישב לצידה בחור שאותו היא תיארה כ"ערס". היא אומרת לנו איך הוא הסתכל עליה והיא שיחקה אותה אדישה אליו בהתחלה ועסוקה בענייניה. ואז שהיא ראתה שהוא ממשיך להסתכל היא התחילה לעשות עצמה מדברת בטלפון בקול שהיא תיארה "מאד קוקסינלית" - קולני, שלא מתאמץ להסתיר את היותה טראנסית. היא רצתה לוודא שהוא יבין שהיא טראנסית כפי שהיא מספרת. לא נראה שזה הרתיע אותו- להיפך. א' סיפרה שבשלב הזה הוא התחיל לגעת לה בצורה עדינה בברך. היא מיד הפסיקה אותו ושאלה אותו מה הוא חושב שהוא עושה ושיפסיק מיד. אחרי שהוא ניסה לפייס אותה, והתחיל לדבר איתה- מהסיפור של א' היה נראה שהיא כאילו שכחה לו את האקט המקומם ונהנתה מזה שהיא מקבלת עניין וחיבה ממישהו זר. היא שאלה אותו אם הוא הבין מיד שהיא טראנסית והוא ענה לה שלא אבל שהוא מאד אוהב

טראנסיות. א' גם הוסיפה ואמרה שהבחור היה מאד חתיך... ש', שישבה איתנו בארוחת ערב ושמעה את הסיפור של א', אמרה לה שהיא (א') תמיד מעיפה מעליה בחורים חתיכים ואת המכוערים היא לא דוחה.... היה עוד נסיון של ש' לא לפרגן ל-א'. אח"כ כשאני והמדריך ישבנו לסכם את המשמרת, עלה מצד המדריך הרעיון שאולי כל הסיפור הזה היה בדיה ושהוא סופר בעיקר כדי להרשים את כל מי שנכח בארוחה ובעיקר את ש' (התחרות הבלתי נגמרת...).

בהמשך הערב, בזמן הפנאי ראיתי ש-ש' לא עם תוספות השיער שהיו לה בשבוע שלפני כן. שאלתי אותה מה קרה לתוספות? היא ענתה שהיא הורידה אותן עכשיו כשהיא בבית כי זה לא נוח לה. (הבדל בין טיפוח המראה בתוך הבית- יותר הזנחה אולי... אל מול כל ההכנות לקראת יציאה מהבית- טקסים שלמים...). אמרתי בתגובה שהרבה יותר יפה לה ככה- בלי התוספות. היא מיד התרעמה וענתה בתגובה ש"כל דבר מוגזם אתם לא תאהבו". התגובה שלי לציפורניים המאד מוגזמות שלה היתה זהה. עניתי לה בתגובה שאני לא יודע מי זה "אתם", אבל אני באמת חושב שהיא נראית יפה יותר עם השיער הטבעי שלה. לא היה נראה שהיא מוכנה לשמוע על זה והיא נשארה בשלה- בעמדה שכל הצוות יגיד ויחשוב אותו דבר...

מה שהיה יפה לראות הוא שגם היא מבינה שהתוספות האלה לסוגייהן הן מוגזמות- רק שהן אוהבות אותן וחושבות שהן הרבה יותר יפות.

בשלב מסוים במהלך הערב ירדתי לחדר מחשבים ומצאתי את א' ו-ש' משוטטות ביו טוב. הן הסתכלו על מישהי שענטזה על המרקע ועשתה בעיקר פרצופים סקסיים למצלמה (כפי שהן מרבות לעשות). (צריכה של דמויות לחיקוי מהמדיה- מחשב, טלויזיה...) שאלתי מי זו והן לא ידעו לומר לי את שמה אבל אמרו שזו מישהי חדשה. הן התפעלו כל הזמן מאיך שהיא נראית- היא היתה בלונדינית, עם שיער ארוך, רזה, עם חזה ענק בצורה מוגזמת ולבשה בגדים שדי חשפו הכל. בשלב מסוים הן ניהלו דיון האם היא טראנסית או לא. אני שאלתי בעצמי אם היא טראנסית או לא ואחרי כמה הבחנות שהן עשו- הן החליטו חד משמעית שכן. מסתבר שאפשר לראות לפי רוחב כתפיים, מבנה לחיים ועוד דברים שלא ידעתי לשים לב אליהם. אך הן גם סיפרו לי שאת האיברים האלה אפשר לנתח היום- מה שהפך את זה לבאמת קשה להבחין אם היא אישה ביולוגית או לא. ש' שהתפעלה מהבחורה על המרקע אמרה שגם היא רוצה חזה כזה- אפילו שזה נראה מוגזם (מדוי? יש דבר כזה?...).

היתה לי חוויה מתקנת להגיע ולראות שהבנות נמצאות במחשבים ומסתכלות בקטעי יו טוב שכאלה ולא כאלה עם תכנים פורנוגרפיים כפי שקרה לא אחת עם אתרים כמו של מור ויטל. בערב מתנדבים עלתה טענה מאחד המתנדבים שאולי צריך להגביל את השהיה של הטרנסיות ספציפית במחשבים כי הן כמעט ורק נמצאות שם להסתכל באתרי פורנו. אני אישית מאד התנגדתי לעמדה הזו וזה היה נראה לי לא נכון בעליל לעשות משטר שכזה. טענתי וגיליתי שזה באמת נכון, שהבנות הרבה פעמים נמצאות במחשבים על מנת לשאוב מידע ולהתרשם מעולם הטרנסג'נדרס- האינטרנט הוא מקור שמספק להן הרבה מידע וגם אם לעיתים הן נכנסות לאתרים עם

תוכן פורנוגרפי, יהיה זה עוול לומר שזה כל מה שהן עושות. עלה עם שאר המתנדבים הנושא של אתרי הפורנו ופיתוי לעולם הזנות... הטענה שבאתרי מור ויטל ודומים להם, יש רק תוכן ששואב את הבנות לעולם הזנות ולא מעבר. כשנכנסתי לאתר בעצמי גיליתי באמת המון תוכן פורנוגרפי אבל גם חוויות אישיות שהבנות מספרות מה עבר עליהן ומה הן עושות כיום. אני מניח שהבנות בבית עושות שימוש בשני הדברים הנ"ל.

דבר נוסף במשמרת האחרונה שהיה מאד בולט לעין היה חוסר הסובלנות שהפגינה ש' כלפי המדריך. היה נראה שמכל דבר ואמירה היה נוצר סוג של ויכוח בין השניים. המדריך אמר לה לא אחת להנמיך את הקול והיא בתורה טענה שזה הקול שלה ולא יגידו לה איך לדבר. אז הוא העיר לה על הנגיעות שלה בחזה שלה- היא לא ממש הקשיבה לו והמשיכה בשלה... נראה היה שהיא בודקת כמה היא יכולה למתוח את הגבולות ושנגמרת לה הסבלנות לשהיה בבית עם כל מה ששמתמע מכך- ציות לחוקים הלא מעטים שלו. היא כבר אמרה לי בעבר כמה קשה לה לפעמים עם המסגרת החונקת הזו ושלפעמים היא מתריסה בכוונה כדי לשחרר קיטור.

22.4.10

יום חמישי, נראה שהולכת להיות משמרת די שגרתית ומסתבר בסופה שאכן אני לא טועה למרות שעולים הרבה תכנים מעניינים.

ש' שאותה אני פוגש בחדר המחשבים מסתכלת על כל מיני תמונות. כשאני שואל מאיפה התמונות היא מספרת לי שהן מערב יום העצמאות שבו בערך כל נערי הבית נפגשו יחד. אחרי כמה תמונות אנחנו מגיעים לתמונות שלה ושל מ' - נער לשעבר בבית (גם הוא טראנסקסואל) שכיום שניהם זוג. מהתמונות הם נראים די מאוהבים וש' מספרת לי שהם כבר 4 חודשים יחד. אני רואה שהיא מאד מאושרת מהענין. כמובן שמיד עולות לי לראש כל מיני מחשבות על העובדה שהם זוג טראנסקסואל- אישה שהפכה לגבר וגבר שהפך לאישה. קצת אירוני שבסופו של דבר הם מצאו האחד את השני, למרות שכשחושבים על זה, זה מאד הגיוני- הם שותפים כמעט במידה זהה לאותם תהליכים וחוויות ובמידה רבה מאד הם אלה שיכולים להבין הכי טוב מה עובר על השני. זה מדגים באופן מאד יפה איך המין הביולוגי הוא לא רלוונטי, אלא הנפש ומה שמתלווה לכך.

בשיחת הפידבק שמתקיימת מאוחר יותר, עולה הטענה שא' לעיתים מאחרת לזמנים בשל ההתארגנות הארוכה שיש לה לעשות לפני שהיא מוכנה לצאת מהחדר. מדובר בטקס של ממש: איפור מאסיבי- כי צריך להסתיר את הזיפים, סידור השיער, בחירת בגדים שיחמיאו והרשימה עוד ארוכה... עם ש', הסיפור די דומה... לשתיהן הענין הנ"ל גוזל המון אנרגיה ונראה שהצוות בבית מודע לנושא ולכן גם מתחשב בהן. עם שאר הנערים (הלא טראנסים), מסתמן שיש קצת פחות סובלנות לנושא...

כשאנחנו יושבים יחד הנערים, אני והמדריכה- מתחילה שיחה על צורת התנהגות. א' מספרת שכשהיא נמצאת בחוץ עם חברים היא מתנהגת בצורה מסויימת (מאד מוחצנת) אך כאשר היא נמצאת עם אימה- היא לעולם לא

מתנהגת בצורה כזו... "אני בחיים לא אעשה שטויות ליד אמא שלי. היא תהרוג אותי..." נראה שאי מרשה לעצמה להתנהג יותר בחופשיות כשהיא לא ליד אימה אך ברגע שהאם נכנסת לתמונה, אי לובשת ארשת פנים אחרת לחלוטין. אמנם אימה מקבלת אותה אך היא יודעת שהיא לא יכולה למתוח את הגבול יותר מדי...

במשמרת הנוכחית גיליתי שלא ולשי יש צורת אינטראקציה מסוימת מאד אחת עם השניה ולעומת זאת הן מתנהגות אחרת לחלוטין עם נערים או נערות אחרים בבית. כשהן מתקשרות האחת עם השניה (והאמת גם עם טראנסיות אחרות) נראה שהדיבור הוא דיבור של קודים שלהן- הזיגון היחודי רק להן ("מתוקתי"). הן לרוב עסוקות בלעקוץ אחת את השניה וכמעט אף פעם לא מפרגנות האחת לאחרת. תמיד גם נראה שכל מה שנאמר ביניהן הוא לא רציני מדי (אלא אם כן הן רבות)- זה לרוב עטוף בנימת צחוק וקשה להן להיות רציניות. לעומת זאת כשכל אחת מהן מדברת עם אחד הנערים האחרים בבית, בהחלט נראה שהן מסוגלות לנהל שיחות רציניות מבלי להיגרר ישר לצחקוקים. כאילו יש צורת אינטראקציה שמתקיימת בין טראנסיות וצורת אינטראקציה אחרת לחלוטין שמתקיימת בין טראנסיות לכאלה שהם לא.

אי מספרת לנו במהלך המשמרת שהיא יוצאת עם בחור חדש. היא מאד נלהבת מהעניין ואחד הנערים האחרים בבית מתאר אותו כחתיך הורס. אי כמובן מחייכת בסיפוק מאחור למשמע הדברים הנ"ל. החיוך שלה נמחק כאשר הנער אומר לה "את יודעת שהבחור הזה קצת גיי..." אי מיד שואלת אותו למה הוא מתכוון והוא עונה לה שאם הוא יוצא איתה, מאחר והיא טראנסית- הבחור בעצם אוהב גברים. אי מיד משיבה לו בעצבים שהוא מדבר שטויות ושהיא אישה לחלוטין ולכן הבחור סטרייט 100% וממש לא גיי.

אי מאוחר יותר מספרת למדריכה שמדברת איתה על זמני ההתכוננות שלה בבקרים שכאשר היא קמה בבוקר והיא רואה את עצמה לא מאופרת ולא מסודרת ולבושה כמו שצריך, היא רואה במראה גבר אך מרגישה אישה. זה מסביר למה הן זקוקות לכל כך הרבה זמן על מנת ליישר קו בין מה שהן חשות למה שהן רואות אל מול עיניהן. עם אי זה עוד יותר מורכב מאחר והיא (בניגוד לשי) לא ניחנה בגזרה דקיקה ותווי פנים עדינים...

נושא העבודה עולה לפרק לא מעט המשמרת הזו. עוד בתדרוך מהמדריכה, נודע לי שאי מתקשה בלמצוא עבודה ובנוסף אין לה ממש כח לצאת ולחפש אחת. לאחר מספר לא קטן של דחיות ממקומות שונים, אי הגיעה לנקודה שבה היא דוחה כל הזמן את חיפוש העבודה וכשהמדריכה מזכירה לה שבקרוב לא יהיה לה כסף יותר. אי אומרת שהיא תסתדר... כשהמדריכה מבררת איתה מה זה אומר? אי בסופו של דבר אומרת בחצי חיוך וחצי פרצוף נבוך שהיא תחזור ל"גרוף" (לעסוק בזנות). אחרי שאנחנו מדברים על הנושא, המדריכה מזכירה לה איך היא היתה חוזרת אחרי שהיא היתה עושה לקוחות ומה זה היה גורם לה להרגיש... אי אחרי זה אומרת שהיא לא תחזור לזה כי זה יהרוג את אמא שלה... הבעיה שנראה שהיא לא רוצה לעשות את זה יותר עבור אימה ולא עבור עצמה.

שי אומרת לי שמאז שיש לה חבר היא פחות משקיעה באיך שהיא נראית. שהיא כבר לא מתאפרת בכמויות שהיא נהגה להתאפר ולא נועלת את העקבים הכי גבוהים שיש. גם הביגוד שהיא בוחרת ללבוש מעט התעדן. היא

מוסיפה שהיא מבינה עכשיו כשיש לה חבר שפחות מוגזם זה יותר נשי. כאילו שהיא כבר לא צריכה ולהתאמץ להיראות הכי טוב שהיא יכולה כי כבר יש לה מישהו שחושב שהיא נראית מעולה גם בלי כל התוספות המלאכותיות למיניהן... אולי הבעיה היא ששי' אומרת את הדברים האלה לא בגלל שהיא חושבת כך אלא בגלל שהבחור שהיא יוצאת איתו חושב כך והיא מושפעת ממנו.

שי' גם מוסיפה שבכלל היא מרגישה יותר טוב בזמן האחרון כי נראה שדברים מסתדרים לה. היא גם עובדת כמעט חודש במקום באופן קבוע, היא יוצאת עם הבחור והם במערכת יחסים די רצינית שעושה אותה מאושרת. הדברים נאמרים בניגוד לתחושות שלה כמה שבועות לפני כן שהיה נראה שנגמרה לה הסבלנות להכל והיא היתה על סף עזיבה של הבית.

סביר להניח שעצם העובדה שהיא לוקחת את ההורמונים כבר 3 חודשים תורמת לשיפור תחושתה הכללית. מתחילים לראות שינוי של ממש באיך שהיא נראית. מתחילים ניצנים של חזה אמיתי שלה שגדל והיא בוחנת אותו ללא הרף (חבל שהיא גם עושה זאת בפומבי). היא אומרת שהיא לא זוכרת את עצמה שטוחה בלי חזה- לפני ההורמונים (אולי היא מעדיפה לשכוח). אני רואה בעצמי את השינוי שמתחולל בשי'. נראה שתווי הפנים שלה התעדנו והיא באמת נראית יותר ויותר אישה- האמת שזה די מדהים להיזכר בה לפני חצי שנה ולראות אותה היום. היא מתקדמת צעד ועוד צעד ועוזבת לחלוטין כל זכר להיותה זכר. אני גם טורח לומר לה את זה מאחר ואני יודע כמה הפידבק הזה חשוב לה.

29.4.10

המשמרת הנוכחית מתחילה בבשורה די דרמטית שבה אני מגלה ששי' החליטה לעזוב את הבית ולעבור לגור עם הבחור שעימו היא יוצאת בחודשים האחרונים. מהרבה בחינות הצעד הזה מפתיע מאחר והיא לא סיימה את התהליך שהתחילה בבית ודווקא היה נראה שהתקופה האחרונה היטיבה עימה מהרבה בחינות. מצד שני, ההחלטה הזו שלה לא כל כך מפתיעה מאחר והיא היתה מאד חסרת סבלנות בכל מה שנוגע לצוות וחוקי הבית בתקופה האחרונה. תחושה שהיא מיצתה כביכול את השהות שלה בבית...

העזיבה שלה היא מאד דרמטית, במיוחד ל-א'. הן שתי חברות הכי טובות ולמרות הריבים הלא מעטים שלהן, א' לוקחת את זה די קשה... "עם מי יהיה לי לריב עכשיו?"... מה גם ששי' היא הטראנסית היחידה בבית חוץ מא' ועכשיו שהיא עזבה זה מותיר את א' לבד מהבחינה הזו. הן משתפות אחת את השניה בכל דבר ועכשיו א' קצת נותרה לבד. א' מביעה חשש ועצב כתגובה לעזיבה של שי'. יתכן שיש בזה גם משום קנאה על כך ששי' עוברת לגור עם חבר שלה באופן עצמאי והיא נשארת מאחור בבית.

העזיבה של שי' מתרחשת בסמוך לעזיבה של האחראית של הבית שמהווה לה דמות אם. שי' יודעת שעכשיו שהאחראית מתחלפת, היא כבר לא תוכל לעשות מה שהיא רוצה ועדין לקבל גם מה שהיא רוצה בסופו של דבר.

סביר ביותר שהאחראית החדשה תהיה יותר קשה איתה ואי אפשר שלא להניח שזה אחד מהשיקולים שלה לעזוב את הבית...

עם א', מעבר לכך שהיא באופן כללי די עצובה מהעזיבה של ש', עדיין נראה שאותם דברים שהיו רלוונטיים אליה בשבוע שעבר רלוונטיים גם השבוע. היא עדיין לא מצאה עבודה וכבר אין לה כסף בכלל. היא לא מצליחה להביא את עצמה לצאת בפועל ולחפש. היא דוחה את זה שוב ושוב. קשור לזה שדחו אותה כבר ממספר מקומות עבודה ונראה שזה משפיע עליה. חוץ מעניין העבודה, קרה משהו מאד משמעותי עם א' - היא הגיעה לראיון ואבחון בבית ספר לאומנויות באיזור. תחילה היא סיפרה שהיא לא התלהבה מהמנהלת, אבל אח"כ היא שינתה גישה ואמרה שהמנהלת כבר היתה פחות קשוחה ועכשיו היא מחכה לראות אם היא התקבלה או לא. היא גם חוששת מהרעיון של לעבור ללמוד בבית ספר עם ילדים "רגילים" - לצאת מהחממה שאליה היתה רגילה עד כה, בסביבה שמרכזת עוד בני נוער דומים לה שמתמודדים עם אותם דברים פחות או יותר.

בארוחת ערב, א' מספרת לנו שכשהיא היתה בבית ספר היא פגשה איזה בחור שהיתה לה היכרות קודמת איתו לפני די הרבה זמן. היא אמרה שבהתחלה הוא הסתכל ולא זיהה אותה ואז כשהוא כבר זיהה אותה, הוא מאד החמיא לה. א' מאד שמחה מהעניין ונראה שזה עשה פלאים לדימוי העצמי שלה. זה לא נעצר פה... אחד הנערים בבית גם התחיל לספר שהיא יוצאת עם איזה בחור ועוד מישהו אחר שהיא נפגשה איתו - עושה רושם שהיא די מחוזרת...

שוב עולה השאלה אם זו אמת או בדיה (פרי דמיונה של א' שמנסה לגרום לעצמה להרגיש טוב יותר?).

מאוחר יותר, אני יורד לחדר המחשבים ומוצא את א' שם. נראה שהיא עסוקה במשהו אז אני לא מפריע לה ורק אומר לה שאם היא מעוניינת, מחפשים אצלנו בקפה עובדים. היא מיד מהנהנת ושואלת במה בדיוק. אני מסביר לה שמדובר בעובד מטבח שיכין את המנות... היא מאד שמחה על ההצעה שלי ומודה לי.

לקראת סוף המשמרת המדריך ואני יורדים לחדר המחשבים ורואים שא' שמה בתור רקע למסך המחשב תמונה של בחור שהיא יוצאת איתו/ דלוקה עליו. המדריך מבקש ממנה להוריד את התמונה. א' מיד שואלת מה הבעיה עם זה ושש' גם שמה תמונה שלה ושל הבחור שעימו היא יוצאת. שוב פעם ההשוואה בין השניים עולה והיא לא מצליחה שלא לעשות זאת כמעט באופן אינסטינקטיבי לגבי כל נושא שהוא.

14.5.10

בהעברת משמרת מעדכנים אותי שא' היתה בראיון קבלה לבית ספר לאומנויות והמנהלת דיברה אליה בלשון זכר (יותר מפעם אחת, למרות שא' תיקנה אותה). א' מאד התבאסה מהסיפור הזה והיה נראה שהתיקונים שלה את המנהלת לא הועילו. (למרות שא' עוד לא נראית ממש אישה מבחינה חיצונית, אפשר לדבר על חוסר מוכנות של אותה מנהלת לקבל את א' כאישה...). (מתאים גם לקושי בהתמודדות עם החברה)

כשאנחנו יוצאים עם כולם לאכול פיצה בחוץ, א' לא מתלהבת מהרעיון וכשהיא כבר נענית, לוקח לה לא מעט זמן להתכונן מול המראה. כשאנחנו יוצאים מהבית, היא בוחנת את עצמה בכל חלון של מכונית שאנו עוברים דרכה. היא לא מרוצה מההשתקפות של עצמה. כעבור 2 דקות של הליכה בחוץ, א' מחליטה שהיא חייבת לחזור להביא קליפס לשיער כי היא לא נראית טוב עם השיער כפי שהוא כרגע. בהמשך כשהמדריכה מעירה לה על הגופיה שהיא לובשת ומחמיאה לה, א' עונה בתגובה "הגופיה יפה, אני זו שמכוערת".

מאוחר יותר באותו ערב, אנו עושים את שיחת הפידבק כרגיל. במהלכה, א' מתחצפת למדריכה ובעקבות כך מוצאת מהשיחה. הרקע לדברים מגיע בעיקר מכך שלא' מאד קשה עם זה שאומרים לה מה לומר, למי ומתי. היא מתרעמת על כך שהיא לא מורשית להביע את דעתה באופן חופשי כשהיא מרגישה צורך לעשות זאת. ספציפית מדברים על מצב שבו היא ועוד נער מהבית נמצאים בסיטואציה שבה צוחקים עליהם והם עונים חזרה וכאילו מגנים על עצמם. המדריכה (ואני) אומרים להם שלפעמים חוסר תגובה הוא יותר טוב, כי זה מעיד על חוסר תשומת לב לאותו אדם שצחק עליהם. שניהם מעלים את הצורך הזה להגן על עצמם וכמה אם הם לא עושים זאת, הם מרגישים שדורכים עליהם... באותו שלב אותו נער (הומוסקסואל) וא' מביעים שותפות גורל מובהקת ואומרים שהם באותה סירה מאחר והנער הוא מאד מוחצן וא' מעצם היותה טראנסית- שניהם "זוכים" ללגלוג רב מצד אנשים וכנגד הם מפגינים אגרסיביות.

אותו נער וא' מאד התקרבו בלי קשר. נראה שהוא "נדבק" בדיבור של הטראנסיות ומוציא מפיו באופן שגור מונחים כגון: "מתוקתי", "ציניקוומילס ציניקוואטנטוו", "איזה בושות" וכו'. הוא הפך גם לשותף פעיל להרמות שהיו ועדיין נהוגות בקרב א' ושי' (כשהיתה בבית). באיזה שהוא מקום נראה שעי' (הנער) תפס את מקומה של שי' על תקן החברה הכי טובה. א' הכי מזדהה איתו ויתכן שזאת בשל העובדה שכרגע היא הטראנסית היחידה בבית.

אני מדבר עם א' לגבי העבודה בקפה בו אני עובד. כבר במשמרת שעברה העלתי בפניה את הנושא שאולי היא תמצא שם עבודה ובמהלך השבוע שעבר היא ואני היינו בטלפונים לגבי זה. איכשהו נראה שא' מאד סוחבת את העניין ולא ממש מזיזה את עצמה להגיע לראיון עבודה. למרות שנתתי לה את המספר של המנהלת והסברתי לה יותר מפעם על טיב העבודה. מה גם שהיא זקוקה לעבודה וכסף באופן די נואש.

כשאני שואל אותה מה הסטטוס של העבודה שם, א' לא ממש נותנת לי תשובה ברורה. היא מתחילה לשאול אותי שוב מה בדיוק היא תצטרך לעשות ואני רואה שהיא לחוצה מהנושא. אני מסביר לה שאין לה מה לחשוש כי כבר דיברתי עם המנהלת שלי שם ואמרתי לה שמדובר בנערה טראנסית (כביכול הכנתי את הקרקע). ברגע שאני אומר את זה לא', אני רואה שנגולה אבן מליבה והיא הרבה יותר רגועה.

ואז אני הולך יחד איתה להתקשר למנהלת בקפה ולקבוע איתה ראיון עבודה. תוך כדי שהיא מתקשרת היא נזכרת שהיא לא בטוחה מה להגיד ולשאול. אני אומר לה בלחש שתאמר שזו א' והיא קיבלה את המספר ממני לגבי העבודה במטבח. שתשאל מתי היא יכולה להגיע לראיון... היא מאד נרגשת בשיחה.

אני וא' מדברים על הראיון שהיה לה בבית הספר לאומנויות ובשלב מסוים היא מספרת לי על התיק עבודות שנדרש ממנה להראות שם לצורך קבלה. אני מתעניין ומבקש לראות אותו. ניכר שא' מאד מוכשרת בתחום הציור ובאופן לא ממש מפתיע, רוב הרישומים שלה הם של נשים מאד יפות ונשיות- כאלו שלבושות בשמלות, עם שיער ארוך, נעלי עקב תכשיטים ואיפור. (מעלה על הנייר את מאווייה האישיים...?) מתקשר גם לדימוי גוף

אני שואל את א' לגבי ש' שעזבה את הבית לפני כמה שבועות. א' מספרת לי שש' מגיעה די הרבה לבית, בין אם לאכול, או סתם לבלות עם שאר הנערים. היא מספרת שטוב לש' עם מ' (הנער עימו היא עברה לגור) ושהיא מאושרת. אני מבחין שא' לא מדברת על ש' בגעגועים ודי מהר היא עוברת מהנושא למשהו אחר. (אולי עכשיו שש' כבר לא בבית, א' יכולה להרגיש שהיא הדמות הדומיננטית...).

כשאנחנו יוצאים לאכול פיצה, אני מבחין שא' בניגוד לפעמים האחרות הרבות בהן יצאנו לאכול פיצה, מרשה לעצמה לאכול הרבה יותר מבדרך כלל. אי אפשר לנתק את העובדה הזו מכך שש' כבר לא נמצאת בבית והיא לא צריכה להשוות עצמה אליה (ש' היא בעלת גזרה דקיקה אל מול א' שהיא מלאה וכביכול צריכה לשמור על מה וכמה היא אוכלת כל הזמן). וזה גם יתכן מתקשר לכך שא' לא ממש מתגעגעת לנוכחות התמידית של ש', שלא ממש גורמת לה לחוש טוב עם עצמה מבחינת הדימוי שלה.

עוד סיבה היא שאין בסביבה בחור שא' מעוניינת בו באופן רומנטי. בפעמים שזה כן היה, זכורות לי ארוחות שבהן היא לא הכניסה כמעט כלום לפה- כי בעינייה נשים לא אמורות לאכול, או לא ליד הבחור שהן מעוניינות בו, ואם כבר כן אז ממש מעט.

לקראת הליכה לשינה, אני והמדריכה נכנסים עם הנערים לחדרים לעזור להם להתארגן לישון. בשלב מסוים, כשא' שמה את המצעים על המיטה שלה, היא מתכופפת וחושפת חלק מהישבן שלה. אני וגם המדריכה מבחינים בישבן שבלי עוררין הוא ישבן גברי. מאוחר יותר בהעברת משמרת אנחנו מדברים על כך שזה דיסוננס אמיתי. למרות כל הגינונים והניואנסים הנשיים שא' אימצה לעצמה ולמרות שבאופן חוויתי היא הכי אישה שיש, עדיין "מתפלקים" לה גינונים גבריים (כמו כשהיא יושבת במרפסת לקראת השינה, בצורה גברית- עם רגליים פסוקות, ללא חזיה ובלי שום סממן נשי חיצוני שעליו היא כל כך טורחת לקראת היציאה החוצה. אולי כי כבר אין לה כוח והיא יכולה סוף סוף להפסיק לטרוח כי אף אחד שמשנה לא רואה אותה עכשיו).

19.5.10

נדע לי שהפרעת זהות מגדרית לא יוצאת מה-DSM החדש שעתיד לצאת בקרוב. מה זה אומר מבחינת ההתייחסות לתופעה, ההשלכות שיש לזה על טראנסג'נדרים (מבחינת עלויות ניתוחים- מסובסדות או לא, מבחינת תפיסת החברה אותם וכן הלאה...)

כשאני נכנס לבית, אני מבחין בא' ומיד רואה שהיא במצב רוח מאד עצבני. אפילו לאמירת השלום שלי היא לא ממש מגיבה. כשאני מברר למה היא כל כך עצבנית, מתברר שהיא שברה את אחת הציפורניים שלה- שעלו לה לא מעט כסף (בנייה). המדריך מנסה להסביר לה שזו בסך הכל ציפורן ושאינן לה סיבה להיות כזו עצבנית... היא בתגובה עונה לו: "איך אני אצא ככה החוצה? מה אני ג'וחה?!"

המדריך מעדכן אותי שבסוף שבוע א' היתה אמורה לצאת הביתה, אך זה בוטל כי אחים שלה לא רצו שהיא תחזור, מאחר וחברות שלהם היו אצלם. היא הביכה אותם... א' כמוכן היתה מאד מאוכזבת מהסיפור. מוקדם יותר השבוע הודיעו לא' שהיא התקבלה לבית הספר לאומנויות, אליו היא רואיינה. על אף הפחדים והחששות שהיו לה מוקדם יותר, א' נראית מאד מאושרת מהעניין. מבחינת התקדמות בתכנית האישיית שלה, זהו בהחלט עוד צעד משמעותי קדימה.

בפן הרומנטי, א' שבחודש האחרון יוצאת עם ע', פחות או יותר הפסיקו לצאת. כל הנושא לא ממש ברור... היא מאד בעניין שלו ונראה שגם הוא מעוניין בה, אך עצם היותה טראנסית משפיע ומקשה- בעיקר על המשפחה שלו, פחות עליו.

אני שומע דרך א' והמדריך שלש' ומ' קצת קשה עם המגורים יחדיו. מ' אומר על ש' שהיא מתנהגת כמו ילדה קטנה... ש', שהיא ילדה מאד מפונקת, מתחילה לראות מה המשמעות של לחיות ברשות עצמך באמת. למרות שעדיין היא מגיעה לבית לעיתים תכופות.

כמו בתקופה בה הוא שהה בבית, הוא שומר על פוזת המאצ'ואיסט. ובכלל היחסים שלו ושל ש' מאופיינים בכך שיש קינאה רבה ביניהם, הוא מגונן עליה נורא. בזמנו הוא היה הסיבה שכביכול היא הפסיקה עם הזנות- הוא שם לה תנאי. גם בשביל שלא תבגוד בו וגם כי זה מסוכן לה מבחינתו. אז היא לא באמת הפסיקה עם הזנות ושמרה את זה ממנו בסוד. לא ברור אם בגלל הכסף או בגלל שבאמת נשאבה לזה כל כך שלא יכלה להפסיק.

מ', מאז שאני זוכר אותו, תמיד הקפיד להיות על תקן הערס. כאילו התנהלות שכזו הופכת אותו ליותר גברי. זה התבטא בדיבור, בקללות, במחוות גוף, במוזיקת דיכאון כבדה ששמע, גורמטים וכו'. ההליכה המוגברת שלו לחדר כושר על מנת להגדיל את השרירים שלו שיבטאו את הגבריות שלו...

במחשבים עם א', אנחנו צופים יחד בקטעים של טראנסית ארגנטינאית מפורסמת. א' מראה לי כל מיני קטעים שמתארים את פועלה של אותה בחורה. נראה כמו חיים של מישהי רגילה לחלוטין- משתתפת בגרסה המקומית של רוקדים עם כוכבים (ואף זוכה), עושה פרסומות לאבקות כביסה, משתתפת בטקסים מכובדים וכו'. ההשוואה לדנה אינטרנשוניל לא מאחרת לבוא וא' אומרת כי היא מתחברת הרבה יותר לאותה בחורה ארגנטינאית מאשר לדנה. מציגה את דנה כמגוחכת אל מול הליידי הארגנטינאית. אומרת שכל דבר שדנה עושה, הוא עם חצי גיכוך על עצמה. אף פעם היא לא נלקחת ברצינות...

מהקטעים שאנו רואים, נחשפת בחורה יפה עד מאד וא' אומרת שזה הכל בזכות כך שהיא התחילה הורמונים בגיל צעיר. א' שגם היא מאד צעירה (16) אך עדיין לא החלה לקחת הורמונים, אומרת שמבחינתה היא מוכנה לגמרי וכעת היא רק מחכה לאישור של אימה. הנושא כבר עלה בעבר, והיו דיבורים על כך שהאם מוכנה לאשר את ההורמונים, אך לא נראה שמשוהו זו מאז (הבדל בין הסכמה היפותטית לבין הסכמה בפועל שגוררת תוצאות דרמטיות...). לקשר גם ליחסים עם ההורים

באשר להורמונים, א' גם מוסיפה שרואים תוצאות כאלה טובות עם אותה בחורה ארגנטינאית כי היא לוקחת הורמונים מאושרים ולא מהשוק השחור (שמסתבר שהוא מאד ענף- ניתן להשיגו בתחנה המרכזית בהרבה פחות כסף מהורמונים חוקיים). האפקט הלא בריא שיש להורמונים מהשוק השחור על הגוף וגם מבחינת התוצאה הסופית שנראית פחות טוב. (הנושא הכלכלי שמשחק תפקיד משמעותי ביותר).

יש אליה חדשה בבית- שמה לידי גאגא. נראה כאילו אין דרך להימלט מלשמוע את הלהיטים שלה שוב ושוב בין כותלי הבית בקולי קולות. ההמלכה הזו כמובן אינה מקרית. מעבר להיותה זמרת פופ מוכשרת, גאגא מרגע פריצתה לתודעת הציבור, שיחקה על כך שיתכן והיא היתה גבר בעבר. בסיטואציות מסוימות אף אמרו עליה שהיא אישה טראנסקסואלית. היא מצידה, מעולם לא הכחישה ואף התגרתה בקהל עוד יותר. כנשאלה בנושא אמרה כי לא אוהבת להגדיר את עצמה... (מערערת על תפיסות מגדריות). לא מפתיע שנוער טראנסגינדר שכמו כל בני הנוער האחרים שמעריצים זמרים מפורסמים, בוחרים שלהעריך דמות שכזו עימה הם יכולים להזדהות. זה אפילו לא משנה אם היא טרנסית או לא באמת, העיקר הוא איך היא מציגה עצמה...

אני נוכח לדעת שבמהלך סכסוך של אחד מנערי הבית-ש' עם מ', ש' קרא למ' בלשון נקבה כדי לפגוע לו בנקודה הכי רגישה שיש. מ' כמובן התעצבן נורא ואיבד את עשתונותיו... סיטואציה שמעולם לא היתה קורה בין טראנסית לטראנסית נוספת. זה איזשהוא טאבו שאותו נער (שאינו טראנסקסואל) שבר.

בהמשך לרומן בין א' וע', א' מספרת לנו שע' הוא דו מיני (זה הופך את זה לקל יותר עבורו להיות עם א-טראנסקסואלית?). או שלא אמורים להיכנס בכלל להגדרות שכאלה בנושא הזה כי אי אפשר באמת להגדיר שום דבר שם... מסתבר שבשלב מסוים, מ (נער טראנסקסואל) היה עם ש'- נער הומוסקסואל. למרות שמי' מאז ומעולם הצהיר שהוא נמשך אך ורק לנשים. הכל מתערבב...

מתחיל דיון בין הנערים על אם ע' נמצא עם א'- למה זה הופך אותו? סטרייט/ גיי? א' אומרת ש"אין הגדרה לגברים שיוצאים עם קוקסינליות- הם סטרייטים". (א' מצד אחד אומרת שאין הגדרה, מצד שני היא כן מגדירה בסופו של דבר, על ידי שימושה במושג סטרייטים. בנוסף היא משתמשת במילה קוקסינליות ולא טרנסקסואליות...).

א' מספרת לי שהיתה בראיון עבודה בבית קפה, לעבודה במטבח. אומרת שזה לא מתאים לה... המנהל ביקש ממנה להוריד את הציפורניים המלאכותיות, לא לבוא לעבודה עם הרבה איפור, שהיא תצטרך להיות עם כיסוי ראש כלשהוא במהלך העבודה וכו'. הבקשות הללו שנראות כסבירות, מאחר ומדובר בעבודה במטבח, לא מתקבלות על ידי א' בהבנה וקבלה. למרות שא' מאד זקוקה לעבודה על מנת להתקדם בתכנית האישית שלה ובכלל, היא מחליטה לוותר על העבודה שם למרות שקיבלו אותה. (נראה שהרעיון של לוותר על כל הסממנים שמבחינתה הופכים אותה לאישה הם יותר מדי בשבילה...).

א' מספרת לי על המצב בינה לבין ע' - הבחור עימו יצאה בתקופה האחרונה. אומרת כי זה נגמר ביניהם - היא החליטה לחתוך. כשאני שואל מדוע, היא מספרת לי שבכל התקופה שהם יצאו יחד, היא מצידה סיפרה לכל העולם ומאד התלהבה מהעניין. הוא לעומת זאת לא סיפר לאף אחד שהם יחד והיא הרגישה שהוא התבייש בה. היא מנסה כאילו חצי להצדיק אותו ומספרת שיש לו משפחה מאד קשה שלא תקבל את העובדה שהיא טראנסית. לאחת הנערות בבית יש יום הולדת והיא מזמינה את א' לצאת איתה לפאב. היא אומרת לה רק שתזדרז כי היא רוצה להספיק להנות לפני שהיא כבר צריכה לחזור. בהתחלה, כשא' מדברת עימה על היציאה הקרובה היא אומרת שהיא תצטרף, אך כשמגיע הרגע להתארגן ולצאת וא' מבינה שאין לה יותר מדי זמן להתארגן, היא אומרת לנערה השניה שהיא לא מצטרפת. הנערה עונה לה בתגובה "למה?". א' אומרת לה שאין סיכוי שהיא תהיה מוכנה כל כך מהר ושביניגוד אליה, לה (א') לוקח נצח להתארגן... אחר כך היא מסננת לי "אוף נמאס ליי" (בהתייחס לזמן והמאמץ שעליה להשקיע לפני כל פעם שהיא יוצאת מהבית, ובמיוחד אם היא יוצאת לבלות עם הרבה אנשים...).

כשאנחנו יושבים בסלון, אחת הנערות משתעשעת עם המצלמה שלה ובשלב מסוים מצלמת את א'. א' מיד מסתירה את הפנים שלה על ידי כרית ואומרת "מה את מצלמת?! תראי איך אני נראית". היא לא מוכנה שיצלמו אותה אם היא לא נראית טיפ טופ...

מאוחר יותר, בשיחה עם א', היא מספרת לי שש' ומי נפרדו ושש' עזבה את הדירה שלהם וחזרה להורים שלה. מסתבר שמי גילה שש' עבדה בעבר בזנות, בזמן שהם היו יחד. למרות שהיא כבר לא עובדת בזנות כיום, מ' לא היה מוכן לשמוע מה יש לה לומר ופשוט סילק אותה מהבית. ש' החליטה לספר למי על כך שעבדה בזנות מתוך כנות, אך למי זה לא שינה. שוב פעם מ' התנהג כמו הגבר המאצ'ו שלא מוכן לסלוח על דברים כאלה ומבחינתו היא פגעה בכבוד שלו. א' סיפרה לי שמי דיבר לש' בצורה מאד מבזה. אמר דברים כמו: "את לא אישה אם עשית דבר כזה" (ופגע לה בנקודות הכי רגישות...).

למרות היחס של מ' לש', א' סיפרה שש' התחננה אליו שיקח אותה חזרה והבטיחה לו שהיא לא עוסקת בזנות יותר. זה כמובן לא עזר... (השאלה האם באמת זו היתה הסיבה שמי זרק את ש' מהבית, או שזה היה יותר תירוץ והוא עשה זאת כי נמאס לו מזה שהיא גרה איתו?). א' מצידה לקחה מאד קשה את העובדה ששתי החברות הכי

טובות שלה נמצאות במצב מאד קשה. (גם לגבי נערה נוספת בבית נודע לה שעזבה את ההוסטל בו שהתה כי לא התאימה למסגרת). עצם העובדה שהיא נמצאת בבית ויחסית טוב לה, גרמה לה להרגיש אשמה עם כך שלשתי החברות הכי טובות שלה כל כך רע עכשיו.

כשאני שואל את א' איך היא יודעת שש' יצאה בוודאות מהזנות? היא מספרת לי שגם היא וגם ש' התחילו לעסוק בזנות ביחד והפסיקו לעסוק בזנות ביחד. זו פעם ראשונה שא' חושפת בפני באופן כל כך ישיר את העובדה שעסקה בזנות. לגבי ש', היא מעולם לא התאמצה להסתיר את זה, אבל עם א' תמיד היה נראה שפחות נוח לה עם זה. בכל מקרה, א' מספרת לי ששתייהן יצאו מהזנות בזמן, לפני שכבר לא יוכלו לצאת מזה, כי זה עשה להן רע. מאוחר יותר בהעברת המשמרת, אני מבין מהמדריכה שגם מזכירה את הנושא, שש' וגם א' פחדו לעשות זנות לבד ולכן נכנסו לזה יחד. שבעצם הן היו עושות אותם לקוחות, או שאחת היתה שומרת על השניה בזמן שהיתה עם לקוח. (כך הנערות סיפרו לה...).

הסיטואציה של לעשות אותו לקוח יחד, אפילו מבזה בשבילן עוד יותר כי צריכות לראות אחת את השניה באקט תוך כדי ידיעה שהשניה צופה בה. אלמנט של שותפות לסבל. מצד שני, הן כנראה מבינות שזה מסוכן ולכן מעדיפות להיות אחת עם השניה כשהן עושות זאת. ש' בזמנו חזרה ערב אחד עם חבלות מלקוח שעשתה וכנראה דרש ממנה לעשות דברים שלא הסכימה...

27.6.10

עברו מספר שבועות מהפעם האחרונה בה כתבתי... להלן ההתרחשויות שקרו מאז. א' מספרת לי שהיא הולכת בקרוב לקורס שנקרא "נישוי קול". משמע קורס שבו מלמדים אותך לדבר בקול נשי. המושג חדש לי אישית וכשאני מדבר עם א' על הנושא היא אומרת ש"כולן עושות את זה... למרות שזה דבר יחסית חדש". בנוסף היא מתחילה לעשות טיפולי לייזר. 2 הדברים האלה יחד מאד מרגשים עבורה והיא נראית מאד שמחה. כשאני מתעניין לגבי איך היא יכולה להרשות לעצמה לעשות טיפולי לייזר (מאחר וידוע לי שמדובר בסכום כסף לא קטן- שאין לה), היא מספרת שהטיפולים כמעט ולא עולים לה. לפחות לא כמה הטיפולים הראשונים. החליטו ללכת לקראתה בבית ולסבסד לה אותם כי ידעו כמה עניין השיעור מציק לה. העובדה שבקרוב היא תצטרך להתחיל לשלם על טיפולי הלייזר בעצמה מחזירה אותנו לדבר על עבודה. עדיין לא נראה שהיא מצאה משהו יציב, למרות שהחלה לעבוד אחת לשבוע במטבח של מישהי, לעזור לה להכין את האוכל שם.

א' לאחרונה לא ממש מוצאת את עצמה בבית. כבר כמה זמן שהיא הטראנסית היחידה בבית וזה מתחיל להשפיע עליה. כבר לא קיימת הקואליציה הטראנסית שאליה היתה רגילה לתקופה די ארוכה. היא מתקשרת יפה עם שאר הנערים והנערות בבית, אך האינטראקציות הן לא אותו דבר. אולי זה לא מגיע לאותה רמת קרבה של ממש, כי

בסופו של דבר יש ביניהם הבדל...

במהלך המשמרת א' נכנסת לריב עם אחת הנערות בבית. לאחר כמה חילופי דברים בנימה לא כל כך נעימה בין השתיים, הנערה אומרת לא' שיצא לה קול גברי. א' בתגובה מתעצבנת ועונה לה ש"אני יותר אישה ממה שאי פעם תהיי".

א' מספרת לי שבסופ"ש האחרון היא יצאה הביתה לבקר את המשפחה. היא ואימה החליטו ללכת למרכז קניות ביישוב בו הן גרות. בשלב מסוים א' הבחינה במספר מכרות שלה מהלימודים שהסתכלו על א' והתלחשו ביניהן עליה. (מתאים גם למצוקות וקשיים עם החברה) א' מאד נעלבה וביקשה מאימה שיעזבו את החנות. האם מצידה אמרה לה ש"הן הולכות להראות להן מה זה..." א' ואימה יחד, התקרבו לבנות שהתלחשו ופשוט התחילו ללכת בענטוז לידן, כפי שא' הגדירה. גם האם וגם א' רצו להבהיר להן שהן לא מתביישות והבנות פשוט שתקו. א' סיפרה לי שהיא היתה מאד גאה באימה לאחר התקרית ושנוצרה ביניהן סוג של אחוות אם ובת של ממש.

א' מספרת לי שש' מהווה נטל על ההורים שלה. כשאני מברר למה היא אומרת זאת, היא מספרת לי שמאד לא פשוט לש' בבית של ההורים. שהיא לא מוכנה לא להיות "על האישה" או להיות פחות מוחצנת ממה שהיא רגילה אליו. ההורים שלה לא ממש יודעים איך להתמודד עם זה ופוחדים על הבת הקטנה שלהם שעל פיהם מקבלת השפעה שלילית משי'. הריב האחרון בינם לבין ש' היה על כך שהם היו אמורים ללכת לאירוע משפחתי וביקשו ממנה לא להגיע על האישה כי כל המשפחה תהיה שם והם לא מוכנים לזה. ש' כמובן סירבה בתוקף והתעקשה שהיא הולכת כמו שהיא. בסופו של דבר היא אכן הלכה על האישה לאירוע המשפחתי.

ההורים בנוסף מחפשים לה עבודה שתשאיר אותה קרובה לבית. הם לא מוכנים לקחת את הסיכון בלדת לה להסתובב ברחבי העיר ולעשות "הרמות" כפי שהיא רגילה. זה בהחלט מסכן אותה מאחר והרבה אנשים לא סובלניים לטראנסיות ובטח לא לכאלה שטורחות להבהיר שהן כאן ושיביטו בהן.

לקראת ההתכוננות לשינה, אני יושב עם א' בחדר בזמן שהיא מורידה את האיפור. זה לוקח המון זמן וא' אומרת שזה מאד שורף – בגלל הזיפים... בכל זאת, א' עושה את הטקס הני"ל כל יום. היא לא מוכנה לחשוב על מצב שבו אנשים יראו את הזיפים שצומחים לה יותר ויותר ככל שהיא נכנסת עמוק לגיל ההתבגרות וההורמונים משתוללים. בגלל זה, הלייזר בשלב הזה נראה לה כמו מתנה משמיים. מתאים גם לתהליך מגדרי?

*א' עשתה לפני כמה ימים את טיפול הלייזר הראשון שלה. ההתרגשות בשמיים ויאמר לזכותם של הנערים בבית שהם מאד מפרגנים לה ומקפידים לומר לה שכמעט ולא רואים את הזיפים. א' מאד מחוזקת מההערות שלהם בנושאים הללו. היא מספרת לי שאסור לה להיחשף לשמש בכלל בכמה ימים הקרובים. שהיא צריכה למרוח משחה כלשהיא על המקום. כשאני מדבר איתה על מצעד הגאווה הממשמש ובא היא אומרת שלא תגיע, בגלל טיפול הלייזר ואי יכולתה להיחשף לשמש. איכשהוא נראה שהיא לא כל כך מבואסת מכך שלא תגיע למאורע.

כאילו עניין הלייזר יצא כתירוץ ממש טוב בשבילה לא לבוא. אולי בגלל שהיא לא מרגישה בנוח עם איך שהיא נראית והיא יודעת שיהיו שם המון אנשים שיבחנו אותה. בנוסף היא תיכנס לכל ההשוואות האלה עם שאר הטראנסיות היותר רזות, יפות ושעוברות הרבה יותר טוב ממנה. מתאים גם לדימוי עצמי/גוף א' משוחחת עם נער נוסף בבית- ב' על כך שהוא מתעסק בנושא המגדר שלו והרצון הזה שלו אולי להפוך לאישה, רק בגלל שהוא רואה אותה ואת ש' ונחשף לעולם הזה של הטראנסיות. שזה לא מגיע ממקום אמיתי ואותנטי. היא אומרת לו שעם כל הכבוד להתלהבות שלו, זו לא תחפושת שאפשר להוריד פתאום אם לא בא לנו. נראה שהיא קצת נפגעת מההתלהבות שלו כי היא תופסת אותה כסתם גחמה לא רצינית ומזלזלת בכל התהליך שהיא עברה ועדיין עוברת.

א' אומרת שהיא מתכוונת לעזוב את הבית אם לא תעבור בקרוב ללו"ז חופשי. היא כבר נמצאת תקופה מאד ארוכה בבית ומתחיל להימאס לה מהפעילויות והשגרה שהיא כבר מכירה בעל פה. היא מרגישה שהיא לא מתקדמת... מספרת לי שבהתחלה אמא שלה לא תמכה בכך שהיא תעבור ללו"ז חופשי כי היא חשבה שא' רק רוצה להיות ברחוב. אבל אחרי שא' הסבירה לה שזה לא המצב, אימה שינתה את דעתה וכעת תומכת בה בעניין הזה. היא מחכה כרגע רק לאישור ממנהל הבית לתכנית יותר מותאמת אישית עבורה.

*א' מספרת לי שבביקור האחרון שלה בבית, אחותה דיברה אליה בלשון זכר. זה מאד פגע בה. כשאני שואל למה זה קרה? א' אומרת לי שאין סיבה מיוחדת, זו גם לא פעם ראשונה ואחותה ממשיכה לעשות זאת למרות שהיא יודעת שזה פוגע בא'. מסתבר שאחותה לא אוהבת בכלל את הרעיון שא' "החליטה" להיות אישה, או לראות אותה על האישה לצורך הענין והיא לא משתפת פעולה עם זה.

כשאנחנו יושבים לאכול ארוחת ערב בשולחן כולם יחד, אחד הנערים מעיר לא' שהיא מנוזלת ושתקנה את האף. א' בתגובה מתרעמת על כך שמביכים אותה בפני כולם. מבחינתה לומר שהיא מנוזלת פוגע בנשיות שלה. או שאולי הקונוטציה של המילה חולה עושה לה לא טוב?...

מאוחר יותר, אנחנו יושבים במרפסת, אני א' ועוד כמה נערים. אחד הנערים מספר לנו שדוד שלו צריך להגיע בקרוב לבית להביא לו משהו. הוא אומר שהוא חייב להחליף בגדים כי הוא לא רוצה שדוד שלו יראה אותה לבוש כמו שהוא (מכנס ארוך מאד צמוד ומעליו ג'ינס קצרצר קרוע). א' אומרת לו "יאאללה שיראו אותך לבוש איך שאתה. נמאס להתבייש". זה נוגע לה בנקודה מאד רגישה מאחר וקרה לה מה שקרה עם אחותה והלבוש שלה עצמה... נראה שא' מוציאה את התסכול שלה בשיחה הזו.

בשיחה אחרת שא' ועוד שני נערים בבית מנהלים, א' עדה לכך שאחד הנערים מכנה נער אחר "קוקסינלית". הסיטואציה שמקדימה לכך היא שהנער שכונה כך מתנהג בצורה מאד נשית ומאד מושפע מא' ושי' וכל הגינונים הטראנסיים שלהן. הוא עושה "הרמות", מדבר את השפה וכו'. כשהנער השני מסנן לעברו "קוקסינלית" וא' שומעת את זה היא אומרת "סליחה?!". נראה שהאמירה הזו מקפיצה אותה. ולא בגלל המילה עצמה, אלא בגלל

מי שהיא היתה מיוחסת אליו. פעמים רבות כינו את א' קוקסינלית או שהיא כינתה טרנסיות אחרות כך וזה ממש לא הפריע לה- להיפך. אך ברגע שנעשה שימוש מאד ספציפי במילה הזו, א' הרגישה שהיא חייבת להגן על כבודה. זה מתקשר לכך שהיא מרגישה ששוב עושים שימוש לא נכון במשחקי המגדר הלא אמיתיים של הנערים שם. להיות הומו נשי לא הופך אותך לקוקסינלית...

*במהלך מעגל הפרידה מאחת מנהלות הבית, ש' וא' תומכות אחת בשניה בצורה מדהימה. בזמן שא' מנסה לומר למדריכה דברי פרידה (ומאד מתקשה בזה מאחר וחשה שמישהי מאד משמעותית עוזבת את הבית. מישהי שתמכה בה לאורך כל התהליך שהיא עברה וגם בש') היא ושי' מחזיקות ידיים האחת לשניה ומראות חברות אמיתית. ניכר גם שלאף אחת מהן לא נוח לדבר במעמד הזה מול כל כך הרבה אנשים שרוצים לשמוע מה יש להן להגיד. ש' מתעקשת שתגיד למדריכה את הדברים אחר כך בפרטיות... אני פוגש גם את מ' שהיה נער בבית ולא מאמין כמה הקול שלו השתנה. ההורמונים ממש מתחילים להשפיע וכבר אין זכר לקול הנשי שהיה לו כשפגשתי אותו לראשונה. הוא כמובן מבסוט מכך שכולם מעירים לו על קול הבס שנהיה לו...

19.7.10

א' יוצאת עם אחד הנערים בבית (ב'). היחסים שלהם בדומה לכל יחסים של בני טיפש עשרה מאופיינים בהמון התלהבות והתרגשות. א' מספרת לי שהיא כבר סיפרה לאימה על ב' אבל הוא עדין לא סיפר לאימו עליה. היא אומרת "אני יודעת שזה תיק". כאילו שהיא מקבלת את זה שלספר שאתה יוצא עם טראנסית זה משהו לא קל לעיכול בכלל. רואים למרות ההבנה שלה אותו שזה מעציב אותה. לפני שהם יוצאים לסיבוב בעיר, א' מתייפפת ומשקיעה אפילו יותר ממה שהיא משקיעה בדרך כלל בהופעה שלה. כשהם חוזרים, א' נראית מאושרת אחרי הטיול עם ב'. ממש לפני שהם הולכים לישון היא מבקשת ממני למסור לו שהיא אוהבת אותו. (הנערים ישנים בחדרים נפרדים לבנים ובנות). בתחילת הערב א' מטילה וטו על היציאה ללכת לאכול פיצה. היא לא מוכנה לצאת מהבית כי היא לא נראית טוב מספיק כרגע בשביל לצאת החוצה. אנחנו נענים לבקשתה ונשארים לאכול בבית. אחת הנערות האחרות בבית מראה לי את המראה החדש והמגולח שלה. מסתבר שהיא החליטה יום אחד פשוט לגלח את ראשה ולעשות קרחת. כשאני מדבר עם א' על הנושא היא אומרת לי שקוקסינליות לא עושות קרחת. כשאני מתעכב איתה על הנושא היא מודה שזה מציק לה ואומרת "כנראה שזה מפריע לי כי אני נלחמת על להאריך את השיער שלי והיא הולכת ומגלחת אותו מבלי לחשוב פעמיים".

כשאני וא' נמצאים בחדר שלה ומנקים יחד, היא מבקשת ממני לעזור לה להגיע לאיזה מדף גבוה. אחרי היא אומרת: "עכשיו אני מרגישה כמו אישה..." על כך שהיא נמוכה ולא מצליחה להגיע למדף ללא עזרתי (באופן אירוני גם היא שבויה בסטריאוטיפים של נשים וגברים- האישה המסכנה והגבר שבא להצילה).

* שבוע מאוחר יותר אני מגיע לבית ונדע לי שהרומן בין א' לב' נגמר. מסתבר שכל הזמן הזה ב' היה בכלל דלוק על נער אחר בבית ולא הרגיש לא' את מה שהיא חשה כלפיו. (ערבוב של נטיה מינית, זהות מינית....-אין גבולות). מ' הוא בכלל נער שלא בדיוק סגור על נטייתו המינית ודי מבולבל באופן כללי. נוצר מעין משולש אוהבים מוזר בין א'- ב'- מ'. א' פגועה מכך שכל הזמן הזה ב' היה איתה כדי להתקרב למ'. בכלל לא עולה הנושא של איך ב' נמשך גם לא' שהיא טראנסית וגם למ' שהוא זכר. אולי באיזשהו מקום ב' רואה בשניהם סוג של זכרים. או שיותר נכון לומר שהקטגוריה של מין ומגדר מאד מטושטשת בבית הזה ולכן מאבדת מהרלוונטיות שלה. הכל יכול לקרות וזה כבר לא נראה לי מוזר.

א' מספרת לי שהיא מתחילה בקרוב הורמונים. דבר שחיכתה לו המון זמן... היא גם מדברת איתי על כך שהיא במצוקת עבודה. כבר המון זמן שהיא מחפשת אך לא מוצאת משהו שיתאים לה כפי שהיא מגדירה זאת. מאוחר יותר באותו ערב, ב' וא' חוזרים להיות זוג וכעבור שבוע הם נפרדים שוב...

בסיטואציה בה אני א' ב' ועוד נערה יושבים בחדר טלוייה לצפות בסרט, ב' לא מצליח לחבר את הדיוידי כמו שצריך. לאחר מעט מאד זמן, א' לוקחת פיקוד ומחברת (בהצלחה) את הדיוידי בעצמה. מראה על האסרטיביות שלה ועל זה שלמרות שהיא אימצה המון גינונים נשיים, ונופלת לסטריאוטיפיים נשיים וגבריים לא פעם, עדיין יש מצבים בהם היא לא מתחשבת בהם. או שאפשר לדבר על האישה החזקה והאסרטיבית שמאד מאפיין אותה.. א' מספרת לי שש' רוצה לחזור לבית עם שאר הנערים כי היא לא עושה מאומה בבית הוריה. הם די סוגרים אותה בין כותלי הבית מאחר ולא רוצים שתבייש אותם ותסכן את עצמה. היא כל היום באינטרנט ובאופן מפתיע זה כבר משגע אותה... כפי שא' מספרת.

אחות של א' מתקשרת ומבקשת אותה בלשון נקבה. רואים פה התקדמות, שכן שבוע לפני כן קרתה הסיטואציה הלא נעימה בה התייחסה אליה בלשון זכר.

*הגיעה נערה חדשה לבית שהיא אינטרסקס (בעלת איברי מין נקביים וזכריים). היא נראית חיזונית כמו זכר וכאשר היא מחליטה להיות על האישה, א' עוזרת לה ונותנת לה שמלה ונעלי עקב שהם שלה. מאד מפרגנת לה... פתאם א' לידה נראית הרבה יותר אישה והתהליך שעברה מאז נפגשנו לראשונה ניכר באופן משמעותי.

במהלך מפגש עם דנה אינטרנשיונל מאחורי הקלעים של כוכב נולד, סף ההתרגשות עולה אצל א' מאחר ודנה מהווה דמות לחיקוי בקרב קהילת הטרנסקסואלים בארץ. למרות זאת, א' לא מצליחה להביע את חיבתה לדנה ומעדיפה לשבת בשקט בצד. היא מרגישה לא בנוח...